

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Pracovník v potravinářství

DVOJROČNÝ UČEBNÝ ODBOR

2982 F potravinářská výroba

NIŽŠIE STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE

OBSAH

1	Úvodné identifikačné údaje.	1
2	Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania.	3
3	Vlastné zameranie školy.	5
3.1	Charakteristika školy.	7
3.1.1	Plánované aktivity školy.	7
3.2	Charakteristika pedagogického zboru.	8
3.3	Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy.	8
3.4	Vnútorňný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy.	9
3.5	Dlhodobé projekty .	9
3.6	Medzinárodná spolupráca.	9
3.7	Spolupráca so sociálnymi partnermi.	10
4.	Charakteristika ŠkVP v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba.	11
4.1	Popis školského vzdelávacieho programu.	11
4.2	Základné údaje o štúdiu.	13
4.3	Organizácia vyučovania.	13
4.4	Zdravotné požiadavky na žiaka.	14
4.5	Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci.	14
4.6	Spôsob a podmienky priebehu ukončovania výchovy a vzdelávania.	15
5.	Profil absolventa učebného odboru 2982 F potravinárska výroba.	16
5.1	Charakteristika absolventa.	16
5.2	Kľúčové kompetencie.	18
5.2.1	Všeobecné kompetencie .	19
5.2.2	Odborné kompetencie.	21
6	Učebný plán v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba.	21
6.1	Rámcový učebný plán pre 2 – ročné učebné odbory.	21
6.1.1	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné učebné odbory.	22
6.2	Učebný plán ŠkVP učebného odboru 2982 F potravinárska výroba.	23
6.2.1	Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné učebné odbory.	24
7	Učebné osnovy učebného odboru 2982 F potravinárska výroba.	25
	Učebné osnovy všeobecno-vzdelávacích predmetov.	25
	Slovenský jazyk a literatúra.	26
	Etická výchova.	31
	Občianska náuka.	34
	Matematika.	42
	Telesná a športová výchova.	45
	Učebné osnovy odborných predmetov.	56
	Potravinárska výroba.	57
	Odborný výcvik.	67
8	Podmienky na realizáciu ŠkVP v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba.	80
8.1	Materiálne podmienky.	80

8.2	Personálne podmienky.	81
8.3	Organizačné podmienky.	82
8.4	Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní.	83
9	Osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnym výchovno – vzdelávacími potrebami v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba.	84
9.1	Telesné postihnutie.	85
9.2	Zrakové postihnutie.	85
9.3	Sluchové postihnutie.	85
9.4	Špecifické poruchy učenia.	85
9.5	Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia.	85
10	Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov učebného odboru 2982 F potravinárska výroba.	86
10.1	Pravidlá hodnotenia žiakov.	87
11	Záverečné skúšky.	90
11.1	Témy na záverečné skúšky.	90
11.2	Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách.	92
11.3	Cieľové požiadavky na záverečnú skúšku.	94

1. ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669, 031 01 Liptovský Mikuláš IČO 00491942
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠKVP	28. august 2018
Miesto vydania	SOŠP , Demänovská cesta 669, Liptovský Mikuláš
Platnosť ŠKVP	01. september 2018 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou:

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefon - Fax	e-mail	Iné
Ing. Malvína Fuzáková Dvorožňáková	Riaditeľka školy	044 55 21 849	sekretariat@polytechnika.sk	
Mgr. Ján Maruškin	ZRTV POV	044 55 21 849	sekretariat@polytechnika.sk	
PhDr. Tatiana Kúsová	Výchovný poradca	044 55 21 849	sekretariat@polytechnika.sk	
Ing. Marianna Halušková	koordinátor ŠKVP	044 55 21 849	sekretariat@polytechnika.sk	

Zriaďovateľ:

Žilinský samosprávny kraj
Odbor školstva
Komenského 48
011 09 Žilina

Tel: 041 50 32 111
www.zilinskazupa.sk

Liptovský Mikuláš, 28.08. 2018

Ing. Malvína Fuzáková Dvorožňáková
riaditeľ školy
(podpis a pečiatka školy)

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669, 031 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná

2. CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe pre učebný odbor 2982 F potravinárska výroba vychádza z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a Štátnom vzdelávacom programe pre skupinu odborov 29 Potravinárstvo. Poslanie školy vyplýva aj z komplexnej analýzy školy.

Poslaním našej školy nie je len odovzdávať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola sa stane otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Naša škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etiky, sebaregulácie ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
- podporovať špecifické záujmy, schopností a nadania žiakov,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,
- poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase,

Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

a) **prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:

- uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
- zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzieho jazyka vytvorením jazykového laboratória, získania kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov a zabezpečením dostupných podmienok pre výučbu cudzieho jazyka v zahraničí,
- skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií zabezpečením špeciálnej učebne a softwarového vybavenia, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií,
- zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov,
- zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
- rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
- vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom a praktickom vyučovaní,

- zavádzať progresívne zmeny v hodnotení žiakov realizáciou priebežnej diagnostiky,
  - zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní.
- b) **posilnene úlohy a motivácie učiteľov**, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:
- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
  - podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
  - rozvíjať hodnotenie a seba hodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov.
- c) **podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka** s cieľom:
- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom a rodičom
  - rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi v prostredí tolerance a radosti z úspechov,
  - vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
  - odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násillia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
  - viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
  - zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
  - nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami a podnikmi doma a v zahraničí,
  - presadzovať zdravý životný štýl,
  - vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľno časových aktivít,
  - vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania.
- d) **skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami na princípe partnerstva** s cieľom:
- zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľno časových aktivít,
  - podporovať spoluprácu s rodičmi pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
  - aktívne zapájať zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
  - spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v Liptovskom Mikuláši a našom regióne,
  - spolupracovať sa podnikmi,
  - vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,
  - rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov.
- e) **zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:
- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
  - vytvoriť špeciálnu odbornú učebňu pre praktickú prípravu žiakov,
  - upraviť vybrané triedy na rozšírenie doplnkových činností školy vzhľadom na realizáciu kurzov pre verejnosť, zabezpečenie školení a iných vzdelávacích akcií,
  - využiť materiálno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
  - pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

3. VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Stredná odborná škola polytechnická na Demänovskej ceste sa nachádza asi 1,5 km juhozápadne od centra mesta Liptovský Mikuláš, ktoré leží uprostred Liptovskej kotliny na brehu Váhu, kde sa oddávna sústreďoval život našich predkov.

Archeologický výskum Liptova potvrdil osídlenie tohto územia od starej doby kamennej - 70 000 rokov pred našim letopočtom. Tvorcovia bádenskej a lužickej kultúry, Kelti, Slovania - všetci tu zanechali trvalý doklad o svojom živote. Lužická kultúra zasiahla do dejín Liptova takmer na tisíc rokov. Zostali po nej početné bronzové výrobky, opevnené hradiská a rozsiahle pohrebiská. Kelti - prvý historicky známy národ priniesol v prvom storočí vyspelú kultúru s rozvinutým remeslom a bohatým náboženským životom. Trvalé osídlenie tohto územia začalo príchodom slovanských kmeňov v 9. storočí nášho letopočtu. Archeologický výskum potvrdil, že Liptov patril k okrajovým častiam Veľkej Moravy.

V našom meste sa odohrali významné udalosti, pôsobili tu významné cirkevné spoločenstvá, rozvíjala sa remeselná výroba a obchod, rodila sa slovenská identita, rozvíjalo sa školstvo a predovšetkým tu žili ľudia, ktorí toto krásne mesto vybudovali.

Liptovský Mikuláš, ako okresné mesto má stabilnú a plnohodnotnú ekonomickú infraštruktúru, patrí k ekonomicky najsilnejším mestám Žilinského kraja. Svojím vzhľadom, históriou a prírodnými krásami regiónu je významnou destináciou cestovného ruchu Slovenska. Naša škola chce týmto vzdelávacím programom nadviazať na úspešnú minulosť školstva v meste a pripraviť odborných a kvalifikovaných zamestnancov firmám do oblasti výroby, obchodu a služieb nášho regiónu.

Na základe analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce a analýzy práce školy sme identifikovali pozitíva a negatíva školy, ktoré nám signalizovali, čo je potrebné zmeniť či ponechať, aby náš výchovno-vzdelávací proces mal stále vyššiu kvalitatívnu úroveň. Identifikovali sme množstvo zamestnaneckých príležitostí pre našich absolventov. Môžu sa uplatniť v pracovných pozíciách ako živnostníci, podnikatelia, manažéri na rôznych úrovniach riadenia, technici, technológovia, pracovníci v štátnej či verejnej správe, obsluha moderných strojov a zariadení, predajcovia, obchodníci... Očakávame, že mnohí samozrejme budú pokračovať vo vysokoškolskom štúdiu. Ochota zamestnávateľov ich zamestnať po ukončení vzdelávacieho programu je viac než ústretová.

Vychádzajúc zo SWOT analýzy:

- **Silnými stránkami** školy na skvalitnenie a rozvoj výchovno-vzdelávacieho procesu sú:
  - pestrá škála odborov, či už študijných alebo učebných
  - medzinárodné projekty
  - zánietení ľudia
  - možnosti umiestnenia absolventov v praxi
  - spolupráca s firmami
  - vyhovujúce materiálne a personálne vybavenie
  - každoročné zlepšovanie materiálno-technického vybavenia
  - aktualizácia študijných a učebných odborov
  - lokalizácia školy medzi národnými parkami v atraktívnej oblasti
  - ďalšie vzdelávanie zamestnancov
  - fungujúce partnerstvo s podobnými školami doma a v zahraničí
  - dobrá a funkčná spolupráca so zamestnávateľmi a zriaďovateľom, ŠPÚ a ŠIOV ako predpokladu dobrých koncepčných a poradenských služieb,
  - zosúladenie odbornosti žiakov s požiadavkami trhu práce na základe analýz podnikateľských subjektov.
  - možnosť tvorivo pracovať
  - pozornosť venovaná integrovaným žiakom vlastným špeciálnym pedagógom
  - pestrá ponuka mimoškolských aktivít
  - plne kvalifikovaný pedagogický zbor
- **Slabou stránkou** školy je:
  - škola na okraji mesta
  - určité percento slabých žiakov s nízkou sebadisciplínou
  - slabšie študijné výsledky žiakov u väčšiny spôsobené nízkou motiváciou
  - zvýšená absencia žiakov

- zhoršujúci sa priemer žiakov počas štúdia na ZŠ a slabá vedomostná úroveň
  - nízke finančné dotácie
  - nízke finančné ohodnotenie aktívnych ľudí
  - nejednotný prístup pedagógov k žiakom
  - rezignácia časti učiteľov na ďalší kvalitatívny rozvoj odborného vzdelávania
  - spolupráca s rodičmi
  - nedostatočná vybavenosť moderných jazykových tried,
  - opotrebovanosť zariadení
- **Príležitosti školy**
    - rozvoj strojárstva v regióne
    - rozvoj automobilizmu – uplatnenie študentov
    - účasť na podujatiach organizovaných mestom, VUC,NC
    - súťaže vedomostné, športové zručnosti a tvorivosti
    - SOČ
    - organizovanie výstav v spolupráci s nadáciami
    - zintenzívniť nábor v poľnohospodárskych a potravinárskych odboroch vzhľadom na situáciu v agrosektore
    - využitie metodických školení a garantovaných projektov
    - zapojenie rodičov žiakov a ich kontaktov do možností mimoškolského odb, vzdelávania
    - komplexnosť školy a jej poloha (škola, stravovacie zariadenie, domov mládeže, športový areál),
    - kvalita a skúsenosť pedagogických zamestnancov,
    - dobré vybavenie štandardných a odborných učební, kabinetov
    - zabezpečenie praktického vyučovania
    - záujem podnikateľských subjektov o absolventov
    - ponuka grantov pre študentov s možnosťou vyskúšať si v praxi naučenú teóriu
    - vybudovanie školskej záhrady na novo získaných pozemkoch pri škole
    - viac zviditeľniť školu pri individuálnom praktickom vyučovaní žiakov
    - spolupracovať s firmami pri praktickom vyučovaní
    - obnoviť a stmeliť učiteľský kolektív
    - motivácia zamestnancov
- **Prekážky v rozvoji školy sú**
    - nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy,
    - nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl,
    - slabá spolupráca s rodičmi.
    - nízky počet nastupujúcich prvákov
    - slabý záujem pre vedľajšie aktivity
    - priestory – zvyšujúci sa počet odborných skupín
    - nedostatočné garantovanie podmienok vykonávania praktického vyučovania u spolupracujúcich firiem
    - ďalší technický úpadok
    - apatia zamestnancov
    - typ „koncovej školy“
    - podcenenie náboru žiakov

Hlásime sa k zásadám a princípom holistickej environmentálnej výchovy, resp. výchovy k trvalo udržateľnému životu pri rešpektovaní ľudských práv i práv dieťaťa. Aplikujeme environmentálne vzdelávanie prostredníctvom projektov. Environmentálna výchova je súčasťou etickej výchovy a občianskej náuky, jej minimum je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu celej školy. Výchova k uvedomelej skromnosti je namieste. Dôraz kladieme na nekonzumný spôsob života.

3.1 Charakteristika školy

Na škole v súčasnosti študuje 164 žiakov / 1.9.2018 / v 13 triedach, v odboroch zameraných na poľnohospodárstvo, potravinárstvo a strojárstvo.

Škola využíva 22 učební. K dispozícii sú odborné učebne pre výučbu jazykov, mechanizácie poľnohospodárstva, elektro a automatizačnej techniky, biológie, rastlinnej výroby, informatiky, techniky administratívy a účtovníctva, chémie, manažmentu. Škola má pomerne dobre vybavenú knižnicu, ktorá slúži ako informačné centrum. Výchovný poradca má k dispozícii kabinet, kde sa stretáva so žiakmi, rodičmi, sociálnymi zamestnancami a pod. V škole je kuchyňa, jedáleň, spoločenská miestnosť, telocvičňa, posilňovňa a ihrisko s asfaltovým povrchom. Manažment školy a hospodársky úsek má svoje priestory, učitelia využívajú svoje kabinety a zborovňu. V škole sú žiacke šatne, kotolňa, sklady, dielňa pre potreby údržby a opráv na škole. Hygienické zariadenia sú na každom poschodí, telocvičňa má vlastné hygienické priestory a sprchy a saunu pre pedagogický zbor. V priestoroch školy praktizujeme triedený zber odpadov, využívame ekoplochu a školský pozemok pre praktickú aplikáciu teoretických znalostí, výučbu teórie a aj na relax, oddych.

Praktické vyučovanie sa vykonáva vo vlastných priestoroch v areály školy a v priestoroch spolupracujúcich firiem.

Na škole vyvíja veľmi dobrú činnosť Rada školy, ktorá má 11 členov. Zodpovedá za kvalitu a organizáciu celého výchovno-vzdelávacieho procesu, v ktorom je podporená aj environmentálna výchova. Žiacka školská rada zastupuje záujmy žiakov na našej škole, organizuje žiacke aktivity a vytvára podmienky pre dobrú komunikáciu a spoluprácu medzi učiteľmi a žiakmi.

Plánované aktivity školy

Dosahovanie požadovaných aktivít a vhodná prezentácia školy sú výsledkom kvality vzdelávania. Škola sa bude snažiť vytvoriť a zabezpečiť všetky podmienky pre skvalitnenie života, naučiť žiakov a zamestnancov školy životným zručnostiam ako je citové a citlivé vnímanie sveta, úcta k životu v akejkoľvek forme, úcta k Zemi, pokore, uvedomelej skromnosti a striedmosti, chápaniu príčinných súvislostí, kritickému mysleniu, zodpovednému konaniu, zodpovednosti za vlastné činy, aktívnemu občianstvu aj týmito aktivitami:

- **Ponuka záujmových aktivít :**
  - Stolnotenisový krúžok
  - Angličtina pre maturantov
  - Nemčina pre maturantov
  - Literárno-publicistický krúžok
  - Športové hry
  - Programovateľné automaty
  - Turistický krúžok
  - Fotografický krúžok
  - Volejbalový krúžok
  - Krúžok tvorby SOČ
  - Elektrotechnický a zabezpečovacej techniky
  - Zelená škola
- **Súťaže:**
  - Interliga SR – ČR vo volejbal dievčat a jazda zručnosti, florbal, stolný tenis
  - Mladý ekofarmár
  - Hviezdoslavov Kubín
  - Olympiáda v AJ a NJ
  - Stredoškolská odborná činnosť
  - Floorball
  - Volejbal
  - Basketbal
  - Stolný tenis
  - SOČ
- **Exkurzie**
  - Oswiecim
  - Autosalón Nitra, Bratislava
  - Viedeň
  - Jadrové elektrárne

- Vodné elektrárne
- Kelti na Liptove
- Paríž, Londýn, Praha – poznávací zájazd
- Po stopách SNP
- **Spoločenské a kultúrne podujatia**
  - Návšteva divadelného predstavenia
  - Návšteva filmového predstavenia
  - Vianočná akadémia
  - Halloween
  - Imatrikulácia
  - Deň otvorených dverí
  - Burza starých kníh
- **Mediálna propagácia**
  - Prezentácia školy v základných školách
  - Príspevky do týždenníka MY Liptovské noviny
  - Príspevky do časopisu Slovenský chov
  - Príspevky na www.zsk.sk , sekcia – úspechy škôl
  - Aktualizácia www stránky
- **Prezentácie školy na verejnosti**
  - Deň otvorených dverí december a jún
  - Poľnohospodársko-potravinársky deň – Otváranie a zatváranie Demänovky
  - Burza stredných škôl
  - Účasť na rodičovských združeniach v ZŠ
  - Uskutočnenie seminárov a konferencií
  - Aktívna účasť na seminároch a konferenciách
  - Účasť na súťažiach Hviezdoslavov Kubín, Mladý Slovák, Priateľské kraje v zjednotenej Európe
  - Výstava drobného chovu Jamník
  - Brožúry – výstupy projektov
  - Zapojenie sa žiakov školy do revitalizačných táborov – práce na obnove krajiny
  - Propagačné letáky a materiály o škole
  - Účasť na odborných podujatiach Deň poľa a Chovateľský deň Pinzgauského dobytká

Všetky aktivity sa budú realizovať s pedagogickými zamestnancami školy, žiakmi a sociálnymi partnermi. Aktivity sú určené predovšetkým žiakom, učiteľom, rodičom, zamestnávateľom a širokej verejnosti. Víťame všetky ďalšie návrhy a možnosti na aktivizáciu práce školy.

3.2 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor 21 učiteľov a majstrov odbornej výchovy tvorí stabilizovaný kolektív. Priemerný vek pedagógov je okolo 45 rokov. Všetci učitelia spĺňajú požiadavky na odbornú a pedagogickú spôsobilosť. Vedúci pracovníci spĺňajú zákonom predpísané vzdelanie.

3.3 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobný a konkrétny plán ĎVPZ je súčasťou ročného plánu školy. Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.

- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, predseda predmetovej komisie, knihovník atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.
- Príprava pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálными prostriedkami: videoteknikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.
- Vzdelávanie pedagógov v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania k udržateľnému rozvoju.

3.4 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie. Vnútorý systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií,

Na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na kontrolnú činnosť výchovnej poradkyne, činnosť hospodárky, upratovačky a údržbára. Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijem tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie).
- Rozhovor.
- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“)
- Hodnotenie učiteľov žiakmi.

3.5 Dlhodobé projekty

Projekčná činnosť je súčasťou vzdelávacieho procesu. Zaraďovanie projektov rôznych časových dĺžok a foriem prebieha v jednotlivých predmetoch aktuálne v závislosti na možnostiach a danom učive. Naša škola dlhodobo využíva možnosti rozvojových projektov MŠVVaŠ SR:

Škola sa zapája do projektov financovaných z EF. Dlhodobým projektom školy je program Zelená škola, v ktorom pracujeme niekoľko rokov.

Vedíme žiakov k samostatnej práci na pripravovaných školských projektoch.

3.6 Medzinárodná spolupráca

Škola dlhodobo spolupracuje s podobnými školami v Česku, a Francúzku. Cieľom tejto spolupráce je:

- Podieľať sa na spoločných projektoch, ktoré by zabezpečili efektívny transfer poznatkov a skúseností.
- Posilniť a skvalitniť jazykovú prípravu žiakov (konverzačnú, odbornú).
- Posilniť a skvalitniť odbornú prípravu žiakov (transfer inovácií).
- Prezentovať vlastnú školu, mesto a krajinu.
- Spoznávať inú kultúru, históriu a životný štýl.
- Nadväzovať kontakty v rámci kariérového rastu.

3.7 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so svojimi zákazníkmi – žiakmi, ich rodičmi a zamestnávateľmi, mimovládnyimi organizáciami.

Spolupráca s rodičmi

Rodičia sú členmi Rady školy. Majú vytvorenú Radu rodičov. Sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov na triednych schôdkach a konzultáciami s vyučujúcimi majú možnosť sledovať priebežné študijné výsledky. Zároveň sú rodičia informovaní o aktuálnom dianí na škole, o pripravovaných akciách prostredníctvom webovej stránky školy. Cieľom školy je zvýšiť komunikáciu s rodičmi. Sme maximálne otvorení všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičovskej verejnosti. Jednou z hlavných úloh školy bude otvorenie spolupráce s rodičmi na školskom vzdelávacom programe.

Zamestnávatelia

Škola aktívne spolupracuje so zamestnávateľmi a ich záujmovými organizáciami. Je členom SPPK a SOPK. Spolupráca je zameraná hlavne na zabezpečenie kvalitného praktického vyučovania, materiálo-technickú podporu výchovno-vzdelávacieho procesu, tematické prednášky, besedy a súťaže, sprostredkovanie rôznych zaujímavých exkurzií a výstav. Zástupcovia zamestnávateľov sa zúčastňujú aktívne na výchovno-vzdelávacom procese ako inštruktori pri praktickom vyučovaní, poskytujú neoceniteľné informácie vo forme študijných textov či odborných prednášok, poskytujú odbornú literatúru pre teoretické vyučovanie a sprostredkujú aktuálne informácie o zmenách a vývoji nových technológií.

Iní partneri

Škola aktívne spolupracuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a výchove mimo vyučovania s ďalšími partnermi:

- VÚC Žilina,
- MsP L. Mikuláš v prevencii záškoláctva a šikanovania,
- ÚPSVaR ,
- ŠIOV,
- ŠPÚ,
- CPPP Liptovský Mikuláš,
- Pálikovo centrum,
- Protidrogové centrum Liptovský Mikuláš,
- SČK,
- Mimovládne organizácie

4. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 2982 F POTRAVINÁRSKA VÝROBA

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669, 031 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná

4.1 Popis školského vzdelávacieho programu

Príprava v školskom vzdelávacom programe Pracovník v potravinárstve v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie a prípravu. Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy a praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku priamo na pracoviskách zamestnávateľov. Dvojročný odbor štúdia je koncipovaný homogénne ako odbor profesijnej prípravy pre úsek potravinárskej výroby so všeobecným prehľadom o celej oblasti potravinárskych výrob so základnými predpokladmi pre výkon pomocných výrobných aktivít. Školský vzdelávací program vytvára predpoklady pre získanie všeobecných a odborných vedomostí a kompetencií potrebných pre výkon jednoduchých činností v potravinárskom priemysle a službách.

Žiaci získajú najzákladnejšie teoretické poznatky a ich aplikáciu v praktických činnostiach potravinárskej výroby. Sú to základné činnosti vo vlastnej výrobe a v službách, ktoré umožňujú získať vedomosti z oblasti prísunu, presunu, triedenia a úpravy surovín a polotovarov na technologické spracovanie, manipulácie a balenia hotových výrobkov, pri údržbe zariadení a náradia, sanitácii výrobných priestorov. Program je zameraný tiež na formovanie a rozvoj osobnosti žiaka, osvojenie si pracovných návykov, kladného prístupu k práci a zodpovednosti za odvedenú činnosť a zverené hodnoty.

Predpokladom pre prijatie do učebného odboru môže byť uchádzač, ktorý neukončil vzdelávací program základnej školy v poslednom ročníku alebo posledný ročník neukončil úspešne a zdravotné požiadavky uchádzačov o štúdium. Konkretizácia kritérií na prijímacie skúšky sú stanovené každoročne.

Stratégia výučby školy vytvára priestor pre rozvoj nielen odborných, ale aj všeobecných a kľúčových kompetencií. Najväčší dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka. Všeobecná zložka vzdelávania poskytuje žiakovi nevyhnutné všeobecné vzdelanie, ktoré dáva predpoklady pre lepšiu adaptabilitu v praxi. Obsah je usporiadaný vo vzťahu k odbornej zložke vzdelávania vzhľadom na celkový rozvoj osobnosti i profesionálnu pripravenosť žiakov. Spoločenskovedné predmety umožňujú absolventovi orientovať sa vo všeobecných ľudských, občianskych a spoločenských otázkach, prírodovedné predmety dotvárajú jeho vzťah k reálnemu svetu a životnému prostrediu. V praktickej príprave sa utvárajú základné odborné zručnosti v odborných činnostiach pod priamym vedením majstrov odbornej výchovy, rozvíjajú a upevňujú sa v samostatnej práci žiakov pod kontrolou majstrov odbornej výchovy. Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií a realizácia odborného výcviku na špecializovaných pracoviskách.

Škola vo výučbovej stratégii uprednostňuje tie vyučovacie metódy, ktoré vedú k harmonizácii teoretickej a praktickej prípravy tak pre profesionálny život, ako aj pre život v spoločnosti a medziľuďmi. Výučba je orientovaná na uplatnenie autodidaktických metód (samostatné učenie a práca) hlavne pri riešení problémových úloh, tímovej práci a spolupráci. Uplatňujú sa metódy dialogické slovné formou účelovo zameranej diskusii, ktoré naučia žiakov komunikovať s druhými ľuďmi na báze ľudskej slušnosti a ohľaduplnosti. Poskytujú žiakovi priestor na vytvorenie si vlastného názoru založeného na osobnom úsudku. Vedú žiakov k odmietaniu populistických praktík a extrémistických názorov. Učia ich chápať zložitosť medziľudských vzťahov a nevyhnutnosť tolerancie. Metódy činnostne zameraného vyučovania (praktické práce) sú predovšetkým aplikačného a heuristického typu (žiak poznáva reálny život, vytvára si názor na základe vlastného pozorovania a objavovania), ktoré im pomáhajú pri praktickom poznávaní reálneho sveta a života. Aj keby boli vyučovacie metódy tie najlepšie, nemali by šancu na úspech bez

pozitívnej motivácie žiakov, tzn. vnútorné potreby žiakov vykonávať konkrétnu činnosť sú tou najdôležitejšou oblasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Preto naša škola kladie veľký dôraz na motivačné činitele – zaradovanie hier, súťaží, simulačných a situačných metód, riešenie konfliktových situácií, verejné prezentácie prác a výrobkov a pod. Uplatňované metódy budú konkretizované na úrovni učebných osnov jednotlivých predmetoch. Metodické prístupy sú priebežne vyhodnocované a modifikované podľa potrieb a na základe skúseností vyučujúcich učiteľov.

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy na Demänovskej ceste 669, Liptovský Mikuláš. Praktická príprava prebieha v potravinárskych výrobniach firmy Liptovské pekáre a cukráre VČELA LIPPEK k.s., ktoré sú v Liptovskom Mikuláši a v Liptovskom Hrádku.

Kľúčové, všeobecné a odborné kompetencie sú rozvíjané priebežne a spôsob ich realizácie je konkretizovaný v učebných osnovách jednotlivých vyučovacích predmetov. Škola bude rozvíjať aj kompetencie v rámci pracovného prostredia školy napr. schopnosť autonómneho rozhodovania, komunikačné zručnosti, posilňovanie sebaistoty a sebavedomia, schopnosť riešiť problémy a správať sa zodpovedne.

Školský vzdelávací program Pracovník v potravinárstve je určený pre uchádzačov s dobrým zdravotným stavom. Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa prístupuje s ohľadom na odporúčenie špeciálnych pedagógov a psychológov vo vzťahu na individuálne potreby žiaka, stupeň a typ poruchy, úroveň kompenzácie poruchy a možnosti školy. Učebný odbor 2982 F potravinárska výroba nie je vhodný pre žiakov s mentálnym postihnutím, s vážnymi poruchami zraku a sluchu a s vážnym telesným narušením. Pre tento odbor sa vyžaduje zdravotný preukaz.

Činnosť školy v oblasti spoločenského a kultúrneho života je veľmi bohatá a pestrá nielen pri aktivitách súvisiacich s činnosťou školy, ale aj v mimoškolskej oblasti. Žiaci svoje odborné vedomosti a zručnosti budú prezentovať na mnohých akciách, ktoré organizujú súkromní podnikatelia, školy a firmy. Týchto aktivít sa zúčastnia aj učitelia všeobecných a odborných predmetov vo funkcii pedagogického dozoru. Samostatnosť, húževnatosť a pracovitosť našich žiakov bude ocenená tak zo strany školy, ako zo strany zamestnávateľov. Veľké množstvo záujmových krúžkov (jazykové, športové a iné) ponúkajú našim žiakom efektívne využívať svoj voľný čas.

Klasifikácia prebieha podľa klasifikačného poriadku. Výsledky žiakov sa hodnotia priebežne na základe kritérií, s primeranou náročnosťou a pedagogickým taktom. Podklady pre hodnotenie sa získavajú sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi metódami a prostriedkami hodnotenia, analýzou činnosti žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi vrátane výchovného poradcu a zamestnancov pedagogicko-psychologických poradní, rozhovormi so žiakom, jeho rodičmi, ale aj s inštruktormi praktickej prípravy, ktorí boli poverení praktickou inštruktážou zo strany svojho zamestnávateľa. Pri hodnotení sa využívajú kritériá hodnotenia na zabezpečenie jeho objektivity. Žiaci sú s hodnotením oboznámení.

4.2 Základné údaje o štúdiu

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Nižšie stredné odborné vzdelanie
Vyučovaci jazyk:	Slovenský jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Do 1. ročníka vzdelávacieho programu nižšieho stredného odborného vzdelávania môže byť prijatý uchádzač, ktorý neukončil vzdelávací program základnej školy v poslednom ročníku alebo posledný ročník neukončil úspešne
Spôsob ukončenia štúdia:	Záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Odborná príprava pre výkon jednoduchých a pomocných kvalifikovaných prác v potravinárskej výrobe
Možnosti ďalšieho štúdia:	Na štúdium odboru vzdelávania, ktorého úspešným absolvovaním získa žiak stredné odborné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, môže byť prijatý žiak až po úspešnom absolvovaní kurzu IX. ročníka ZŠ.

Získanie nižšieho stredného vzdelania – pre fyzické osoby, ktoré nezískali nižšie stredné vzdelanie môže základná škola organizovať vzdelávanie na získanie tohto stupňa vzdelania, ktoré sa končí komisionálnou skúškou zo všetkých vyučovacích predmetov okrem vyučovacích predmetov s výchovným zameraním. Po úspešnom vykonaní komisionálnej skúškou vydá škola fyzickej osobe vysvedčenie s doložkou, na ktorej sa uvedie získaný stupeň vzdelania.

4.3 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe Pracovník v potravinárstve v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba zahŕňa teoretické a praktické vyučovanie a prípravu.

Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy na Demänovskej ceste 669, Liptovský Mikuláš. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť potravinárska výroba. V rámci odborného výcviku žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti, vedomosti a návyky v pomocných činnostiach v potravinárskom priemysle. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Formami praktického vyučovania pre nižšie stredné odborné vzdelanie je odborný výcvik a praktické cvičenia.

Praktické vyučovanie je organizované formou odborného výcviku priamo na pracoviskách Liptovské pekárne a cukrárne VČELA – Lippek k.s. v Liptovskom Mikuláši / Pekáreň Liptovský Mikuláš, 1. Mája 1919, 031 01 Liptovský Mikuláš / a v Liptovskom Hrádku / Cukrárenská výroba Liptovský Hrádok, Vyšné Fabriky 54, 033 01 Liptovský Hrádok /

Tieto prevádzky sú základom odbornej prípravy žiakov v tomto učebnom odbore. Prevádzkové podmienky umožnia žiakom podieľať sa na pomocných operáciách, ktoré priamo súvisia s potravinárskou výrobou. Pracoviská odborného výcviku máme zabezpečené zmluvnými vzťahmi.

Učebný odbor 2982 F potravinárska výroba integruje teoretické a praktické vyučovanie. V 1. a 2. ročníku dominuje vyučovací predmet potravinárska výroba. Odborný výcvik je 100% zameraný na osvojovanie si praktických zručností. Dôvodom takejto organizácie je skutočnosť, aby si žiaci precvičili a vyskúšali aj také zručnosti, situácie a javy, ktoré sa v bežnej praxi vyskytujú zriedkavo. Tieto vyučovacie aktivity prebiehajú pod dozorom učiteľa odborného výcviku.

Záverečná skúška sa koná v súlade s platnými predpismi a pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠ SR.

4.4 Zdravotné požiadavky na žiaka

Do učebného odboru môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť na prihláške potvrdil všeobecný lekár. Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.

Všetci uchádzači sa musia podrobiť vyšetreniam určeným pre pracovníkov v potravinárstve.

4.5 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Výchova k bezpečnej a zdravie neohrozujúcu prácu vychádza po dobu štúdia z požiadaviek platných právnych a ostatných predpisov (zákonov, nariadení vlády SR, vyhlášok, technických predpisov a slovenských technických noriem). Tieto požiadavky sa musia vzťahovať k výkonu konkrétnych činností, ktoré sú súčasťou odborného výcviku. Tieto požiadavky sa musia doplniť informáciami o rizikách možného ohrozenia, ktorým sú žiaci pri teoretickom a praktickom vyučovaní vystavení vrátane informácií o opatreniach na ochranu pred pôsobením týchto zdrojov rizík (zdravotné riziká a opatrenia pri ručnej manipulácii s bremenom, rizikové faktory súvisiace s mikroklimatickými podmienkami – teplotná záťaž organizmu a pod.).

Priestory pre výučbu musia zodpovedať svojimi podmienkami požiadavkám stanovených v zdravotníckych predpisoch (hygienické požiadavky na priestory, prevádzka školských zariadení, bezpečná prevádzka, používanie strojov, prístrojov a pod.). Nácvik a precvičovanie činností musí byť v súlade s požiadavkami, ktoré upravujú prácu pre mladistvých (napr. Zákonník práce) a v súlade s podmienkami, podľa ktorých môžu mladiství vykonávať zakázané práce z dôvodu prípravy na povolanie. Základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- dôkladne a preukázané oboznámenie žiakov s predpismi o BOZP, protipožiarnymi predpismi a s technologickými postupmi,
- používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarnym predpisom,
- používanie ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
- vykonávanie stanoveného dozoru na pracoviskách žiakov, pričom sa vymedzia stupne dozoru nasledovne:
  - práca pod dozorom si vyžaduje sústavnú prítomnosť osoby poverenej dozorom, ktorá dohliada na dodržiavanie BOZP a pracovného postupu. Táto osoba musí zrakovo obsiahnuť všetky pracovné miesta tak, aby mohla bezpečne zasiahnuť v prípade porušenia BOZP,
  - práca pod dohľadom si vyžaduje prítomnosť osoby poverenej dohľadom kontrolovať pracoviská pred začatím práce a pokiaľ nemôže zrakovo obsiahnuť, v priebehu práce ich obchádza a kontroluje.

Stanovením príslušného stupňa dozoru je poverený vedúci zamestnanec Strediska praktického vyučovania v závislosti od charakteru práce, podmienok a tematického celku výučby.

Pri nástupe žiaka na štúdium sa vyžaduje:

1. Pracovné oblečenie

- Biele tričko
- Zdravotné topánky / nie vsuvky /
- Biele nohavice
- Biela čiapka

2. Zdravotný preukaz pre prácu s potravinami

Zakazuje sa nosenie „pírasingu“. Odborný výcvik budú žiaci vykonávať na určených pracoviskách (zmluvných) Odborný výcvik sa bude vykonávať aj v čase školských prázdnin, prípadne v sobotu a v nedeľu podľa potreby a záujmu žiakov.

4.6 Spôsob a podmienky priebehu a ukončovania výchovy a vzdelávania

Učebný odbor 2982 F potravinárska výroba žiak ukončuje záverečnou skúškou, ktorej cieľom je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi ŠVP.

Záverečná skúška sa vykonáva podľa súčasne platnej legislatívy. Žiak môže konať záverečnú skúšku, ak úspešne ukončil posledný ročník vzdelávacieho programu učebného odboru 2982 F potravinárska výroba.

Záverečná skúška sa koná v riadnom období od 16.-30. júna, v mimoriadnom období v septembri alebo vo februári nasledujúceho školského roka pred skúšobnou komisiou. Pred začiatkom konania ZS sa žiak tri po sebe nasledujúce vyučovacie dni nezúčastňuje na vyučovaní (sú určené na prípravu).

Záverečná skúška sa skladá z troch častí:

- písomnej /žiak vypracuje zadanie vylosovanej témy v časovom limite 45 až 120 minút/
- praktickej /žiak predvedie prakticky zadanie z vylosovanej témy/
- ústnej / žiak ústne v časovom limite 15 minút zodpovie na jednu tému, vylosovanú celkovo z 25 tém/

Klasifikácia žiaka na záverečnej skúške je vyjadrená stupňom prospechu a celkové hodnotenie vychádza z klasifikácie jej písomnej, praktickej a ústnej časti.

Ak bol žiak na záverečnej skúške z jednej časti skúšky klasifikovaný stupňom 5 – nedostatočný, skúšobná komisia môže povoliť žiakovi konať opravnú skúšku z tejto časti skúšky. Ak neprospeš z viac ako jednej časti, môže mu skúšobná komisia povoliť opakovať celú záverečnú skúšku.

Záverečnú skúšku môže žiak vykonať do troch rokov odo dňa, keď úspešne ukončil posledný ročník štúdia.

Žiak, ktorý sa pre vážne, predovšetkým zdravotné dôvody nezúčastní záverečnej skúšky je povinný predložiť do troch pracovných dní ospravedlnenie riaditeľovi školy. Ak ho riaditeľ školy ospravedlní, žiaka nemožno klasifikovať. Žiak súčasne predloží žiadosť o konanie skúšky v náhradnom termíne.

Dokladom o získanom vzdelaní a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o záverečnej skúške.

5. PROFIL ABSOLVENTA UČEBNÉHO ODBORU 2982 F POTRAVINÁRSKA VÝROBA

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická, Demänovská cesta 669, 031 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná

5.1 Charakteristika absolventa

Absolventi skupiny učebného odboru 2982 F Potravinárska výroba sú spôsobilí plnohodnotne sa zapojiť do sociálneho, kultúrneho a hospodárskeho života spoločnosti a ako kvalifikovaná pracovná sila majú predpoklady uplatniť sa na trhu práce. Štúdium odboru, špeciálne prispôbeného potrebám žiakov, im umožnilo získať také osobnostné, vedomostné a odborné spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné na to, aby sa stali adaptabilnou a integrovanou súčasťou spoločnosti. Sú schopní vykonávať jednoduché odborné a pomocné práce v celom odvetví potravinárskej výroby. Ovládajú príslušné pracovné postupy, jednoduchú obsluhu a nastavovanie strojov a základné práce v potravinárskej výrobe. Pri práci využívajú základné znalosti z oblasti surovín, pomocných materiálov a prídavných látok a vedia pracovať s ohľadom na ich vlastnosti a na ochranu životného prostredia. Pracovné úlohy zabezpečujú so súčasným hospodárnym využívaním surovín, materiálov a energií pri dodržiavaní hygieny, bezpečnosti práce a ochrane pred požiarom. Ovládajú základné zručnosti pri práci s osobným počítačom, internetom a vedia získavať informácie vo vzťahu k odboru štúdia. Absolvent tiež disponuje základnými vedomosťami v oblasti environmentálnej výchovy.

Ďalší rozvoj absolventov je možný vzdelávaním v príbuznom učebnom odbore, vykonaním záverečnej skúšky a získaním výučného listu.

Spôsobilosti v oblasti osobnostného rozvoja charakterizujú absolventa ako človeka s vedomím vlastnej identity, adekvátnym sebedevomím a primerane rozvinutými komunikatívnymi a sociálno-interakčnými schopnosťami, v oblasti práce, sociálneho a osobného života ako iniciatívneho a zodpovedného, schopného kooperovať s inými ľuďmi, prispôbovať sa meniacim sa spoločenským a pracovným podmienkam a dostatočne motivovaného na celoživotné vzdelávanie v zmysle osvojovania si nových vedomostí a aktívneho vyhľadávania nových možností seberealizácie. Na to je absolvent vybavený adekvátnymi poznatkami, vedomosťami, zručnosťami.

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

5.2 Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie chápeme ako kombináciu vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje na svoje osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské a sociálne začlenenie, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách počas svojho celého života. Kľúčové kompetencie ako výkonové štandardy sa v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom výchovných a vzdelávacích stratégií rozvíjajú, osvojujú a hodnotia buď na úrovni školy, odboru vzdelávania alebo vyučovacieho predmetu.

V súlade so Spoločným európskym rámcom kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie sa vymedzili nasledovné kľúčové kompetencie:

a/ Spôsobilosti konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

Sú to spôsobilosti, ktoré sú základom pre ďalšie získavanie vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie. Patria sem schopnosti nevyhnutné pre cieľavedomé a zodpovedné riadenie a organizovanie svojho osobného, spoločenského a pracovného života. Jednotlivci si potrebujú vytvárať svoju osobnú identitu vo vzťahu k životným podmienkam, povolaniu, práci a životnému prostrediu, spoločenským normám, sociálnym a ekonomickým inštitúciám, robiť správne rozhodnutia, voľby, opatrenia a postupy. Tieto kompetencie sú veľmi úzko späté s osvojovaním si kultúry myslenia a poznávania.

Absolvent má:

- zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- vybrať si správne rozhodnutie a cieľ z rôznych možností,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie.

b/ Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku

Sú to schopnosti, ktoré žiak získava za účelom aktívneho zapojenia sa do spoločnosti založenej na vedomostiach s jasným zmyslom pre vlastnú identitu a smer života, sebazdokonaľovanie a zvyšovanie výkonnosti, racionálneho a samostatného vzdelávania a učenia sa počas celého života, aktualizovania a udržiavania potrebnej základnej úrovne jazykových schopností, informačných a komunikačných zručností. Od žiaka sa vyžaduje efektívne využívať písaný a hovorený štátny, materinský a cudzí jazyk, disponovať s čitateľskou a matematickou gramotnosťou, prehodnocovať základné zručnosti a sebatvoriť.

Absolvent má:

- vyjadrovať sa v štátnom, materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme,
- riešiť ľahšie matematické príklady a rôzne situácie,
- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať jednoduché informácie,
- pracovať s elektronickou poštou

c/ Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Tieto schopnosti sa využívajú pri riadení medziľudských vzťahov, formovaní nových typov spolupráce. Sú to schopnosti, ktoré sa objavujú v náročnejších podmienkach, aj pri riešení problémov ľudí, ktorí sa nevedia zaradiť do spoločenského života. Žiaci musia byť schopní učiť sa, nažívať a pracovať nielen ako jednotlivci, ale v sociálne vyváženej skupine. Sú to teda schopnosti, ktoré na základe získaných vedomostí, sociálnych zručností, interkultúrnych kompetencií, postojov a hodnotovej orientácii umožňujú stanoviť jednoduché algoritmy na vyriešenie problémových úloh, javov a situácií a získané poznatky využívať v osobnom živote a povolani.

Absolvent má:

- prejavíť empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívitu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- stanoviť priority cieľov,
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- diskutovať a pozorne počúvať druhých,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- určovať vážne nedostatky vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- predkladať vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrh druhých,
- prispievať k vytváraniu ústretočných medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom,

5.2.1 Všeobecné kompetencie

Absolvent má:

- riešiť jednoduché situácie, používať vhodné výrazové prostriedky (zvukové, verbálne, neverbálne),
- reagovať na vopred nenacvičenú jednoduchú situáciu,
- vhodným jednoduchým spôsobom vyjadrovať svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne jednoduchú požadovanú informáciu všeobecného charakteru, hovoriť krátko a súvislo na danú tému,
- používať jednoduché postupy a jazykové prostriedky (zvukové, lexikálne, gramatické) v hovorom štýle, ovládať základy jednoduchého a nenáročného administratívneho a odborného štýlu,
- pracovať s Pravidlami slovenského pravopisu a inými príručkami za pomoci učiteľa,
- chápať význam jazykovej kultúry a základných funkcií spisovného jazyka, rozdiely medzi spisovným jazykom a ostatnými útvarmi národného jazyka,
- oboznámiť sa s nevyhnutnosťou zapojiť sa do spoločenskej praxe a mať prospech zo získavania vedomostí a zručností po celý život,
- ovládať základné schopnosti potrebné na sebaopoznávanie a sebaovládanie,
- mať základné schopnosti potrebné pre styk s ľuďmi, ovládať a uplatňovať základy spoločenského správania,
- hodnotiť celospoločenské javy ako je chudoba, gamblerstvo, drogy, terorizmus, globalizácia sveta, novodobé nemoci a poskytovať najjednoduchšie cesty na riešenie protispoločenských javov,
- osvojiť si potrebu zodpovedného, mravného rozhodovania a riadiť sa všeobecne uznávanými mravnými a právnymi zásadami a normami,
- oboznámiť sa so súčasným postavením Slovenskej republiky v európskych a svetových štruktúrach so súčasným dňom vo svete a s globálnymi problémami ľudstva,
- rozvíjať morálne a vôľové vlastnosti, akými sú kritickosť, húževnatosť, samostatnosť a primerané sebavedomie,
- vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a podieľať sa na ich ochrane,
- rozumieť základným matematickým pojmom, poznať základné vzťahy medzi nimi a obsah najjednoduchších matematických operácií,
- vyhľadávať, triediť a používať jednoduché matematické informácie potrebné pre bežnú profesijnú situáciu,
- poznať a používať základné jednoduché postupy pri riešení úloh budúcej praxe,
- mať základné poznatky o číslach,
- mať zručnosti zostrojovania jednoduchých geometrických nákresov, vo výpočtoch základných plošných obsahov a objemov,
- vytvoriť si jednoduchú predstavu o ľudskom organizme ako celku z hľadiska stavby a funkcie,
- poznať zásady správnej životosprávy, zmysle aktívneho zdravia a zdravého životného štýlu,
- splniť požiadavky všeobecnej pohybovej výkonnosti a ovládať cvičenia zodpovedajúcej jeho psychomotorickým predpokladom,
- uvedomovať si význam telesného a pohybového zdokonaľovania, vnímať krásu pohybu, prostredia ľudských vzťahov,

- prejavovať zmysel pre fair – play, kolektívnu spoluprácu a vzájomnú pomoc, najmä jednotlivcom handicapovaným, či menej pohybovo nadaným, ovládať a dodržiavať zásady do pomoci, zabrániť úrazu a poskytnúť prvú pomoc pri úraze, mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti,
- mať prehľad o možnostiach uplatnenia na trhu práce v danom odbore, vedieť vystihnúť podstatu, realitu, fakty, predvídať dôsledky, chápať podstatu a princíp podnikania,
- mať predstavu o základných právnych, ekonomických, administratívnych, osobnostných a etických aspektoch súkromného podnikania,
- vedieť vystihnúť princípy podnikania,
- mať schopnosť orientovať sa v základných predpisoch, ustanoveniach obchodného, živnostenského, občianskeho a pracovného práva,
- samostatne plánovať financie, základné prostriedky a nehnuteľnosti vzhľadom na potreby a ciele manažmentu podnikania,
- tvorivo riskovať,
- mať základné informácie o jednotlivých typoch úverov,
- zhodnotiť investičné alternatívy,
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií /NBS, komerčné banky, poisťovne/.

5.3 Odborné kompetencie

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- charakterizovať základné druhy potravinárskych surovín a pomocných látok,
- popísať príslušné nástroje, náradie, stroje a zariadenia,
- definovať základnú podstatu výrobného procesu,
- definovať sanitačné opatrenia na pracovisku,
- definovať zásady hygieny a bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci,
- opísať svoje možnosti uplatnenia sa na trhu práce a svojho osobnostného a kariérneho rozvoja,
- opísať základné pravidlá plánovania a hospodárenia s peniazmi,
- vysvetliť postup pri reklamácií chybného tovaru,
- vysvetliť na príklade postup pri zakladaní remeselnej živnosti.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- pripraviť pracovisko,
- pracovať so surovinami a materiálmi,
- voliť správne pracovné postupy,
- používať príslušné nástroje, náradia, stroje a zariadenia,
- uskutočňovať práce v expedícii,
- uskutočniť jednoduchú sanitáciu príslušných strojov,
- správne odkladať a ukladať výrobky, nástroje a náradie,
- vykonávať sanitačné opatrenia na pracovisku,
- dodržiavať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, protipožiarnej ochrany.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- schopnosťou pracovať samostatne aj v skupine pracovníkov,
- dodržiavaním osobnej hygieny,
- schopnosťou počúvať,
- schopnosť adaptovať sa na nové podmienky,
- osvojovaním nových vedomostí a zručností,
- uplatňovaním sebapoznávania a sebakontroly,
- spoľahlivosťou, presnosťou, sebadisciplínou.

Pri práci s kľúčovými kompetenciami dodržiavame tieto pravidlá:

- pri tvorbe učebných osnov vyučovacieho predmetu vyberáme jeden (prípadne dva) výkonové štandardy kľúčových kompetencií, ktoré sú v rámci predmetu prioritné a súvisia s obsahom výučby,
- výber kľúčových kompetencií sleduje problematické oblasti osobnosti žiakov alebo rozvoj tých vlastností, ktoré sú u žiakov najfrekvencovanejšie,
- výber kľúčových kompetencií prerokovávame v predmetových komisiách tak, aby sa v rámci vyučovacích predmetov pokryl čo najväčší počet kľúčových kompetencií,
- každá kľúčová kompetencia musí mať stanovené metódy, formy práce a spôsob hodnotenia.

6. UČEBNÝ PLÁN UČEBNÉHO ODBORU 2982 F potravinárska výroba

6.1 Rámcový učebný plán pre 2 – ročné učebné odbory - ŠVP

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelanie	4	126
Odborné vzdelanie	50	1575
Disponibilné hodiny	6	189
CELKOM	60	1890

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	4	126
Jazyk a komunikácia • <i>slovenský jazyk a literatúra</i>	1	31,5
Človek, hodnoty a spoločnosť • <i>etická výchova/náboženská výchova</i> • <i>občianska náuka</i>	1	31,5
Matematika a práca s informáciami • <i>matematika</i>	1	31,5
Zdravie a pohyb • <i>telesná a športová výchova</i>	1	31,5
ODBORNE VZDELÁVANIE	50	1575
Teoretické vzdelávanie	2	63
Praktická príprava	48	1512
Disponibilné hodiny	6	189
SPOLU	60	1890
Učelové kurzy/učivo		
Ochrana života a zdravia		
Telovýchovno-výcvikový kurz		
Záverečná skúška		

6.1.1 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 - ročné učebné odbory – ŠVP:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 30 hodín a maximálne 32 hodín, za celé štúdium minimálne 60 hodín, maximálne 64 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 31,5 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa súčasne platnej legislatívy.
- e) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická/náboženská výchova a občianska náuka. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ je predmet matematika, ktorý sa vyučujú podľa jeho účelu v danom odbore štúdia.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- i) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou odborného výcviku. Na odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Počet žiakov na jedného majstra odbornej výchovy sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi .
- j) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov, rodičov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na vzdelávanie a vytvárajú možnosti pre zvýšenie kvalifikácie v nadväzujúcej odbornej príprave. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sa môžu využiť na všeobecné vzdelávanie alebo na odborné vzdelávanie.
- k) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov učebných odborov stredných odborných škôl v SR je učivo „Ochrana života a zdravia“. Obsah učiva sa realizuje dvomi účelovými cvičeniami a samostatným kurzom na ochranu života a zdravia. Účelové cvičenia sa uskutočňujú v 1. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín priamo v teréne. Samostatný kurz je organizovaný v 2. ročníku v trvaní 3 dní po 7 hodín výcviku v teréne mimo priestorov školy. Je súčasťou plánu práce školy.

Učebný plán ŠKVP - potravinárska výroba, platný od 1.9.2018

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola polytechnická, Demänovská cesta 669, 031 01 Liptovský Mikuláš		
Názov ŠkVP	Pracovník v potravinárstve		
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo		
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba		
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie		
IDĺžka štúdia	2 roky		
Forma štúdia	denná		
Druh školy	štátna		
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk		
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku		
	1.	2.	Spolu
Všeobecnovzdelávacie predmety	4	4	8
slovenský jazyk a literatúra	1	1	2
etická výchova/náboženská výchova a)	1	-	1
občianska náuka	-	1	1
matematika	1	1	2
telesná a športová výchova	1	1	2
Odborné predmety	26	26	52
potravinárska výroba	2	2	4
odborný výcvik	24	24	48
Spolu	30	30	60
Účelové kurzy			
Ochrana človeka a prírody i)	1 deň	3 dni	-
Telovýchovno-výcvikový kurz j)	5 dni	-	-

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1. ročník	2. ročník
Vyučovanie podľa rozpisu	33	31
Záverečná skúška	-	3
Účelové kurzy /výchovno-vzdelávacie akcie a iné	6	4
Účasť na odborných akciách / exkurzie a iné /	1	2
Spolu týždňov	40	40

POZNÁMKY

Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum.

Počet týždenných vyučovacích hodín minimálne 30 hodín a maximálne 32 hodín, za celé štúdium minimálne 60 hodín, maximálne 64 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 31 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.

- a) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa súčasne platnej legislatívy.
- b) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“ sú predmety etická/náboženská výchova a občianska náuka. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov. Predmety sú klasifikované, na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka sa uvedie hodnotenie žiaka. Predmet občianska náuka je klasifikovaný.
- c) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ je predmet matematika, ktorý sa vyučujú podľa jeho účelu v danom odbore štúdia. .
- d) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná výchova. Predmet telesná výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- e) Praktická príprava sa realizuje podľa súčasne platnej legislatívy. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou odborného výcviku. Na odbornom výcviku sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa platných predpisov. Počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi platnou
- f) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania. Disponibilné hodiny zohľadňujú záujmy žiakov, rodičov a potreby regiónu, ako aj personálne a priestorové podmienky školy. Disponibilné hodiny posilňujú profil žiakov, umožňujú dôkladnejšiu prípravu na vzdelávanie a vytvárajú možnosti pre zvýšenie kvalifikácie v nadväzujúcej odbornej príprave. Ďalej umožňujú efektívne využitie medzipredmetových vzťahov na vyššej úrovni. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sa môžu využiť na všeobecné vzdelávanie alebo na odborné vzdelávanie.
- g) Povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov učebných odborov stredných odborných škôl v SR je učivo „Ochrana života a zdravia“. Obsah učiva sa realizuje dvomi účelovými cvičeniami a samostatným kurzom na ochranu života a zdravia. Účelové cvičenia sa uskutočňujú v 1. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín priamo v teréne. Samostatný kurz je organizovaný v 2. ročníku v trvaní 3 dní po 7 hodín výcviku v teréne mimo priestorov školy. Je súčasťou plánu práce školy.
- h) Účelové kurzy sa realizujú v rámci sedemtýždňovej časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci odborného výcviku, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborný výcvik.

Záverečná skúška sa organizuje podľa súčasne platnej školskej legislatívy.

Učebné osnovy všeobecno vzdelávacích predmetov

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669 033 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

Názov predmetu	slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý, druhý
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja, myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk vníma ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií (spôsobilostí) považujeme za východisko kvalitnejších výsledkov celého školského systému a následnej schopnosti žiakov uplatniť sa na trhu práce a v súkromnom živote. Do popredia sa vo vyučovaní jazyka dostane analýza a interpretácia textov / prejavov a tvorba vlastných textov / prejavov, ktoré budú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Analýza a interpretácia jazykových prejavov poskytne žiakom priestor na sebauvedomenie: dá šancu objaviť a následne prejať pozitívny vzťah k sebe a iným, nadobudnúť primeranú sebadôveru, schopnosť dokázať hodnotiť svoje prednosti i nedostatky, umožniť dokázať vyjadrovať svoje pocity a hodnotiť svoj vlastný citový stav, dokázať hodnotiť svoje správanie a jeho dôsledky.

Cieľom jazykového vyjadrovania je, aby si žiaci uvedomili jazykovú a kultúrnu pestrosť v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí.

Literárna zložka predmetu slovenský jazyk a literatúra hľadá cestu, ktorá by priviedla žiakov k pochopeniu literárneho diela ako špecifickej výpovede o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej, pestovala u žiakov pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov a učila žiakov vyjadriť vlastný čitateľský zážitok a zdôvodniť ho. Učivo nie je zamerané na sprostredkovanie informácií o spisovateľoch a ich dielach, ale je koncipované ako vzostupný program rozvíjania žiakových čitateľských a interpretačných zručností, čo je spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literárnom umení, resp. skvalitňovaním kognitívnych funkcií a esteticko – emocionálnych potenciálov žiaka. Poznatky žiak nemá preberať hotové, ale do podoby svojich vedomostí ich konštruuje sám na základe podnetov, ktoré mu pripravuje učiteľ. Pretože sa tento proces tvorby, upevňovania a systematizácie získaných vedomostí uskutočňuje v pracovných skupinách, vedie aj k rozvoju sociálnych väzieb žiaka a k rozvoju schopností kooperácie, a pretože kooperácia sa uskutočňuje v bohatých komunikačných väzbách, prispieva tento spôsob vyučovania aj k vývinu žiakových schopností sebayjadrenia ústnou a písomnou formou. Ide teda o zásadnú zmenu v obsahu literárnej výchovy, formách jej realizácie a spôsobe hodnotenia a klasifikácie žiaka.

Predmet slovenský jazyk a literatúra je veľmi úzko previazaný najmä s predmetmi dejepis, estetická výchova, etická výchova a občianska náuka

Cieľ a úlohy predmetu

Vyučovanie slovenského jazyka v stredných odborných učilištiach významnou mierou prispieva k všestrannej príprave žiakov pre život. Žiaci sa zdokonaľujú v rečovej komunikácii spojenej s ich spoločenským a pracovným prostredím. Prakticky poznávajú funkciu reči ako nástroja myslenia, informácie a vzájomného dorozumievania.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka v dvojročných učebných odboroch je:

- a) **naučiť žiakov vyjadrovať sa správne, výstižne a pohotovo** v konkrétnych spoločenských i pracovných komunikačných situáciách, a to na základe didaktického systému poznatkov z praktickej rétoriky, štylistiky a gramatiky;
- b) **naučiť žiakov získavať, spracúvať a prakticky využívať potrebné informácie** vo forme konspektov, excerpov, záznamov a zápisov – na základe poznatkov z praktickej informatiky;

c) **zvýšiť a upevniť rečovú kultúru žiakov a pravopisnú správnosť** ich písomných prejavov, a to aj

na základe využívania rozličných slovníkov a jazykových príručiek;

d) **primerane oboznámiť žiakov s odlišnosťami češtiny od slovenčiny** a precvičiť ich v čítaní v porozumení a v reprodukování českých textov;

Vyučovanie slovenského jazyka prispieva k rozvíjaniu výchovných zložiek, a to najmä tým, že:

- a) **rozvíja logické, abstraktné a tvorivé myslenie žiakov** pri tvorení samostatných súvislých rečových prejavov, ktorými sa v podstate riešia problémové životné situácie (výber z rozličných možností riešenia, odôvodnenie riešenia, overenie správnosti riešenia konkrétnej situácie);
- b) **rozvíja názor na svet poznávaním vzťahov medzi jazykom a myslením**, medzi vývojom spoločnosti a vývojom jazyka, medzi rečovou komunikáciou a výrobným procesom;
- c) **prehľbuje vlastenectvo** na základe poznávania vývinu a vyjadrovacieho bohatstva slovenčiny;
- d) **rozvíja estetické cítenie poznávaním funkcie jazyka** v slovenskej umeleckej literatúre;
- e) **prehľbuje ostatné zložky výchovy obsahom textov**, s ktorými žiaci pracujú receptívne, reprodukčne a produkčne.

Obsah predmetu

Rozvíjanie poznatkov a rečových komunikatívnych schopností žiakov nadväzuje na to, čosi žiaci osvojili v základnej škole. Didaktický systém učiva pre dvojročné SOU berie do úvahy, že žiaci učivo zo slovenského jazyka v základnej škole zvládli na rozličnej úrovni, a preto didaktický systém učiva základné poznatky zhrnuje, utrieduje, systematizuje do syntetických a funkčných prehľadov.

V základnej škole sa väčšia pozornosť a viac vyučovacích hodín venuje gramatike a pravopisu, v **dvojročných SOU tvorí však základ slohová výchova** a gramaticko-pravopisná zložka má doplňujúcu funkciu. Vyučovanie slovenského jazyka na stredných školách sa od seba najviac líši slohovou zložkou. Tento fakt práve dnes v SOU vystúpi do popredia a v záujme budúcich absolventov **učebných odborov sa žiada zvýrazňovať odbornú štýlovú oblasť, najmä praktickú.**

Z hľadiska zásady úzkeho spojenia školy so životom patrí do obsahu slohovej zložky aj **poučenie o základoch informatiky a praktické precvičovanie v zostavovaní rozličných variantov osnovy textu** (na základe kľúčových slov, grafické spracovanie textu, prehľadných grafických schém). Patrí sem aj zostavovanie stručnejších alebo podrobnejších konšpektov, excerptov a záznamov, spracovanie výstrižkov a práca s kartotékou.

V rámci informatiky odporúčame sústrediť pozornosť na vysvetľovanie nových pojmov, objasňujúcich vzťahové otázky, **častejšie využívať úlohy späté s odovzdávaním poznatkov získaných žiakmi z rôznych zdrojov v podobe anotácií, referátov, citovaných myšlienok.**

Významnú časť **slohovej výchovy tvorí praktická rétorika**. V spojení teórie s praxou sa žiaci cvičia v kratších i dlhších ústnych prejavoch (v referátoch, v príležitostných prejavoch, v diskusiách, v rozličných dialógoch), a to všetko v konkrétnych životných situáciách.

Odporúčame **výber tém so všeobecno-etickou a estetickou problematikou.**

Didaktický systém slohových žánrov sa zakladá na praktickom používaní rozličných komunikatívnych útvarov v najčastejších životných situáciách. Žiaci často potrebujú štylizovať rozličné informačné útvary, ako sú správy, oznámenie, hlásenie, pozvánky, listy a podobne, a to na vyššej obsahovej i štylistickej úrovni, ako v základnej škole. Platí to o zostavovaní nástenných novín a o vysielaní v školskom rozhlase. Na vyššej obsahovej, kompozičnej a štylizáčnej úrovni tvoria aj

bežné administratívne žánre (objednávka, urgencia, reklamácia, splnomocnenie, žiadosť, životopis iné). Správnu a primeranú štylizáciu základných informačných a administratívnych žánrov podporuje **poučenie o rečovej komunikácii**, o štýloch reči, o koncepte, ale aj o štylistike vety a o základných pravopisných javoch.

Pohotová **štylizácia rozličných opisov** súvisí s odbornými predmetmi a s výrobnou prácou žiakov. Štylizáciu opisov podporuje poučenie o slovnej zásobe, o odbornej terminológii a o používaní slovníkov.

V didaktickom systéme učiva sa teda uplatňujú funkčné dialektické väzby medzi slohovou a gramaticko-pravopisnou zložkou, pričom sa gramatické a pravopisné poznatky zhrnújú do syntetických a štruktúrnych prehľadov (je to napr. prehľad tvarovej sústavy slovenčiny, pravopis i, y, písanie veľkých písmen, interpunkcia v algoritmoch a iné).

V dvojročných SOU sú žiaci značne diferencovaní, preto v rozpise učiva vyznačujeme základné a dopĺňujúce učivo (v zátvorke).

Výchovno-vzdelávací proces

Inovácia v učebnom obsahu a ekonomická efektívnosť vyučovacích hodín si vyžadujú uplatňovať aktivizačné metódy. Monologické výklady učiteľa nahrádza **samostatná a skupinová práca s učebnicou a inými pomôckami** (so slovníkmi, s jazykovými príručkami, s časopismi a novinami, s nahrávkami a s názornými pomôckami), **riešenie problémových úloh, heuristický rozhovor, diskusia, písomné riešenie úloh, kolektívne zlepšenie riešenia a ďalšie aktivizačné metódy a postupy.**

Dôležitou zložkou vyučovacieho procesu je **motivácia činnosti žiakov, ale aj aktivizácia ich doterajších poznatkov a skúseností**, podnety na rozličné možnosti riešenia úloh, naznačenie (algoritmu) postupu, prvky súťaženia, využitie pochvaly a odmenu známku, použitie **rozličných metód hodnotenia** (testy, ústne odpovede, písomné riešenia úlohy). Vo významnej miere sa žiada **využívať regionálny materiál ako silný motivačný podnet vo vzťahu k mestu, obci, prostrediu**, v ktorom žiaci žijú a citovo sa realizujú.

Slohovú, ale aj gramaticko-pravopisnú úroveň samostatného vyjadrovania žiakov **preverujeme cvičnými a kontrolnými slohovými prácami.** Témy cvičných a kontrolných slohových prác vychádzajú zo skúseností, zážitkov a záujmových činností žiakov. Dávajú možnosť vyjadriť vlastné myšlienky, názory a stanoviská.

V cvičných slohových prácach majú žiaci ukázať, na akej úrovni vedia samostatne zoštylizovať precvičované slohové útvary. Cvičné slohové práce píšú na vyučovacích hodinách alebo doma.

Učiteľ ich kontroluje a výberovo aj klasifikuje.

Kontrolné slohové práce majú komplexne ukázať zvyšovanie kultúry vyjadrovania žiakov, v akej miere sa žiaci vyjadrujú štylisticky výstižne alebo primerane, gramaticky a pravopisne správne, ale súčasne aj pohotovo. Píšú sa na vyučovacích hodinách a ich hodnoteniu a oprave sa venuje osobitná hodina.

Výsledky výchovno-vzdelávacieho procesu vo veľkej miere závisia od kvality a organizácie práce učiteľa v triede. Na rozhodnutí učiteľa je okrem pestrosti východiskových textov závislý výber širšej škály cvičení a úloh tak, aby prechod od modelového textu, cvičenia k vlastným žiackym prejavom bol postupný a neschematický. Učiteľ pozná najnovšiu odbornú a metodickú literatúru, sledovať odborné a metodické časopisy a zúčastňovať sa na metodických podujatiach, ktoré organizujú príslušné organizácie. Učiteľ si sám dopĺňa a rozširuje inventár vhodných učebných pomôcok v odbornej učebni.

Učebné zdroje:

Ballay, J. A kol.: Slovenský jazyk pre dvojročné a trojročné učebné odbory SOU. Bratislava: SPN, 2003

Findra, J.: Ústny prejav a umelecký prednes. Bratislava: SPN, 1986

Ondrejko, S.: Pravidlá slovenského pravopisu. Bratislava: Veda SAV, 2000

Stratégie vyučovania:

Metódy:

- Informačnoperceptívna – výklad
- Reprodukčná – riadený rozhovor
- Heuristická – rozhovor, riešenie úloh
-

- práca s knihou

Formy práce:

- frontálna výučba
- individuálna práca žiakov
- skupinová práca
- hodina v knižnici

Rozpis učiva

1. r o č n í k

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Úvod do slovenského jazyka

2. Základné poučenie o rečovej komunikácii

2.1 Úloha reči v spoločnosti (Reč a jazyk)

2.2 Rečová komunikácia (Rečové komunikačné situácie)

2.3 Štýly reči. Tvorenie súvislého prejavu

2.4 Práca na koncepte

2.5 Zostavovanie nástenných novín a vysielania v školskom (závodnom) rozhlase

3. Systemizácia a upevňovanie učiva

4. Základy informatiky

4.1 Orientácia v texte

4.2 Spracovanie textu

4.3 Kľúčové slová v texte

4.4 Osnova

4.5 Zostavenie konspektu – výťahu

4.6 Výpisky, výstrižky, kartotéka (príprava odpovede a učiva)

5. Informačné žánre

5.1 Obsah a štylizácia správ

5.2 Kontrolná slohová práca a jej oprava – rozhovory v rôznych životných situáciách, osnova a výťah z textu správy

5.3 Bleskovka, plagát, pozvánka

5.4 Inzerát (reklama), pracovný príkaz a hlásenie

5.5 Objednávka, urgencia, reklamácia

5.6 Splnomocnenie, potvrdenka

5.7 Telegramy, inzerát, úradný list

5.8 Systemizácia a upevnenie učiva

5.9 Kontrolná slohová práca a jej oprava - Objednávka, úradný list

6. Upevňovanie pravopisnej a gramatickej správnosti

6.1 Správne písanie i, y

6.2 Písanie veľkých písmen

6.3 Tvorenie správnych tvarov slov (prehľad tvarovej sústavy slovenčiny)

6.4 Spájanie slov do slovných spojení

6.5 Slovesné väzby

6.6 Tvorenie jednoduchých viet a súvetí

6.7 Správne písanie rozdeľovacích znamienok

6.8 Záverečné zhrnutie učiva

Počet vyučovacích hodín na jednotlivé témy si rozhodne vyučujúci podľa zloženia triedy.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Pravopisné cvičenia - 10

Slohové práce - 10

Ústny prejav - 4 samostatné vystúpenia

Kontrolné slohové práce - 2

Čítanie s porozumením - priebežne

Tvorivé cvičenia - 10

2. ročník

(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

1. Zopakovanie a upevnenie učiva z 1. ročníka

2. Praktická štylistika a rétorika

2.1 Kultúra ústneho a písomného vyjadrovania

2.2 O odbornom štýle

2.3 Obsah a štylizácia pracovného návodu

2.4 Opis pracovného postupu

2.5 Opis výrobného postupu

2.6 Kontrolná slohová práca, jej oprava - Opis pracovného postupu, opis pracovného postupu

2.7 Opis porovnávaním

2.8 Charakteristika

2.9 Pracovná porada (diskusia za okrúhlym stolom)

2.10 Výzva

2.11 Zmluva

2.12 Vyslovenie blahoželania (prípitosk), súvislosti

2.13 Zhrnutie učiva

**2.14 Kontrolná slohová práca a jej oprava – opis porovnávaním, umelecký opis,
- charakteristika, beletrizovaný životopis**

3. Slovná zásoba

3.1 Slovná zásoba a jej rozvíjanie

3.2 Používanie slovníkov

3.3 Pôvod slov

3.4 Písanie a výslovnosť cudzích slov

3.5 Dĺžka v cudzích slovách. Správne tvary cudzích slov

3.6 Systematizácia a upevnenie učiva. Didaktický test.

4. Zvuková modulácia reči

4.1 Prostriedky zvukovej modulácie – pauza

4.2 Melódia vety, dôraz vo vete

5. Porovnanie slovenčiny a češtiny

6. Systematizácia a upevňovanie učiva

Počet vyučovacích hodín na jednotlivé témy si rozhodne vyučujúci podľa zloženia triedy.

Dôkaz dosiahnutia výkonového štandardu žiakmi:

Pravopisné cvičenia - 10

Slohové práce - 10

Ústny prejav - 4samostatné vystúpenia

Kontrolné slohové práce - 2

Čítanie s porozumením - priebežne

Tvorivé cvičenia - 10

Učebné prostriedky:

Učebnice

Beletria

Didaktické listy

Slovníky

Názov predmetu	etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý
Kód a názov študijného odboru	2982 F potravinárska výroba
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Cieľom etickej výchovy ako povinnej voliteľného predmetu je vysvetliť základné etické postoje a spôsobilosti, ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba samého a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov, súvislosti medzi hodnotami a normami. Zameriava sa na princípy náboženskej a ateistickej etiky, princípy pochopenia a tolerovania správania spoluobčanov a spolužiakov, hodnoty a etické normy súvisiace so životom a zdravím, rodinným životom, rodičovstvom a sexualitou, ekonomickým životom a prácou v povolani.

Prehľad výkonových štandardov

Absolvent má:

- vysvetliť základné etické postoje,
- vysvetliť základné etické pojmy, súvislosť medzi hodnotami a normami,
- popísať princípy náboženskej a nenáboženskej etiky,
- vysvetliť etické normy súvisiace so životom a zdravím,
- vysvetliť etické hodnoty súvisiace s rodičovstvom, rodinným životom a sexualitou,
- charakterizovať etiku práce,
- využívať vedomosti a spôsobilosti v praktickom živote pri riešení otázok svojho politického a občianskeho rozhodovania, hodnotenia a správania,
- konať zodpovedne a prejavovať občiansku aktivitu, vážiť si demokraciu a slobodu,
- preferovať demokratické hodnoty a prístupy, vystupovať proti korupcii, kriminalite, konať v súlade s humanitou a vlastenectvom,
- osvojiť si medze ľudskej slobody a tolerancie, konať zodpovedne a solidárne,
- vážiť si hodnotu ľudskej práce, vedieť žiť hospodárne, zodpovedne riešiť finančné záležitosti, starať sa o svoj majetok a majetok druhých,
- rozvíjať finančnú a mediálnu gramotnosť.

Obsah školského programu

- Etická výchova 5 hodín
- Človek v ľudskom spoločenstve 5 hodín
- Enviromentálna výchova 5 hodiny
- Človek ako občan 6 hodín
- Človek a právo 7 hodín
- Človek a ekonomika 5 hodiny

Popis obsahových štandardov

Etická výchova

Vzdelávanie v rámci etickej výchovy vedie žiakov k poznaniu silných a slabých stránok svojej osobnosti, vychováva k sebaovládaniu, pozitívnemu hodnoteniu druhých, umeniu hľadať kompromis, chápať a akceptovať ľudí. Žiaci si osvoja pojmy ako je ľudská dôstojnosť, rešpekt a úcta k iným rasám, etnikám a handicapovaným. Žiaci získajú informácie o náboženskej etike, etike sexuálneho života, rodinnom spoločenstve, súvislostiach medzi hodnotami a mravnými normami, medzi právnymi a mravnými normami, etike práce, etickom kódexe zamestnanca.

Človek v ľudskom spoločenstve

V rámci vzdelávania si žiaci osvoja informácie o ľudskej spoločnosti a spoločenskej skupine. Žiaci sa naučia o zodpovednosti, slušnosti, optimizme a dobrom vzťahu k ľuďom ako základu demokratického spolunažívania v rodine a širšej komunite. Naučia sa pozitívne pristupovať k pojmom ako je sociálna nerovnosť a chudoba v súčasnej spoločnosti. Osvoja si princípy hospodárenia jednotlivca a rodiny, budú vedieť riešiť a posudzovať krízové finančné situácie a sociálne zabezpečenie občanov. Osvoja si informácie o viere, cirkvi, náboženskom hnutí a sektách.

Človek ako občan

Žiaci si rozšíria poznatky o ľudských právach, ich obhajovaní a možného zneužívania, osvoja si funkciu verejného ochrancu práv. Naučia sa o slobodnom prístupe k informáciám, funkcie médií, kritickom prístupe k médiám ako zdroju zábavy a ponaučenia. Získajú informácie o štáte a jeho funkcii, ústave a politickom systéme v Slovenskej republike, štátnej správe a samospráve. Budú mať vedomosti o politických stranách, práve voliť, politickom radikalizme a extrémizme, základných hodnotách a princípoch demokracie.

Človek a právo

Žiaci si rozšíria poznatky o práve a spravodlivosti, o pojmoch: právny štát, právna ochrana občanov a právne vzťahy. Naučia sa o sústave súdov, právnických povolaniach, práve a právnej zodpovednosti, ale aj o trestnoprávnej zodpovednosti, orgánoch činných v trestnom konaní a kriminalite páchanej na mladistvých a kriminalite páchanej mladistvými.

Človek a ekonomika

Žiaci si rozšíria a doplnia poznatky o trhu a jeho fungovaní, hľadaní zamestnania, nezamestnanosti, podpore v nezamestnanosti. Tento štandard dopĺňa vzdelávaciu oblasť Ekonomické vzdelávanie.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Etická výchova vychováva k mravnej zrelosti tým spôsobom, že navodzuje aktivity, ktoré:

- napomáhajú prežitie a pochopenie etických hodnôt najmä prostredníctvom vnímania situácií, prírody, seba a druhých / senzibilizácia/
- uľahčujú porozumenie a interiorizáciu hodnôt a noriem /hodnotová reflexia/
- umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania / nácvik v podmienkach triedy/
- prenos skúseností, osvojených v škole, do každodenného života / zovšeobecnenie a prenos/.

Tieto štyri body predstavujú štyri metodické kroky, nevyhnutné pre účinnú etickú výchovu / pozri

Lencz, 1994,kap.4.2/

Predpokladom účinnosti etickej výchovy je splnenie určitých podmienok, najmä:

- bezpodmienečné prijatie každého študenta, vytváranie priateľských vzťahov v skupine, pozitívne očakávania /atribúcia/, indukčná disciplína
- zdôrazňovanie prosociálnych hodnôt, ako sú spolupráca a pomoc
- kontakty učiteľa so študentmi aj mimo hodín etickej výchovy, preto etickú výchovu má učiť učiteľ, ktorý v triede učí aj iné predmety

Metodické materiály pre etickú výchovu obsahujú ku každému tematickému celku bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberie tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, vek študentov a iné okolnosti. Učiteľ má k dispozícii najmä metodický materiál, vydaný Metodicko-pedagogickým centrom

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- Sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, diagram) tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Hodnotenie

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Učebné zdroje

Učebnice pre stredné školy:

Základy etiky
Základy etiky a etikety
Základy rodinnej a sexuálnej výchovy
Program CESTY Ako byť sám sebou
Eurodiár
Doplnková literatúra podľa výberu vyučujúceho

Škola (názov, adresa)	Spojená škola, Demänovská cesta 669, 031 01 Liptovský Mikuláš
Názov predmetu	Občianska náuka
Časový rozsah výučby	1hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín – 2.ročník
Ročník	druhý
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Druh školy	štátna
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka oboznamuje študentov so **základmi vybraných spoločenských vied** dôležitých pre ich orientáciu v etických, estetických, psychologických, sociálno-právnych, politických a filozofických otázkach a vedie ich k poznávaniu seba a druhých, k pochopeniu vzájomných vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou v duchu demokracie, slobody a humanity.

Predmet sa významnou mierou podieľa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji študentov, posilňuje ich všeobecné vzdelanie a prispieva k ich príprave na život.

Študenti štúdiom tohto predmetu

- získavajú prehľad o štruktúre vybraných spoločenskovedných disciplín
- rozvíjajú svoje schopnosti formulovať a klásť otázky v príslušných vedných disciplínach a v oblastiach spoločenského života, posudzovať ich rôzne riešenie, rozvíjať tolerantnú výmenu názorov
- vytvárajú si vlastné názory na základné otázky a postoje k nim.

Obsah je tvorený vybranými poznatkami z týchto spoločenskovedných disciplín:

- etiky
- estetiky a etikety
- psychológie
- náuky o štáte a práve a ľudských právach a slobodách
- základov ekonómie a ekonomiky
- sociológie
- politológie
- filozofie a religionistiky

Predmet oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života.

Predmet rozvíja občianske a právne vedomie žiakov. Posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Poskytuje základy ekonomickej gramotnosti, učí žiakov základnej orientácii a uplatneniu sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle a tiež prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu náuka o spoločnosti je predovšetkým sprostredkovať žiakom potrebné vedomosti, zručnosti a spôsobilosti, pomocou ktorých sa budú vedieť orientovať v zložitom systéme noriem a hodnôt súčasnej spoločnosti a budú schopní úspešne sa začleniť do života v demokratickej spoločnosti.

Predmet umožňuje žiakom :

- získať základné poznatky z jednotlivých obsahových okruhov
- osvojiť si prehľad o štruktúre vybraných spoločenských oblastí, ktorý by ich nasmeroval na ďalšie štúdium
- rozvíjať schopnosti formulovať a klásť otázky v príslušných vybraných spoločenských oblastiach, posudzovať ich možné rôzne riešenia, rozvíjať kultivovanú výmenu názorov
  - utvárať si vlastný názor, postoje a presvedčenie.

Cieľom predmetu náuka o spoločnosti (občianska náuka) je overiť, do akej miery získané vedomosti, zručnosti a postoje žiakov zodpovedajú požiadavkám učebných osnov a štandardov.

- naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo na trhu práce,
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,
- získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami náboženskej tolerancie,
- naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeludské etické hodnoty,
- získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Všeobecný cieľ je konkretizovaný štruktúrou čiastkových cieľov formulovaných v troch hierarchicky usporiadaných rovinách. To znamená, že od preverovania vedomostnej úrovne absolventa postupovať k prevereniu schopnosti samostatného prístupu pri riešení problémov, argumentačných schopností, od analýzy k syntéze a hodnoteniu až k prevereniu schopnosti prezentovať a obhájiť vlastné projekty, seminárne práce a eseje.

A. Rovina vedomostí a porozumenia

Absolvent má :

- odhadnúť príčiny správania sa a konania ľudí (ako bude riešiť stresovú situáciu sangvinik, melancholik, flegmatik, choleric),
- pochopiť význam dodržiavania práva v živote jednotlivca,
- formovať právne vedomie (poznať organizácie ochraňujúce ľudské práva),
- vysvetliť pojmy, udalosti, javy a procesy vo vzájomných vzťahoch,
- ochrániť a presadzovať svoje osobné práva (práva detí),
- zoraďovať fakty a udalosti chronologicky,
- pracovať s dokumentmi, vyhľadávať a zhromažďovať informácie,

B. Rovina aplikácie a analýzy

Absolvent má :

- vybrať základné znaky faktov, javov a procesov,
- porovnať fakty, javy a procesy,
- rozlíšiť a interpretovať pramenný materiál,
- aplikovať vedomosti z iných predmetov,
- aplikovať vedomosti do zručností (primerané metódy psychoterapie a relaxácie, zostaviť pracovnú zmluvu, napísať splnomocnenie),
- abstraktne myslieť

C. Rovina syntézy

Absolvent má :

- zaradiť danú problematiku do širších spoločenských a kultúrnych súvislostí,
- vypracovať a prezentovať vlastné projekty, seminárne práce a eseje,
- kriticky posúdiť fakty, udalosti, javy a procesy (podiel masovokomunikačných prostriedkov
- rozlišovať a chápať etické hodnoty,
- prezentovať porozumenie a toleranciu k iným názorom a postojom,
- chápať nevyhnutnosť spoločenských zmien,
- hľadať zmysel života a utvárať si hodnotový systém.

Obsah vyučovacieho predmetu

Predmet oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti psychológie, sociológie, práva, ekonómie, sveta práce. Tieto ich vedú k poznávaniu seba a tých druhých, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcom a spoločnosťou.

Predmet sa svojím obsahom podieľa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Obsah predmetu tvorí súbor tematických celkov z vybraných spoločenskovedných disciplín.

Každý učiteľ si obsah a rozsah učiva upraví sám podľa profilu školy a podľa orientačne vymedzeného počtu hodín.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Vo vyučovacom predmete náuka o spoločnosti (občianska náuka) využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom a využiť k tomu vlastné postoje a osvojené vedomosti
- kriticky hodnotiť informácie, využiť vlastný hodnotový rebríček
- rozpoznať stereotypné názory pri získaných faktoch, tieto správne interpretovať a vyvodzovať závery
  - o podať výklad s využitím získaných vedomostí konkrétnej udalosti, objektu alebo činnosti
  - o vyjadrovať sa vecne, objektívne, zrozumiteľne, ale aj emotívne a asertívne
- prezentovať porozumenie a toleranciu k iným názorom a postojom,
  - o vedieť prijímať a tvoriť text, chápať vzťahy medzi rečovou situáciou, témou a jazykovým prejavom

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- o plniť zodpovedne dané úlohy
- o rešpektovať a hodnotiť svoju vlastnú prácu a prácu druhých
- o overovať a následne asertívne reprezentovať získané údaje
- o rozvíjať vlastnú aktivitu, samostatnosť, sebaopoznanie, sebadôveru, sebadisciplínu a tvorivosť v konaní i myslení
- o napomáhať vytvárať kvalitné medziľudské vzťahy, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k iným
- o predchádzať agresívnym výstupom a osobným konfliktom
- o osvojiť si spoluzodpovednosť za prácu v kolektíve
- o rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére
- odhadnúť príčiny správania sa a konania ľudí (ako bude riešiť stresovú situáciu sangvinik, melancholik, flegmatik, choleric),
- pochopiť význam dodržiavania práva v živote jednotlivca

Schopnosti riešiť problémy

- o odhadnúť príčiny správania sa a konania ľudí
- o pochopiť význam dodržiavania práva v živote jednotlivca
- o aplikovať rozdiel medzi priestupkom a trestným činom
- o posudzovať vzniknuté situácie
- o ochrániť a presadzovať dokumenty, v ktorých sú zakotvené osobné práva
- o pracovať s dokumentmi, vyhľadávať a zhromažďovať informácie
- o určovať najzávažnejšie rysy problému, zvažovať rôzne možnosti riešenia, ich klady aj zápory, stanoviť kritériá pre voľbu konečného optimálneho riešenia
- rozlíšiť a interpretovať pramenný materiál
  - o aplikovať vedomosti z iných predmetov
  - o aplikovať vedomosti do zručností
  - o vedieť poskytovať ľuďom informácie a spolupracovať s inými pri riešení problémov
  - o kriticky posúdiť fakty, udalosti a procesy

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie a poznatky v priebehu vzdelávania využitím metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii

Podnikateľské spôsobilosti

- vysvetliť, ako môže využiť poznatky z ekonómie vo svojom súkromnom živote
- objasniť princípy fungovania trhu na príkladoch vzťahu medzi dopytom, ponukou a cenou
- vysvetliť úlohu konkurencie v trhovej ekonomike
- charakterizovať domácnosť ako subjekt trhu a na základe štatistických údajov posúdiť jej životnú úroveň
- vysvetliť, čo je podnik a podnikanie a čo je jeho zmyslom
- rozlíšiť pojmy fyzická osoba, právnická osoba, právna subjektivita, ekonomická samostatnosť, obchodný register
- vysvetliť úlohy a ciele Európskej únie a formy ekonomickej spolupráce

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- z genézy vývoja ľudstva vysvetliť príčiny vzniku štátu, uviesť jeho znaky, opísať štátne symboly
- poznať podstatu právneho štátu – základu občianskej demokracie
- vysvetliť princípy volebného práva SR a porovnať volebné systémy
- rozlíšiť politické strany podľa politickej orientácii
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie sa, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku
- porozumieť globálnej podstate sveta
- konať zodpovedne, samostatne a iniciatívne, nielen vo svojom záujme, ale aj v záujme verejnom
- rešpektovať telesnú, citovú, rozumovú i vôľovú zložku osobnosti ako vzájomne rovnocenné a navzájom súvisiace celky
- byť tolerantný v potrebe ochrany národnostných, etnických, jazykových, náboženských menšín
- poznať a uznávať alternatívne vízie vo vzťahu k udržateľnému rozvoju, ľudskému zdraviu a zdraviu našej planéty
- uvedomiť si a čiastočne pochopiť globálne podmienky, rozvoj a trendy súčasného sveta
- pochopiť úlohu jednotlivca vo svete, rozvoj masmédií, dopravných prostriedkov, masovej turistiky a komunikačných systémov
- napomáhať zachovávať svetový mier, bezpečnosť ľudstva, ochranu životného prostredia
- chápať problémy vyčerpania nerastných surovín, liečenia civilizačných nemocí, popu-lačnej explózie v rozvojových krajinách, drogovej závislosti a pozitívne pristupovať k riešeniu týchto problémov
- zaujímať sa o politické a spoločenské dianie u nás a vo svete
- podporovať hodnoty miestneho regiónu a rozvíjať ich v kontexte hodnôt celospoločenských

Všeobecné kompetencie

- chápať potrebu svojho úspešného zapojenia sa so celospoločenského sociosystému a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí počas celého života
- rešpektovať spoločnosť ako zložitý systém vzťahov jednotlivca a sociálnych skupín
- rozpoznať prejavy extrémistického správania a správne reagovať
- pri kontakte s ľuďmi uplatňovať spoločensky uznávané platné normy alebo viesť iných k ich postupnému osvojeniu

Metódy	Formy práce
V jednotlivých tematických celkoch podľa témy uplatniť metódy: reproduktívna – rozhovor heuristická – riadený rozhovor	frontálna výučba individuálna práca žiakov skupinová práca žiakov práca s dennou tlačou
informačnoreceptívna – výklad heuristická – riadený rozhovor pozorovanie Brainstorming	práca s Európskym diárom aplikácia vybraných noriem v praxi
minikonferencia práca s odbornými textami a právnymi normami - porovnávanie	práca s dotazníkmi
metóda analýzy a syntézy minikonferencia	

Učebné zdroje

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
MISTRÍK, E.: Náuka o spoločnosti Etický slovník Peter Kresák & kol.: Občan a demokracia Rapoš, I. a kol.: Metodická príručka Občan a demokracia Rapoš, I. a kol.: Metodická príručka Občan a verejná správa Kolíková, M., Králik, A.: Sloboda prejavu Dlugošová, Z., Telepková, D.: Domáce násilie Kamenec, T., Pirošík, V.: Právo na informácie Dlugošová, Z., Kolíková, M.: Právo na súkromie Králik, A., Telepková, D.: Diskriminácia Debrecéniová, J.: Právo Európskej únie Cviková, J. Debrecéniová, J., Kobová, L.: Rodová rovnosť	tabuľa videokazety internet, web-stránka Občan a demokracia – sekcia Publikácie meotar	vybrané literárne texty k téme s pracovnými úlohami Texty k publikáciám v elektronickom podobe na CD: Ľudské práva a právo Európskej únie obrazový materiál fotokopie portréty fólie	právne dokumenty tlač internet knížnica mapy materiály z exkurzií

<p>Lamačková, D.: Právo na prácu Cameron, I.: Úvod do Európskeho dohovoru o ľudských právach Edward J.Cooke: Ústava Spojených štátov amerických Sylvia Ondrisová a kol.: Neviditeľná menšina – Čo (ne)vieme o sexuálnom orientácii</p> <p>ZELINA,M., UHEREKOVÁ,M.: Jako byť sám sebou?</p> <p>CHORVÁT,F., ORLÍK,J.: Lexikon slušného správania</p> <p>FROLOV,I.T.: Filozofický slovník STREDLOVÁ,T.,KUSÝ,M.: Toleranci MRVOVÁ,Z.,SLÁDEK,K.: Pracovné listy (Občanstvo, vlastenectví a EÚ /</p> <p>www.oad.sk www.diskriminacia.sk www.oskole.sk www.nbs.sk www.zodpovedne.sk www.cpep.sk/index.php?id=30&L=0</p>	<p>Filmy CD DVD</p>	<p>schéma tabuľky</p>	<p>Výstrižky</p> <p>Výpisky Projekty referáty</p> <ul style="list-style-type: none"> • <p>Práce žiakov z predmetov: & etická výchova & právna náuka & slovenský jazyk & dejepis & hospodárska geografia & cudzie jazyky s využitím v danom predmete</p>
--	-----------------------------	---------------------------	--

OBSAH PREDMETU

2. ročník

1 hodina týždenne, spolu 33 hodín ročne

Tematické celky a časová dotácia

1. Úvod do spoločenského vzdelávania.....	3h
2. Psychológia a základy medziludskej komunikácie.....	8h
3. Historické fakty o Slovenskej republike.....	8h
4. Súčasný svet	7h
5. Mravné rozhodovanie človeka. Človek - občan.....	7h

Úvod do spoločenského vzdelávania (3 hod.)

- schopnosť uplatniť sa úspešne v živote spoločnosti
- zabezpečiť si pre seba a svoju rodinu životné prostredie
- osobnosť – silné a slabé stránky

Žiak :

Vie uviesť príklady na silné a slabé stránky osobnosti a zdôvodniť ich.

Odôvodní účel sankcií pri porušení právnych noriem.

Pozná základy tolerancie v medziľudských vzťahoch a vie ich uplatniť v praktickom živote.

Psychológia a základy medziľudskej komunikácie (8 hod.)

- socializácia, ľudská spoločnosť, skupina
- medziľudské vzťahy a uplatňovanie noriem a zvyklostí v nich (slušnosť, zodpovednosť)
- sociálna nerovnosť, chudoba
- princípy hospodárenia rodiny a jednotlivca
- finančné a sociálne zabezpečenie občanov

Žiak :

Osvojí si informácie o ľudskej spoločnosti a živote ľudí v nej.

Žiaci sa naučia o zodpovednosti, slušnosti, optimizme a dobrom vzťahu k ľuďom ako základu demokratického spolunažívania v rodine a širšej komunite.

Osvoja si informácie o viere, cirkvi, náboženskom hnutí a sektách.

Historické fakty o Slovenskej republike (8hod.)

- poznať základné historické fakty o Slovenskej republike
- štát a jeho funkcie, Ústava SR
- volebný systém, princípy demokracie

Žiak :

Osvojí si funkciu verejného ochrancu práv. Naučí sa o slobodnom prístupe k informáciám, získa informácie o šáte, jeho funkcii, politickom systéme v Slovenskej republike, štátnej správe a samospráve. Bude mať vedomosti o politických stranách, práve voliť a princípoch demokracie.

Súčasný svet (7hod.)

- poznať svoj región, jeho kultúru
- poznať globálne problémy sudstvá na Zemi
- ochrana životného prostredia, Európa - EÚ

Žiak :

Žiak si rozšíri poznatky o práve a spoločnosti, o pojmoch právny štát, právna ochrana občanov a právne vzťahy. Pozná vplyv EÚ na rozvoj SR, spoluprácu so štátmi v rámci EÚ..

Mravné rozhodovanie človeka. Človek – občan. (7 hod.)

- zodpovednosť mravného rozhodovania
- základné ľudské práva, právne vzťahy v rodine
- problém zamestnanosti, úrady práce a podpora v nezamestnanosti

Žiak :

Rozšíri si poznatky o mravnom rozhodovaní, hľadaní zamestnania a nezamestnanosti.

Všeobecné pokyny hodnotenia vedomostí žiaka na konci každého ročníka

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠKVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinovú prácu, dotazníkov a frontálne skúšanie, pripravuje vyučujúci v rámci tematických plánov.

Vyučujúci klasifikuje:

- ústnu prezentáciu zvolenej témy (schopnosť žiaka argumentovať, primerane pružne reagovať, spôsob komunikácie, schopnosť zaujať a vedieť vyjadriť vlastný názor a myšlienky k téme)
- vypracovanie projektu k zvolenej téme (využitie tače, internetu, publikácií ...)
- test na konci polroka a na konci školského roka (formu testu zvolí vyučujúci sám)

Otázky v teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test OPAKOVATĚ, AK BOL V PRVOM DIDAKTICKOM TESTE NEÚSPEŠNÝ. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom.

Názov predmetu	matematika
Časový rozsah výučby	prvý: 1 hodiny týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín druhý: 1 hodiny týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	prvý, druhý
Kód a názov študijného odboru	2982 F potravinárska výroba
Vyučovaci jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Matematika je podľa ŠVP zaradená do vzdelávacej oblasti „Matematika a Informatika“ z čoho vyplýva aj jej obsah. Na Spojenej škole plní všeobecnovzdelávaciu funkciu ako aj prípravnú funkciu na štúdium vo všetkých odboroch školy. Vedie žiakov ku zvládnutiu určitého rozsahu a úrovne matematických poznatkov, stanovených učebnými osnovami, ale aj ku správne chápaniu matematických opisov a ich logických dôsledkov.

Matematika ako všeobecnovzdelávací predmet sústavne upresňuje, dopĺňa, rozširuje a prehľbuje vedomosti, zručnosti a návyky žiakov, získané na ZŠ.

Matematika ako prípravný predmet vedie žiakov k osvojeniu si pojmového aparátu pre opis a pochopenie javov a závislostí, s ktorými sa stretávajú v praxi príslušného študijného i učebného odboru. Súčasne im dáva vedomosti a zručnosti, ktoré im umožnia získať vyššie vzdelávanie v príslušných odboroch.

Obsah a koncepcia matematiky je usporiadaná špirálovite. Učivo zo ZŠ sa prehľbuje, zovšeobecňuje a systematizuje. Vnútoraná koordinácia obsahu umožňuje uplatnenie množinovo-logického jazyka. Rozvíja základy algoritmického myslenia.

Posilňujú sa grafické metódy pri výklade pojmov i pri riešení úloh. Uplatňujú sa graficko-algebraické prístupy k riešeniu problémov, čím sa posilňuje analyticko-geometrické myslenie žiakov.

Kladie sa dôraz na vysvetlenie postupov matematizácie reálnych situácií. Pri výklade pojmov sa kladie dôraz na motiváciu a aplikáciu matematického učiva.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľové vedomosti sú vedomosťami o:

- vymedzených matematických pojmov a vzťahoch medzi nimi, vrátane dôsledkov z nich vyplývajúcich
- matematickej terminológii, frazeológii a symbolike
- metódach práce v matematike
- podstate matematizovania reálnych situácií
- graficko-algebraických prístupoch k riešeniu problémov
- aplikácii učiva v jednotlivých študijných odboroch

Cieľové zručnosti spočívajú:

- v hľadaní, hodnotení, triedení a využití matematických informácií
- v aktívnom ovládaní príslušnej matematickej terminológie, frazeológie a symboliky
- v schopnosti používať osvojené vedomosti pri riešení úloh
- v schopnosti aplikovať matematické učivo v odborných predmetoch
- v racionálnom a presnom riešení úloh

Vyučujúci vhodným spôsobom aktualizuje príklady z praxe príslušného študijného odboru i spoločenského života. Všade tam, kde učivo dáva príležitosť zdôrazňujeme prvky brannej výchovy, problematiku tvorby a ochrany životného prostredia.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Vo vyučovacom predmete matematika využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti:

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých
- pracovať v tíme a podieľať sa na realizácii spoločných pracovných a iných činností
- predkladať vlastné návrhy na zlepšenie práce, bez zaujatosti posudzovať návrhy druhých
- overovať získané poznatky, kriticky posudzovať názory, postoje a správanie druhých

Schopnosti riešiť problémy:

- rozpoznávať problémy v priebehu ich matematického vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, matematické prostriedky, grafické prostriedky a pod.)
- využívať zrozumiteľné návody (grafy, tabuľky) na objasňovanie podstaty problému
- pochopiť zadanie úlohy alebo určiť jadro problému a získať informácie potrebné k riešeniu, navrhnúť jednoduchý spôsob riešenia, zdôvodniť ho, vyhodnotiť a overiť správnosť zvoleného postupu a dosiahnutých výsledkov
- spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve

Podnikateľské spôsobilosti:

- mať zodpovedný postoj k vlastnej profesijnej budúcnosti a ďalšiemu vzdelávaniu a uvedomovať si význam celoživotného vzdelávania
- využívať k učeniu rôzne informačné zdroje, vrátane skúseností iných a svoje vlastné
- vedieť získavať a vyhodnocovať informácie o pracovných a vzdelávacích príležitostiach
- vedieť vystihnúť podstatu, realitu, fakty, predvídať dôsledky

Spôsobilosť využívať informačné technológie:

- vyhľadávať jednoduché informačné zdroje a informácie z otvorených zdrojov
- pochopiť základy grafického znázorňovania a vedieť ho podľa potreby využiť

Metodické pokyny

Základnou organizačnou formou vyučovania zostáva hromadné vyučovanie z hľadiska časovej efektívnosti i jeho výchovnej funkcie. Okrem toho sa uplatňuje individuálna práca učiteľa so žiakmi v hromadnom vyučovaní a skupinové vyučovanie. Pri vyučovaní vyučujúci využíva dostupné didaktické i učebné pomôcky. Učivo matematiky i hodinová dotácia sú rozdelené podľa jednotlivých študijných a učebných odborov.

Pomôcky:

Zošíť A4 – 60 listov

rysovacie a písacie potreby

Matematika SOŠ a SOU 1. – 6. časť

Zbierka úloha z matematiky pre SOŠ a SOU 1. – 2. časť

Matematicko-fyzikálne a chemické tabuľky pre SŠ

Všeobecné pokyny hodnotenia

Pri každom hodnotení tematického celku používame všeobecné kritériá a klasifikáciu uvedenú v tomto ŠkVP (pre jednotlivcov, skupinu, pre ústne a písomné práce). Príprava didaktických testov, cieľových otázok pre skupinové práce, písomné cvičenia a frontálne skúšanie pripravuje vyučujúci v rámci tematických listov.

Po ukončení posledného tematického celku v danom vyučovacom predmete pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov. Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov v jednotlivých tematických celkoch. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení až po absolvovaní didaktického testu. Hodnotiacu škálu si volí vyučujúci. Žiak má možnosť didaktický test opakovať, ak bol v prvom didaktickom teste neúspešný. Termín opakovania didaktického testu sa dohodne medzi skúšajúcim a žiakom. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia a uchovávajú sa za dobu štúdia žiaka.

Metódy a prostriedky hodnotenia

Metódy a prostriedky hodnotenia je možné doplniť o iné odporúčané možnosti po vzájomnej dohode.

Metódy	Prostriedky
Písomné skúšanie Ústne skúšanie	Didaktický test Ústne odpovede Písomná práca

Stratégie vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Stratégia vyučovania	
Metódy	Formy práce
Informačné-receptívna - výklad Reproduktívna – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje podľa obsahu učiva:

Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
V. Matuška, Z. Trefný Matematika základnej školy v heslách 1987 Iné učebnice pre základné školy 5. – 9. ročník	Dataprojektor PC Magnetická tabuľa Tabuľa Filpchart	MFCH tabuľky Kalkulačky Učebnice	Pedagogický softvér z www.infovek.sk

Rozpis učiva:

- Prvý ročník
  - Číselné množiny 14
  - Percentá 6
  - Planimetria 12
- Druhý ročník
  - Opakovanie základných početných výkonov zo ZŠ 12
  - Percentá 5
  - Jednotky merania a ich prevod 6
  - Rovinné a priestorové útvary 10

Očakávané vzdelávacie výstupy:

- Prvý ročník
  - Ovládať všetky operácie v množine N, Z, Q
  - Rozumieť pojmu percento, vedieť riešiť jednoduché úlohy na percentá
  - Vedieť charakteristické vlastnosti základných rovinných útvarov a určiť ich obvod a obsah
  - Vedieť jednoduché konštrukcie rovinných útvarov
  - Vedieť riešiť jednoduché príklady z poľnohospodárskej praxe
- Druhý ročník
  - Ovládať všetky operácie v množine N, Z, Q, R
  - Poznať pojem mocnina a odmocnina
  - Vedieť aplikovať poznatky o percentách na úlohy z poľnohospodárskej praxe
  - Poznať jednotky dĺžky, obsahu, objemu a hmotnosti a vedieť s nimi pracovať
  - Poznať pojem zložený obrazec a vedieť určiť jeho obsah
  - Vedieť charakteristické vlastnosti základných priestorových útvarov a určiť ich objem a povrch

Názov predmetu	Telesná výchova
Casový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý až druhý
Kód a názov študijného odboru	2982 F potravinárska výroba
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika učebného predmetu

Učebný predmet vytvára priestor na realizáciu a uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti žiakov o svoje zdravie, osvojenie si teoretických vedomostí a praktických skúseností vo výchove k zdraviu prostredníctvom pohybových aktivít, telesnej výchovy, športovej činnosti a pohybových aktivít v prírodnom prostredí. Poskytuje základné informácie o biologických, fyzických, pohybových, psychologických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak získa kompetencie, ktoré súvisia s poznaním a starostlivosťou o vlastné telo, pohybový rozvoj, zdatnosť a zdravie, ktoré určujú kvalitu budúceho života v dospelosti. Osvojí si postupy ochrany a upevnenia zdravia, princípy prevencie proti civilizačným ochoreniam, metódy rozvoja pohybových schopností a pohybovej výkonnosti, v prípade žiakov so zdravotným oslabením alebo zdravotným postihnutím princípy úpravy zdravotných porúch. Získa vedomosti a zručnosti o zdravotne a výkonnostne orientovanej zdatnosti a telovýchovných činnostiach z viacerých druhov športových disciplín. Je vedený k pochopeniu kvality pohybu ako dôležitej súčasti svojho komplexného rozvoja, k zorientovaniu sa vo výbere pohybu pri vyskytujúcich sa zdravotných poruchách a ich prevencii, k poznaniu kompenzačných a regeneračných aktivít a ich uplatneniu v režime dňa.

Takto získaný komplex predmetových a kľúčových kompetencií vrátane s osvojenými telovýchovnými a športovými zručnosťami by sa mal stať v konečnom dôsledku súčasťou jeho životného štýlu a výrazom jeho životnej filozofie.

Učebný predmet spája vedomosti, návyky, postoje, schopnosti a zručnosti o pohybe, športe, zdraví a zdravom životnom štýle, ktoré sú utvárané prostredníctvom realizovaných foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy, zdravotnej telesnej výchovy alebo formou integrovanej telesnej a športovej výchovy (Učebné osnovy pre zdravotnú telesnú výchovu sú spracované samostatne).

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom primerane sa oboznamovať, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať správne pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať pohybovú gramotnosť, rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti, podporovať rozvoj všeobecnej pohybovej výkonnosti a zdatnosti, zvyšovať aktivitu v starostlivosti o zdravie, nadobúdať vedomosti o motorike svojho tela, z telesnej výchovy a zo športu (šport v chápaní akejkoľvek pohybovej aktivity v zmysle Európskej charty o športe z roku 1992), utvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu v nadväznosti na ich záujmy a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpoklad schopnosti k celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie.

Špecifickým cieľom predmetu je, aby žiaci :

- 4 porozumeli zdraviu ako subjektívnej a objektívnej hodnotovej kategórii, prebrali zodpovednosť za svoje zdravie;
- 5 vedeli hodnotovo rozlišovať základné determinanty zdravia, pohybovej gramotnosti jednotlivca;
- 6 osvojili si vedomosti a zručnosti, ktoré súvisia so starostlivosťou o svoje telo, s aktívnym pohybovým režimom, s osobným športovým výkonom, zdravým životným štýlom a zdravím;
- 7 vedeli aplikovať a napláňovať si spôsoby rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní svojej pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- 8 porozumeli pozitívnemu pôsobeniu špecifických pohybových činností pri zdravotných poruchách a zdravotných oslabeniach, pri prevencii proti rozvoju civilizačných ochorení;

- 9 boli schopní zhodnotiť svoje pohybové možnosti, zorganizovať si svoj pohybový režim a zapojiť sa do spoluorganizovania športovej činnosti pre iných;
- 10 rozumeli vybraným športovým disciplínam, vzdelávacej, výchovnej, socializačnej a regeneračnej funkcii športových činností;
- 11 osvojili si poznanie, že prevencia je hlavný nástroj ochrany zdravia a získali zručnosti poskytnutia prvej pomoci;
- 12 racionálne jednali pri prekonávaní prekážok v situáciách osobného a verejného ohrozenia;

Členenie predmetu a jeho ciele

Vzdelávanie v predmete telesná a športová výchova je rozdelené do štyroch hlavných **modulov**, zahrňujúcich základné vedomosti o zdraví, pohybe, výžive, o význame pohybových aktivít pre udržanie zdravia, prevencii ochorení, zdravotných rizík, športovej činnosti, pohybovej výkonnosti, telesnej zdatnosti, životnom štýle. Výstupom by mala byť pohybová kompetencia s integrovaným pohľadom na pohyb, športovú činnosť, zdravie a starostlivosť o neho v praktickom živote.

Hlavné moduly:

- **Zdravie a jeho poruchy**
- **Zdravý životný štýl**
- **Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť**
- **Športové činnosti pohybového režimu**

Ciele jednotlivých modulov:

Zdravie jeho poruchy

- pochopiť význam zdravia pre jednotlivca a spoločnosť
- porozumieť otázkam vzniku civilizačných porúch zdravia, zdravotných oslabení a princípom primárnej a sekundárnej prevencie;
- pochopiť význam pohybových aktivít pre zdravie, pre odstraňovanie a stabilizovanie zdravotných porúch a oslabení žiaka a dôležitosť ich začlenenia do každodenného života;
- uplatňovať teoretické a praktické vedomosti zo športu pri prevencii chorôb ako najúčinnější spôsob starostlivosti o vlastné zdravie;
- porozumieť nebezpečenstvu závislostí, ich biologickými a sociálnymi následkami (fajčenie, alkohol, iné drogy), výchova k eliminácii rizika;
- vedieť poskytnúť prvú pomoc – základné zásady prvej pomoci;

Zdravý životný štýl

- osvojiť si zásady správnej výživy a zdravého životného štýlu;
- porozumieť významu jednotlivých telovýchovných a športových činností ako súčasti optimálneho pohybového režimu;
- účelne využiť vplyv prírodných síl na vykonávanie vybraných telovýchovných a športových činností a starostlivosti o zdravie;
- zorganizovať si pohybový režim a vytvoriť si program vlastných pravidelných pohybových aktivít ako súčasť životného štýlu;
- využiť nadobudnutú pohybovú gramotnosť na ďalšiu aktívnu športovú činnosť vo svojom životnom štýle a spoluorganizovaní pohybového režimu iných osôb;
- vytvoriť si predstavu a získať skúsenosti o vlastných pohybových možnostiach;

Zdatnosť a pohybová výkonnosť

- získať skúsenosti z pôsobenia rôznych telovýchovných a športových činností na telesný, funkčný a motorický rozvoj;
- plánovať a aplikovať spôsob rozvoja pohybových schopností pri zlepšovaní pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti;
- vytvoriť si správnu predstavu o pohybovom zaťažení pri telovýchovnej a športovej činnosti;
- preukázať schopnosť hodnotiť a diagnostikovať telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť; vedieť diagnostikovať pulzovú frekvenciu,

Športové činnosti pohybového režimu

- využiť poznatky o štruktúre športovej činnosti a skúsenosti z ich osvojovania k osobnému pohybovému rozvoju, k zlepšovaniu svojej telesnej zdatnosti a vedieť ich demonštrovať v činnosti;
- preukázať pohybovú gramotnosť, využitie poznatkov a zručností v osobnom športovom výkone;
- získať poznatky o pravidlách športových disciplín a vedieť ich uplatniť pri praktických športových disciplínach, organizovaní športovej aktivity;
- pociťovať pozitívne zážitky z vykonávania pohybu, konať fair play;

Utváranie kompetencií žiakov

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom kľúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Kľúčové kompetencie majú procesuálny charakter. Žiaci si ich osvojujú na veku primeranej úrovni prostredníctvom obsahu, metód vzdelávania a činnosti. Za kľúčové kompetencie sa považujú - komunikácia v materinskom jazyku, komunikácia v cudzích jazykoch, matematická gramotnosť a kompetencie v oblasti prírodných vied a technológií, kompetencie v oblasti informačnej a komunikačnej technológie, učiť sa učiť, sociálne a občianske kompetencie, podnikateľské kompetencie a kultúrne kompetencie.

Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií:

Pohybové kompetencie:

- žiak si vytvára vlastnú pohybovú identitu, pohybovú gramotnosť a zdravotný status;
- žiak pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojovania pohybových zručností;
- žiak pozná a má osvojené pohybové zručnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb, prostriedok úpravy zdravotných porúch a ktoré môže využívať v dennom pohybovom režime;

Kognitívne kompetencie:

- žiak rozvíja kritické myslenie, ktoré predpokladá syntézu a komparáciu poznatkov;
- žiak je flexibilný, dokáže hľadať optimálne riešenia vzhľadom k situácii, v ktorej sa nachádza;
- žiak pozitívne a konštruktívne pristupuje k riešeniu problémov, vie pomenovať problém, zvoliť si optimálny spôsob riešenia a tento cieľ primeraným spôsobom dosiahnuť;
- žiak má mať zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti, tvorí si pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu;

Komunikačné kompetencie:

- žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať verbálne a neverbálne počas telovýchovnej a športovej činnosti a zároveň rozumie napísanej terminológii;
- žiak vie písomne, ústne i pohybom vyjadriť získané poznatky a zručnosti, dokáže argumentovať, prezentovať svoje postoje a stanoviská;
- žiak má schopnosť využívať informačné technológie a vedieť vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch a sprostredkovať informácie iným;
- žiak komunikuje na základe empatie, presviedča najmä príkladom;
- žiak má schopnosť byť objektívnym divákom, optimálnym partnerom pri športovej činnosti;

Učebné kompetencie:

- žiak sa vie motivovať pre dosiahnutie cieľa (športový výkon, dosiahnutie zručnosti, prvá pomoc a i.), vie si odôvodniť svoje hodnotové postoje a buduje si celoživotné návyky (pravidelne športovanie, zdravé stravovanie a i);
- žiak má schopnosti získavať, triediť a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti;
- žiak vie si organizovať čas, pozná životné priority a priority v starostlivosti o zdravie, vie sa podľa nich aj riadiť a dodržiavať základné pravidlá zdravého životného štýlu;
- žiak vie pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia. Dokáže k nim zaujať hodnotové stanovisko a chápe odlišnosti;

Interpersonálne kompetencie:

- f) žiak má pozitívny vzťah k sebe a iným. Vie objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky. V každej situácii vie predvídať následky svojho konania;
- g) žiak rozvíja kompetenciu sebaovládania, motivácie konať s určitým zámerom, byť asertívnym, využívať empatiu ako prostriedok interpersonálnej komunikácie;
- h) žiak vie efektívne pracovať v kolektíve. Aktívne sa zapájať do spoločných činností., do delby práce pri spoločnom úsilí. Vie racionálne riešiť konfliktné situácie pri športových činnostiach;
- i) žiak sa zaujíma o športovú aktivitu iných, sleduje športovcov a ich výkony, nevytvára bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov ;
- j) žiak vie pozitívne prijímať podnety z iného kultúrneho a športového prostredia. Utvorenou hodnotovou orientáciou dokáže k nim zaujať správne stanovisko a chápe odlišnosti, vie poradiť iným;

Postojové kompetencie:

- žiak sa zapája do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej a športovej činnosti;
- žiak vie využiť poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody;
- žiak vie zvíťaziť, ale aj prijať prehru v športovej súťaži i v živote, uznať kvality súpera.
- žiak vie dodržiavať princípy fair-play;
- žiak vie spoluorganizovať pohybovú aktivitu svojich priateľov, blízkych a rodinných príslušníkov;

Obsah

Rozvoj kompetencií žiaka vo vzťahu k hlavným cieľom predmetu sa uskutočňuje prostredníctvom obsahu v nasledujúcich hlavných 4 modulov :

■ Zdravie a jeho poruchy

Poznatky o význame zdravia pre jednotlivca a pre spoločnosť, o vzťahu medzi zdravotnými návykmi a zdravotným stavom, vzťahu medzi športom a zdravím, o vzťahu človeka k životnému prostrediu. Poznatky o vplyve pohybu na opornú a pohybovú sústavu, o úprave funkcie tráviacej, dýchacej, obehovej zmyslovej a nervovej sústavy. Poznatky o všeobecných zásadách prvej pomoci. Charakteristiky niektorých porúch zdravia, ich vznik, bezpečnosť pri športovaní a veľkosť zaťažovania. Poznatky o prevencii pred civilizačnými, neinfekčnými a nešpecifickými chorobami, o prevencii pred drogovými závislosťami látkovými a nelátkovými a ďalšími rizikovými faktormi porúch zdravia a spôsobu života.

Ponúkaný pohybový obsah modulu:

Základná gymnastika, zdravotne orientované cvičenie, relaxačné a dýchacie cvičenie, cvičenie na držanie tela, technika základnej lokomócie, východiskové polohy, cvičenie na lavičkách, špecifické cvičenia na jednotlivé poruchy zdravia, strečing a pod.

■ Zdravý životný štýl

Poznatky o pohybovom režime, o hygienických návykoch, o režime dňa, o správnom stravovaní. Poznatky o základných pojmoch vo výžive a zložení potravín, o správnych stravovacích návykoch, o škodlivých látkach v potravinovom reťazci, o poruchách príjmu potravy. Poznatky a zručnosti o životnom štýle, pohybovej gramotnosti, zdravotne orientovanej telovýchovnej a športovej aktivite. Pohybový program, denný pohybový režim, poznatky o režime práce a oddychu, o prostriedkoch regenerácie a využití športu ako regeneračného prostriedku, o psychohygiene, o kalokagatii a olympizme.

Ponúkaný pohybový obsah modulu:

Všestranne rozvíjajúce cvičenia, chôdza s behom, cvičenie v prírode, pohybové hry, didaktické hry, psychomotorika, hody na cieľ, prekážkové dráhy a pod.

■ Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Poznatky o jednotlivých kondičných a koordinačných schopnostiach, o metódach rozvoja pohybových schopností, o metódach hodnotenia a testovania všeobecných pohybových schopností, o rozvoji pohybovej výkonnosti pomocou športových disciplín. Poznatky a zručnosti vo zvyšovaní telesnej zdatnosti, zaťažovanie v telovýchovnom a športovom procese, všeobecná a špeciálna pohybová výkonnosť, sebahodnotenie.

Ponúkaný pohybový obsah modulu:

Športové činnosti mobilizujúce energetické zdroje a optimalizujúce ich vplyv. Možno ich merať v priestore, čase alebo v čase i priestore v štandardných podmienkach. Využiť cvičenia a prostriedky atletiky, lyžovania, plávania, a iných. Pohybové činnosti, ktoré prispievajú k rozvoju pohybových schopností a zvyšovaniu telesnej zdatnosti. Sem patria rôzne telovýchovné a športové činnosti kondičnej gymnastiky (cvičenie v posilňovni, posilňovacie cvičenia s vlastným telom, a pod.

■ Športové činnosti pohybového režimu

Poznatky o účinku jednotlivých športových činností na zlepšenie zdravia, o technike a taktike vykonávania športových disciplín, pravidiel vybraných športov, športová terminológia, športové prostredie, športový divák

Ponúkaný pohybový obsah v module:

- ❖ **Športové činnosti, pri ktorých podľa pravidiel dochádza k stretu medzi jednotlivcami.** Vyžadujú ovládanie techniky pohybov vo vzťahu k súperovi, schopnosť predvídať a vôľu víťaziť. Výber činností z viacerých kontaktných športov najmä úderové, chvatové a pákové systémy: **úpolové športy** a individuálnych športov bez priameho kontaktu so súperom ako **tenis, stolný tenis, bedminton**. Majú poskytnúť žiakom poznatky o niektorých bojových a individuálnych športoch a osvojenie si vybraných športových zručností s prekonávaním súpera s akcentom na možnosť ich uplatnenia v živote, zorientovanie sa v základoch technika a taktiky sebaobrany.

- ❖ **Športové činnosti uskutočňované v kolektíve** podľa daných pravidiel. Charakteristickým znakom je súperenie medzi kolektívami, vyžadujú kooperáciu v družstve, vplývajú na rozvoj schopnosti anticipácie jednotlivcov i kolektívov a vôle zvíťaziť. Výber sa uskutočňuje zo športových i netradičných hier: **basketbal, hádzaná, volejbal, futbal, nohejbal, hokej, florbal, futsal, hokejbal, indiac, korfbal, plážový volejbal, softbal, streetbasketbal, kolký, petanque** a iné. Majú prispieť k rozvoju osobnosti žiaka, ku pracovnej kooperácii a komunikácii, zlepšiť anticipáciu partnera, rozvinúť toleranciu, vôľu, zdokonaľiť osvojené herné činnosti jednotlivca a kolektívu, vedieť posúdiť kvalitu herných činností a herných kombinácií vo vzťahu k prevencii porúch a ochrane zdravia, preukázať uplatnenie herných činností a kombinácií v hre, v zápase, vo svojom pohybovom režime a pri rozvoji funkčnosti jednotlivých orgánov tela.
- ❖ **Športové činnosti charakteristické kreativitou a ovládaním pohybovej formy** na náradí, s náčiním a bez náčinia, pri ktorých sú zvýraznené rozličné estetické prejavy a cit pre rytmus. Výber telovýchovných a športových činností tvorí: **tanec, športová gymnastika, základná gymnastika, plávanie, jóga, pilates, krasokorčuľovanie, psychomotorické cvičenia, zdravotne orientované cvičenia**. Aktivity charakteru súťaži ako napr. **gymteam** a iné. Sledujú rozvíjanie tvorivosti a estetického prejavu pri pohybovej činnosti, rozvíjanie koordinácie pohybov celého tela v priestore a jednotlivých častí tela navzájom, spoznávanie súladu hudby a pohybu, vnímanie rytmu pohybu ako nástroja rytmu dýchania a činnosti srdcovo-cievnej sústavy, rozvoj myslenia a duševnej pohody, vytvárania pozitívnych zážitkov a vzťahu k pravidelnému pohybu na základe osvojených pohybových zručností kreatívnych individuálnych a estetických športov, dokázať ich spoznávať, pociťovať a rozumieť im.
- ❖ **Športové činnosti charakteristické premiestňovaním sa v prírodnom prostredí, adaptovaním sa na zmeny tohto prostredia**. Z prostredia vplývajú na človeka vzduch, voda, zem, sneh, skaly, hory, pláže a iné, v ktorých podmienkach sa pohybové aktivity uskutočňujú. Vo výbere sú športy: **bežecké a zjazdové lyžovanie, snowboarding, plávanie, turistika, kolieskové korčuľovanie a iné**. Zmyslom je, aby žiak spoznal pôsobenie a využitie prírodných síl na realizáciu telovýchovných a športových činností, získal schopnosť lepšej orientácie v prostredí a premiestňovania sa v prirodzenom prostredí s ľubovoľným lokomočným a premiestňovacím prostriedkom, zlepšenie adaptácie organizmu, otužilosti a získavanie schopnosti prekonávania prekážok. Zmyslom je ďalej zdokonalenie osvojených pohybových zručností aspoň z jedného zimného, jedného letného športu a jedného športu vo vode, získanie základných zručností z ďalších športov vykonávaných v prírode a prostredníctvom nich vytváranie vzťahu k aktivite a poznaniu pohybových a prírodných vplyvov pri starostlivosti o zdravie.

Proces

Úlohou každého učiteľa telesnej výchovy je, aby vychádzajúc z hlavných cieľov s prihliadnutím na rozvoj kompetencií žiakov, na ich vývin, predpoklady, záujmy a podmienky školy vypracoval sám programy vyučovania telesnej výchovy pre jednotlivé skupiny žiakov. Dôraz kladie na prispôbenie programov vývinovým etapám a mládeže, a to nielen chronologickému veku, ale hlavne biologickým, funkčným a psychickým predpokladom, s osobitným zreteľom na individuálne osobitosti každého žiaka. Tieto programy schvaľuje **predmetová komisia telesnej výchovy**, jej vedúci v tejto činnosti pôsobí ako koordinátor. Pri tvorbe programov sa rešpektujú nasledujúce odporúčania:

Niektoré odporúčania k tvorbe programu vyučovania v ročníku

Učiteľ tvorí program pre jednotlivé skupiny žiakov v každom ročníku, pri ktorom sa snaží dodržiavať nasledovné zastúpenie jednotlivých modulov:

Zdravie a jeho poruchy – poznatky sa sprostredkovávajú žiakovi priebežne počas vyučovacích hodín. Učiteľ môže na to využiť v každom ročníku aj 1 - 2 teoretické hodiny. Pohybové činnosti tohto modulu tvoria cca 10 % z celkového obsahu vzdelávania.

Zdravý životný štýl - poznatky sa sprostredkovávajú žiakovi priebežne do vyučovacích hodín. Učiteľ môže na to využiť v každom ročníku aj 1 - 2 teoretické hodiny. Pohybové činnosti tohto modulu tvoria cca 10 % z celkového obsahu vzdelávania.

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – realizuje sa priebežne alebo koncentrovane, odporúčaný rozsah je do 30 % z celkovej hodinovej dotácie v každom ročníku. Počas 2-ročného štúdia by sa mali postupne rozvíjať všetky pohybové schopnosti, pričom na ich rozvoj sa môžu využívať rôzne športové činnosti 4. modulu.

Športové činnosti pohybového režimu – predstavuje približne 50 % z celkovej hodinovej dotácie. Učiteľ si vyberá v každom ročníku aspoň 2 z ponúkaných oblastí z tohto modulu. V rámci oblastí si vyberá tie športové činnosti, na ktoré sú na škole podmienky, žiaci o ne majú záujem, alebo sú tradičné pre danú školu resp. učiteľ sa na ne špecializuje. Oblasť športové činnosti v prírodnom prostredí by mala byť zaradená aspoň 1 x počas 2 rokov (napr. vo forme lyžiarskeho alebo snowboardového kurzu, zdokonaľovacieho kurzu plávania a pod.). V priebehu 2 rokov sa majú absolvovať všetky 4 oblasti. Odporúčame diferencovať obsah v 1. a 2. polroku.

Učiteľ môže zaradiť do programu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej vysokoškolskej prípravy alebo na ktoré získal trénerské vzdelanie, certifikát niektorou z foriem ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. V záujme každého učiteľa telesnej a športovej výchovy by malo byť zúčastňovať sa ďalšieho vzdelávania učiteľov a postupné získavanie potrebnej kvalifikácie k plánovaným športovým činnostiam.

Realizácia takýchto programov a výsledky sú závislé najmä od osobnosti vyučujúceho, od jeho pedagogického prístupu a pedagogického majstrovstva, vyučovacích metód, postupov a štýlov, uplatňovania pedagogických princípov, od úrovne žiakov, prostriedkov a podmienok, ktoré má škola k dispozícii.

Hodnotenie žiakov

Predpokladom spravodlivého hodnotenia žiakov je ich čo najlepšie poznanie. Hodnotenie žiakov je integrujúcou súčasťou výchovno-vzdelávacej práce v telesnej výchove. Má byť jedným z prostriedkov získavania žiakov pre ich vlastné telesné, pohybové, psychické a intelektuálne zdokonaľovanie, pre utváranie trvalého vzťahu k telesnej výchove a športu a starostlivosti o svoje zdravie.

Za najdôležitejšie pri hodnotení žiaka v telesnej a športovej výchove sa považuje nielen to, aké dôsledky zanechala táto činnosť na zlepšení jeho zdravia, pohybovej gramotnosti a výkonnosti, telesnej zdatnosti, ale aj to, či žiak získal k tejto činnosti vzťah, či sa na nej so záujmom zúčastňoval, a to nielen v čase povinného vyučovania, ale aj mimo neho, či pociťoval z nej radosť a potešenie, či sa stala súčasťou jeho životného štýlu. Preto za základné ukazovatele hodnotenia žiaka sa považuje:

- posúdenie prístupu a postojev žiaka, najmä **jeho vzťahu k pohybovej aktivite a vyučovaniu telesnej a športovej výchovy a jeho sociálneho správania a adaptácie;**
- rozvoj telesných, pohybových a funkčných schopností žiaka, najmä **rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti s prihliadnutím na individuálne predpoklady žiaka;**
- proces učenia sa, osvojovania, zdokonaľovania a upevňovania pohybových zručností a teoretických vedomostí, najmä **orientácia v obsahu učebných programov zostavených učiteľom a realizovaných na jednotlivých školách;**

Hodnotenie vzťahu žiaka k telesnej a športovej výchove realizuje učiteľ nielen na základe dlhodobého sledovania prejavov žiaka na vyučovaní, pri ktorej si všíma najmä jeho aktivitu, snahu, samostatnosť a tvorivosť, ale aj na základe jeho aktivity a angažovanosti v školskej i mimoškolskej záujmovej telovýchovnej a športovej činnosti. Úroveň poznatkov v telesnej výchove a športe posudzuje priebežne v procese a môže si na to vytvárať i pomocné vedomostné testy. Na hodnotenie telesného rozvoja, telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti sa odporúča používať batérie somatometrických a motorických testov. Na hodnotenie zvládnutia obsahu učebných programov používa učiteľ pomocné posudzovacie škály, využíva testy špeciálnej pohybovej výkonnosti a pridrižiava sa štandardov.

Súhrnné hodnotenie žiaka je vyjadrené na vysvedčení. Ide o také súhrnné hodnotenie, aké sa na danej škole používa aj v iných vyučovacích predmetoch. Odporúča sa však priebežne počas vyučovania využívať najmä slovné hodnotenie, pretože umožňuje presnejšie vyjadriť klady a nedostatky žiakov a pre mnohých, a to osobitne pre dievčatá, je dôležitým a často aj silnejším motivačným činiteľom.

Organizačné formy povinného vyučovania telesnej a športovej výchovy

Vyučovacia hodina

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina telesnej a športovej výchovy. Zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny.

Žiaci so zdravotným oslabením (III. zdravotná skupina) sa zaraďujú do oddelení zdravotnej telesnej výchovy. Pre takýchto žiakov je potrebné vytvárať podmienky na samostatné povinné vyučovacie hodiny zdravotnej telesnej výchovy. Obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných učebných osnov. V prípade, že žiak nie je zaradený do oddelenia zdravotnej telesnej výchovy, žiaka ponecháme na vyučovacích hodinách telesnej a športovej výchovy s intaktnými žiakmi a realizujeme integrované vyučovanie. Zásady integrácie na hodinách telesnej výchovy sú uvedené v učebných osnovách zdravotnej telesnej výchovy (Učebné osnovy zdravotnej telesnej výchovy pre stredné školy (ISCED 2C) – č. CD-2004-3180/6220-1:095, platné od 1.9.2004)

Žiak môže byť oslobodený od účasti na vyučovaní telesnej a športovej výchovy iba na návrh lekára.

Bezpečnosť pri vyučovaní zabezpečuje učiteľ svojou prítomnosťou po celý čas vyučovacej hodiny, dôsledným uplatňovaním obsahu učebných osnov, premyslenou a účelnou organizáciou práce, používaním adekvátnych vyučovacích metód a foriem, vydávaním presných a zreteľných povelov na riadenie činnosti, vysvetľovaním a dôsledným uplatňovaním zásad bezpečnosti pri práci v rôznych podmienkach telovýchovného procesu, sústavným overovaním bezpečnosti a funkčnosti náradia pred jeho používaním a zreteľným označením poškodeného náradia a náradia nezodpovedajúceho technickým normám.

Ak nastane úraz, okamžite poskytnete učiteľ prvú pomoc, zabezpečí lekárske ošetrenie, oznámenie rodičom a napíše záznam o úraze.

Žiaci používajú na hodinách zodpovedajúci cvičebný úbor, ktorý zodpovedá zásadám bezpečnosti a hygieny telovýchovnej činnosti.

Kurzová forma výučby

Kurzové formy výučby sú súčasťou vyučovania predmetu, **majú samostatnú časovú dotáciu**. Sú formou s povinným obsahom. V 1. ročníku absolvujú žiaci kurz pohybových aktivít v prírode so zameraním na zimné športy (lyžiarsky kurz, snowboardový kurz), v 2.ročníku kurz pohybových aktivít v prírode so zameraním na letné športy (zdokonaľovací kurz plávania, turistický kurz resp. kurz iných športov v prírode).

Na formy povinného vyučovania nadväzujú rôzne formy záujmovej telesnej a športovej výchovy za spolupráce s rodičmi a ostatnými učiteľmi školy. Cenná je spolupráca aj s telovýchovnými organizáciami v mieste školy.

Štandard predmetu

Zdravie a jeho poruchy

- Obsahový štandard

Pojmy a symboly

Zdravie, zdravotný stav, zdravotné návyky, hygiena, poruchy zdravia, zdravotné oslabenie, zdravotné postihnutie, civilizačné choroby, správne držanie tela, primárna a sekundárna prevencia, nebezpečenstvo závislostí, prvá pomoc, životné prostredie, oporná a pohybová sústava, dýchacia sústava, obehová sústava a vplyv pohybu na ich rozvoj.

b) Výkonový štandard

Žiak vie:

- definovať zdravie, zdravotný stav, zdravotné oslabenie, zdravotné postihnutie;
- vysvetliť, ako pohybové aktivity prispievajú k udržaniu zdravia
- vysvetliť pojem hygiena a definovať jej význam pre zdravie;
- identifikovať telesné, psychické, duševné a sociálne aspekty pohybu, športu vo vzťahu k zdraviu;
- praktické poskytnutie prvej pomoci;

Zdravý životný štýl

a) Obsahový štandard

Pojmy a symboly

Psychohygiena, stres, zloženie potravín, hodnota potravín, diéta, výživové doplnky, zdravý životný štýl, pohybový program, pohybový režim, zdravotne orientovaná pohybová aktivita, tvorba pohybového programu, kalokagatia, olympizmus, aktívny odpočinok.

b) Výkonový štandard

Žiak vie:

- klasifikovať zloženie potravín a dokumentovať ich význam pre zdravú výživu;
- vysvetliť hlavné charakteristiky alternatívnych foriem výživy ;
- základné atribúty zdravého životného štýlu;
- diskutovať o zdravotne orientovaných cvičeniach
- vytvoriť a zorganizovať svoj pohybový program ako súčasť zdravého životného štýlu;

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

a) Obsahový štandard

Pojmy a symboly

Sila, vytrvalosť, rýchlosť ako kondičné pohybové schopnosti, koordinačné schopnosti, rovnovážna schopnosť, stabilita a labilita tela, napnutie a uvoľnenie svalov tela, kĺbová pohyblivosť, ohybnosť chrbtice, priestorová orientácia, rozvoj pohybových schopností, motorické testy, testová batéria, pohybová výkonnosť, diagnostika telesného rozvoja a pohybovej výkonnosti, telesná zdatnosť, aeróbná činnosť, anaeróbná činnosť, fitness, wellness.

b) Výkonový štandard

Žiak vie:

- diferencovane uplatniť pôsobenie veľkosti sily vzhľadom na svoju kondíciu a potrebu zdravia, poznať metódy a zásady rozvoja sily rôznych svalových skupín s využitím viacerých pohybových prostriedkov;
- charakterizovať zásady rozvoja a rozdiel vo vykonávaní cvičení na rozvoj rýchlosti a vytrvalosti, dokáže preukázať zmenu rozvoja týchto pohybových schopností a zostaviť program ich rozvoja na udržanie a skvalitnenie zdravia;
- poznať princípy rozvoja a hodnotenia koordinačných schopností, preukázať svoju úroveň ich rozvoja činnosťami pre denný režim;
- správne držať telo, uvedomiť si princípy stability a lability tela pri pohybe v rôznych situáciách, poznať zásady rozvoja kĺbovej pohyblivosti a ohybnosti chrbtice a prevencie pred vznikom porúch, vie vybrať a uplatniť cvičenia rozvoja vo svojom pohybovom režime;
- zvládnuť pohybové situácie v priestore a čase, vykonávať pohyb s rôznym zaťažením a zhodnotiť svoju motorickú úroveň;

- porozumieť svojmu fyzickému potenciálu a možnostiam zlepšovania telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti;
- uplatniť osvojené športové zručnosti pri rozvoji jednotlivých pohybových schopností, dokáže si vytvoriť individuálny program ich rozvoja a prezentovať vzťah k pohybu;

Športové činnosti pohybového režimu

Športové činnosti, pri ktorých podľa pravidiel dochádza k stretu medzi jednotlivcami

Športové činnosti uskutočňované v kolektíve

a) Obsahový štandard

Pojmy a symboly

Herná činnosť jednotlivca, herné kombinácie, herná zručnosť, hra, pohybová hra, športová hra, raketa, páłka, bránka, kôš, individuálny výkon, kolektívny výkon, súťaž, zápas, fair play, taktika, technika, psychická príprava, súper, herné náčinie.

b) Výkonový štandard

Žiak vie:

- chápať podstatu a súvislosť medzi jednotlivými hernými zručnosťami, činnosťami a kombináciami v danej hre a využitie ich v aktivitách pre zdravie;
- poznať pravidlá aspoň 2 hier a vie ich uplatniť v hre;
- chápať rozdiel v individuálnej a kolektívnej taktike, medzi individuálnym a kolektívnym výkonom, demonštrovať využitie komunikačných zručností, konať v zásadách fair play, dokáže zaznamenať a analyzovať zo záznamu hernú situáciu;
- chápať podstatu herného športového výkonu a preukázať záujem aspoň o jednu športovú hru;
- vykonať ukážku herných činností jednotlivca aspoň z 2 hier;
- demonštrovať základné zručnosti zvolených pohybových a športových hier s raketou alebo pálkou a cit pre kooperáciu a komunikáciu;
- vykonať ukážku zvolených herných činností jednotlivca z loptových hier s výsledným efektom dosiahnutia gólu, koša, bodu ako prostriedku rozvoja osobnosti, správania žiaka;
- zorganizovať cvičebnú skupinu, zapojiť sa do rozhodovania hry, súťaže;

Športové činnosti v prírodnom prostredí

a) Obsahový štandard

Pojmy a symboly

Prírodné prostredie, pohybová činnosť v teréne, druhy terénov, premiestňovanie a pobyt v prírode, ochrana človeka a prírody, adaptácia na prírodné prostredie, vodné prostredie, pohyb vo vode, cvičenie vo vode, bezpečnosť pohybu v prírode, zelené hry, adrenalínové športy, zážitkové učenie, prvá pomoc

b) Výkonový štandard

Žiak vie:

- sa premiestniť špecifickou pohybovou činnosťou v teréne;
- demonštrovať osvojenie si základných pohybových zručností vo vodnom prostredí, v zimnej a letnej prírode;
- chápať rozdielnosť zamerania a účinku pohybových aktivít vo vodnom prostredí a vie vykonať ukážku zdolávania vodného prostredia;
- sa orientovať v prírodnom prostredí a adaptovať na ponúkané zaťaženie, predvídať riziko pobytu a športovej činnosti ;

- si osvojiť základy vybraného zimného športu a plávania;
- vhodne využiť prírodné prostredie na prevenciu zdravia, na špecifickú starostlivosť pri zdravotnej poruche;
- porozumieť metodike nácviku vybraného športu v prírode a vie zorganizovať aktivitu v prírode;

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Zdravie a jeho poruchy 2. Zdravý životný štýl 3. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť 4. Športové činnosti pohybového režimu	Informačnoreceptívna - výklad Reprodukčná – riadený rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Sledovanie pohybových prejavov žiaka Motorické testy Testové batérie Sebahodnotenie Posúdenie prístupu a prejavov žiaka	Frontálna a individuálna práca žiakov Demonštrácia a pozorovanie Skupinová práca žiakov Hromadná práca žiakov

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
1. Zdravie a jeho poruchy 2. Zdravý životný štýl 3. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť 4. Športové činnosti pohybového režimu	Metodická príručka 1,2 na vyučovanie TV Alter, J.M. strečink Bunc, V. Pojetí telesnej zdatnosti a jejich zložek Jarkovská, H. Posilňovanie vlastným telom Kučera, M. Pohyb v prevencii a terapii Skopová, M. Základná gymnastika Novotná, V. fit programy pro ženy A aktuálna literatúra	Video Dataprojektor	Športové oblečenie, plavky,	internet

Podrobný rozpis učiva je obsiahnutý v tematickom pláne vyučujúceho.

Učebné osnovy odborných predmetov

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669 033 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

Názov predmetu	Potravinárska výroba
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín 2 hodiny týždenne, spolu 62 vyučovacích hodín
Ročník	Prvý, druhý
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Predmet potravinárska výroba v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba svojim obsahom nadväzuje na učivo základnej školy, rozvíja, rozširuje a prehľbuje ho. Oblasť má medzipredmetový charakter a zahŕňa najdôležitejšie poznatky a zručnosti, ktoré sú nevyhnutné nielen pre jeho uplatnenie na trhu práce, ale aj pre ďalšiu vzdelávaciu orientáciu. Žiaci v tomto predmete využívajú vedomosti nadobudnuté aj zo všeobecno-vzdelávacích predmetov napr. občianskej náuky., dejepis a odborného výcviku . Jeho obsah je štruktúrovaný do tematických celkov (téma a podtémy). Ako odborný predmet sústavne upevňuje, a dopĺňa vedomosti, zručnosti a návyky žiakov. Podmienkou získania tejto zručnosti je dobre si osvojiť základné pojmy zo sveta práce, ktoré žiakovi umožnia orientovať a posúdiť predpoklady pre výkon zvoleného povolania a možnosti ďalšieho štúdia a profesijnej orientácie. Pri vyučovaní sa žiaci oboznamujú s odbornou terminológiou, so surovinami a ich spracovaním, sanitáciou pracovísk, skladovanie a manipulácia s hotovými výrobkami, pracovnými postupmi, s používaním príslušného náradia, strojov a zariadení, ich obslužných činností v rámci technologických postupov , s dodržiavaním technologickej disciplíny a kvality práce, bezpečnostnými, hygienickými a protipožiarnymi predpismi a s vplyvmi potravinárskej výroby na životné prostredie. Všetky tieto nadobudnuté vedomosti si osvojujú a prakticky precvičujú na odbornom výcviku.

Predmet vedie žiakov k tomu, aby základné komunikačné spôsobilosti a personálne vzťahy budovali na základe tolerancie. Spolu s ostatnými všeobecno-vzdelávacími a odbornými predmetmi sa podieľa na utváraní predpokladov u absolventov odborných učilíšť na aktívne zapojenie sa do činnosti vo zvolenom povolaní. Do vyučovania sa premietajú výsledky vedy a techniky, nové trendy vo výrobe a v celom hospodárstve.

Metódy, formy a prostriedky vyučovania majú stimulovať rozvoj poznávacích schopností žiakov, podporovať ich cieľavedomosť, samostatnosť a tvorivosť. Uprednostňujeme také stratégie vyučovania, pri ktorých žiak ako aktívny subjekt v procese výučby má možnosť spolurozhodovať a spolupracovať, učiteľ zase má povinnosť motivovať, povzbudzovať a viesť žiaka k čo najlepším výkonom, podporovať jeho aktivity všeobecne, ale aj v oblasti zvýšeného záujmu v rámci učebného odboru.

Stimulovať poznávacie činnosti žiaka predpokladá uplatňovať vo vyučovaní predmetu proporcionálne zastúpenie a prepojenie empirického a teoretického poznávania. Výchovné a vzdelávacie stratégie napomôžu rozvoju a upevňovaniu kľúčových kompetencií žiaka. V tomto predmete budeme rozvíjať a skvalitňovať kľúčovú kompetenciu „ *Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom a materinskom jazyku* “

Preto je dôležitou súčasťou teoretického poznávania a zároveň prostriedkom precvičovania, upevňovania, prehľbovania a systematizácie poznatkov okrem iného aj riešenie kvantitatívnych a kvalitatívnych úloh z učiva jednotlivých tematických celkov, úloh komplexného charakteru, ktoré umožňujú spájať a využívať poznatky z viacerých častí učiva v rámci medzipredmetových vzťahov. Zamerať svoju pozornosť na zdravie a zdravý životný štýl vo všetkých oblastiach, fyzickej , duševnej, duchovnej, sociálnej. Informovať žiakov o škodlivosti návykových látok, alkoholu, cigariet.

Hodnotenie žiakov bude založené na kritériách hodnotenia v každom vzdelávacom výstupe. Klasifikácia bude vychádzať z pravidiel hodnotenia tohto školského vzdelávacieho programu.

Použijú sa adekvátne metódy a prostriedky hodnotenia.

Metódy hodnotenia :

- Klasifikácia
- Hodnotiace záznamy
- Sebahodnotenie žiakov

Prostriedky hodnotenia:

- Ústne odpovede
- Písomné práce
- Prezentácia
- Referát
- Test

Na začiatku školského roka budú žiaci informovaní s podmienkami hodnotenia . Na úspešné absolvovanie predmetu potravinárska výroba musí každý žiak absolvovať:

- Priebežné ústne skúšanie (minimálne raz za polrok)
- Päťminútovky
- Písomnú prácu alebo test po skončení každého tematického celku

Výučba bude prebiehať v bežnej triede.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu je, že žiaci sa naučia ako odborne pripravovať suroviny, polotovary a pomocné látky na výrobu, naučia sa ako manipulovať s nimi v príprave na výrobu a vo výrobe. Vykonávať jednoduché nastavovanie mechanizmov, strojového zariadenia, naučia sa kontrolovať správnosť a úplnosť vlastnej pracovnej činnosti, odstraňovať chyby a nepresnosti, správne odkladať a ukladať výrobky, pri práci dodržiavať zásady hygieny práce, dodržiavať predpisy protipožiarnej ochrany a predpisy ochrany a , bezpečnosti práce. Žiaci naučia sa vykonávať jednoduché práce pri uskladňovaní surovín, pomocných látok, výrobkov, obalového materiálu, baliť výrobky do obalov, odoberať výrobky, uzavierať obaly, vykonávať etiketovanie a adjustáciu, obsluhovať jednoduché zariadenie, sanitať príslušné prevádzky, udržiavať a čistiť nástroje a zariadenia.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Vo vyučovacom predmete potravinárska výroba využívame pre utváranie a rozvíjanie kľúčovej kompetencie „ *Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom a materinskom jazyku* “ výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- identifikovať, vyhľadávať, triediť a spracovať jednoduché informácie
- pracovať s elektronickou poštou

Stratégie výučby pre utváranie a rozvoj kľúčových kompetencií:

Metódy výučby:

- kombinácia počítačových prezentácií a heuristických diskusií
- riešenie projektu, pri ktorom žiaci samostatne vyhľadáujú informácie pomocou počítaču a internetu

Formy vyučovacieho procesu:

- vyučovacia hodina v multimediálnej učebni
- individuálna práca žiakov

Hodnotenie úrovne rozvoja kľúčových kompetencií:

Očakávané výstupy hodnotíme pomocou dotazníkových otázok (indikátorov). Žiakov hodnotíme stupňami 0 – najnižšia až 4 – najvyššia úroveň kompetencií. Výsledky hodnotenia zaznamenávame raz za polrok do klasifikačného hárka v dolnom poli zelenou farbou. Indikátory hodnotenia:

Žiak:

- pracuje s bežným základným vybavením počítača
- získava informácie z otvorených zdrojov, hlavne však s využitím internetu
- komunikuje elektronickou poštou

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- charakterizovať základné druhy potravinárskych surovín a pomocných látok,
- ovládať základné zásady zdravej výživy
- popísať príslušné nástroje, náradie, stroje a zariadenia,
- definovať základnú podstatu výrobného procesu,
- definovať sanitačné opatrenia na pracovisku,
- poznať zásady hygieny a bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci
- vedieť vyhodnotiť vplyv reklamy na spotrebu potravín
- uviesť internetové a tlačové zdroje informácií o potravinárskych produktoch a vymenovať silné a slabé stránky každého z nich
- uviesť príklady daní a ich výšku, ktorými sú zaťažené potravinárske výrobky
- uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe potravín s prihliadnutím na ich výživovú hodnotu, zloženie a kvalitu
- vysvetliť na aký účel by bolo možné využiť úver pri podnikaní v potravinárskom priemysle
- opísať výhody a riziká investícií do potravinárskeho priemyslu podľa jednotlivých odvetví
- charakterizovať oblasti potravinárskeho priemyslu, kde je človek vystavený možnosti úrazu

Obsahové štandardy.

1. Surovina a materiály
2. Potravinárska príprava

Popis obsahových štandardov

1. Suroviny a materiály

Cieľom vyučovania je vysvetliť a objasniť žiakom dôležitosť výberu surovín v potravinárskom priemysle. Zdôrazniť a naučiť rozdelenie najdôležitejších poľnohospodárskych plodín, surovín rastlinného aj živočíšneho pôvodu a ich využitie v potravinárskom priemysle. Zdôrazniť význam vody – je dôležitosť pre život. prostredie. Oboznámiť žiakov o úprave vody pre potravinársky priemysel. Cieľom je, aby žiaci správne a hospodárne zaobchádzali so surovinami. Obsah umožňuje získať základné vedomosti o hygiene a sanitácii v potravinárstve, o zabezpečení zdravotnej a hygienickej neškodnosti potravín. Žiaci získajú vedomosti o prevádzkovej a osobnej hygiene. Žiaci sú tiež stručne oboznámení so základnými živinami, ktoré sú súčasťou potravín a zásadami správnej výživy. Počas celej výučby vyučujúci uplatňuje aj hľadiska ekonomické, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, starostlivosti o životne a pracovne prostredie. Vyučujúci využíva účinne motivačne metódy na aktivizáciu žiakov, t. j. názorne pomôcky, predovšetkým vzorky surovín a materiálov, diapozitívy a filmy. Dôležitou formou vyučovania sú exkurzie do závodov a prevádzok, v ktorých sa materiály vyrábajú, upravujú a skúšajú. Z hľadiska enviromentálnej výchovy zdôrazniť význam, zloženie, znečisťovanie a čistenie odpadových vôd. Objasniť žiakom, že obal je súčasťou výrobku a dôležitým prostriedkom na ochranu jeho úžitkových vlastností a, že balenie zabezpečuje splnenie hygienických, estetických a ekologických požiadaviek.

2. Potravinárska príprava

Obsah poskytuje žiakom na primeranej úrovni vedomosti o technologických postupoch potravinárskej výroby, potrebných pre vykonávanie pomocných prác v potravinárskej výrobe, vytvára potrebnú teoretickú prípravu na osvojenie pracovných činností v praktickom vyučovaní.

Cieľom je získanie teoretických vedomostí v oblasti jednoduchých a pomocných prác v potravinárstve. Dôraz sa kladie na technologickú disciplínu, presnosť, starostlivosť, ukazovatele kvality a množstva práce.

Cieľové vedomosti sú zamerané na hlavné druhy potravinárskych výrob, na podstatu výroby a výrobného procesu, oboznámenie sa s jednotlivými pomôckami, náradím, strojnými zariadeniami.

Cieľové zručnosti umožňujú na primeranej úrovni ovládať pomocné práce pri skladovaní, príprave a manipulácii so surovinami, pomocnými látkami, balením a uskladnením hotových výrobkov.

Pri výučbe sa dáva dôraz na dodržiavanie pravidiel hygieny, bezpečnosti práce, protipožiarnej ochrany, pracovnej disciplíny a na pestovanie kladného vzťahu k ochrane životného prostredia.

Žiaci sa vedú tak, aby zvládli pomocné tradičné i moderné pracovné postupy a osvojili si základné pracovné činnosti.

Rozpis učiva pre predmet potravinárska výroba

I. ročník

Názov tematického celku	Počet hodín
I. Úvod, význam a rozdelenie potravinárskej výroby.	3
II. Hygiena a sanitácia v potravinárskom priemysle.	11
III. Základné potravinárske suroviny.	24
IV. Obalové materiály.	11
V. Skladové hospodárstvo.	7
VI. Základy výživy.	11
SPOLU	66

II. ročník

Názov tematického celku	Počet hodín
I. Technológia výroby potravinárskych výrobkov vo vybraných odvetviach potravinárskeho priemyslu / Liptov/ :	
a/ mlynský a pekársky priemysel	20
b/ pečivársky priemysel a cukrárstvo	14
c/ priemysel mlieka a výroby syrov	10
d/ liehovarnícky a pivovarnícky priemysel	10
e/ mäso priemysel	8
SPOLU	62

Vyučujúci si na základe rozpisu učiva vypracuje tematický plán.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1.ročník Úvod (3)	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Metóda opakovania a upevňovania učiva Metóda diagnostická a klasifikačná	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Domáca úloha Ústne skúšanie, didaktický test
Hygiena a sanitácia v potravinárskom priemysle (11)	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Fixačná metóda Metóda diagnostická a klasifikačná	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Ústne a písomné skúšanie Práca s využitím IKT
Základné potravinárske suroviny (24)	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Metóda opakovania a upevňovania učiva Metóda diagnostická a klasifikačná	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Domáca úloha Ústne skúšanie, didaktický test Práca s využitím IKT
Obalové materiály (11)	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Metóda opakovania a upevňovania učiva Metóda diagnostická a klasifikačná	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Domáca úloha Ústne skúšanie, didaktický test Práca s využitím IKT

Skladové hospodárstvo (7)	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Metóda opakovania a upevňovania učiva Metóda diagnostická a klasifikačná	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Domáca úloha Ústne skúšanie, didaktický test
Základy výživy (11)	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh Metóda opakovania a upevňovania učiva Metóda diagnostická a klasifikačná	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov Práca s knihou Domáca úloha Ústne skúšanie, didaktický test
2.ročník Technológia výroby potravinárskych výrobkov vo vybratých odvetviach potravinárskeho priemyslu / Liptov/ :		
a/ mlynský a pekárenský priemysel (20)	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna výučba Individuálna práca žiakov
b/ pečivársky priemysel a cukrárstvo (14)	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Skupinová práca žiakov
b/ priemysel mlieka a výroby syrov (10)	Metóda opakovania a upevňovania	Práca s knihou
c/ liehovarnícky a pivovarnícky priemysel (10)	Metóda diagnostická a klasifikačná	Domáca úloha Ústne skúšanie, didaktický test
e/ mäso priemysel (8)		Práca s využitím IKT

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Úvod	Ing.Dubová G. – Ing. Sládečková G.: Technológia pre 1. ročník SPŠ potravinárskych, PROXIMA PRESS Bratislava 2001 MVDr. Stecová E. – MVDr. Popelka P.: Hygiena potravín, PROXIMA PRESS Bratislava 2005 m.Drdák, J. Studnický, E. Mórová, J.Karovičová: Základy potravinárskych technológií, Male centrum1996	Interaktívna tabuľa PC, tlačiareň Video a DVD prehrávač Televízor Dataprojektor	CD a DVD nosiče Flipchart USB kľúč učebnica	Časopisy: Potravinárstvo Gastro Výživa a zdravie Slovenský výber internet
Hygiena a sanitácia v potravinárskom priemysle	Ing.Dubová G. – Ing. Sládečková G.: Technológia pre 1. ročník SPŠ potravinárskych, PROXIMA PRESS Bratislava 2001 MVDr. Stecová E. – MVDr. Popelka	Interaktívna tabuľa PC, tlačiareň Video a DVD prehrávač Televízor Dataprojektor	CD a DVD nosiče Flipchart USB kľúč Osobné ochranné pracovné prostriedky učebnica	Internet Časopisy: Potravinárstvo Gastro Výživa a zdravie Slovenský výber Zákon

	P.: Hygiena potravín, PROXIMA PRESS Bratislava 2005 M.Drdák, J. Studnický, E. Mórová, J.Karovičová: Základy potravinárskych technológií, Male centrum1996			o potravinách Potravinový kódex
Základné potravinárske suroviny	Ing.Dubová G. – Ing. Sládečková G.: Technológia pre 1. ročník SPŠ potravinárskych, PROXIMA PRESS Bratislava 2001 M.Drdák, J. Studnický, E. Mórová, J.Karovičová: Základy potravinárskych technológií, Male centrum1996	Interaktívna tabuľa PC, tlačiareň Video a DVD prehrávač Televízor Dataprojektor	CD a DVD nosiče Flipchart USB kľúč Vzorky surovín a prísad Obrazový materiál učebnica	Internet Časopisy: Potravinárstvo Gastro Výživa a zdravie Slovenský výber Zákon o potravinách Potravinový kódex
Obalové materiály	ing.Dubová G. – Ing. Sládečková G.: Technológia pre 1. ročník SPŠ potravinárskych, PROXIMA PRESS Bratislava 2001 MVDr. Stecová E. – MVDr. Popelka P.: Hygiena potravín, PROXIMA PRESS Bratislava 2005 m.Drdák, J. Studnický, E. Mórová,	Interaktívna tabuľa PC, tlačiareň Video a DVD prehrávač Televízor Dataprojektor	CD a DVD nosiče Flipchart USB kľúč Rôzne druhy obalov učebnica	Internet Časopisy: Potravinárstvo Gastro Výživa a zdravie Slovenský výber Zákon o potravinách Potravinový kódex
Skladové hospodárstvo	Ing.Dubová G. – Ing. Sládečková G.: Technológia pre 1. ročník SPŠ potravinárskych, PROXIMA PRESS Bratislava 2001 MVDr. Stecová E. – MVDr. Popelka P.: Hygiena potravín, PROXIMA PRESS Bratislava 2005	Interaktívna tabuľa PC, tlačiareň Video a DVD prehrávač Televízor Dataprojektor	CD a DVD nosiče Flipchart USB kľúč učebnica	Internet Časopisy: Potravinárstvo Gastro Výživa a zdravie Slovenský výber Zákon o potravinách Potravinový kódex
Základy výživy	Ing.Dubová G. – Ing. Sládečková G.: Technológia pre 1. ročník SPŠ potravinárskych, PROXIMA PRESS Bratislava 2001 MVDr. Stecová E. – MVDr. Popelka P.: Hygiena potravín, PROXIMA PRESS Bratislava 2005 M.Drdák, J. Studnický, E. Mórová, J.Karovičová: Základy potravinárskych technológií, Male centrum1996	Interaktívna tabuľa PC, tlačiareň Video a DVD prehrávač Televízor Dataprojektor	CD a DVD nosiče Flipchart USB kľúč Obrazový materiál učebnica	Internet Časopisy: Potravinárstvo Gastro Výživa a zdravie Slovenský výber Zákon o potravinách Potravinový kódex
2.ročník	Ing.Dubová G. – Ing.	Interaktívna	CD a DVD	Internet 63

Technológia výroby potravínarských výrobkov vo vybratých odvetviach potravinár. priemyslu. / región LIPTOV /	Sládečková G.: Technológia pre 2. ročník SPŠ potravínarských, PROXIMA PRESS Bratislava 2005 Ing. Dubová G. – Ing. Sládečková G.:	tabuľa PC, tlačiareň Video a DVD prehrávač Televízor Dataprojektor	nosiče Flipchart USB kľúč učebnica	Časopisy: Potravínarstvo Gastro Slovenský výber Zákon o potravínach Potravínový kódex
a/ mlynský a pekárenský priemysel b/ pečivársky priemysel a cukrárstvo c/ priemysel mlieka a výroby syrov d/ liehovarnícky a pivovarnícky priemysel e/ mäsopriemysel	Technológia pre 3. ročník SPŠ potravínarských, PROXIMA PRESS Bratislava 2003 M. Drdák, J. Studnický, E. Mórová, J. Karovičová: Základy potravínarských technológií, Male centrum 1996			

HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA PREDMETU

I. Všeobecné ustanovenia

Pri klasifikácii predmetu sa riadime zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), vyhláškou č. 282/2009 Z. z. o stredných školách a v súlade s metodickým pokynom č. 8/2009 – R zo 14. 05. 2009 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

1/ Hodnotenie žiakov musí splniť informatívnu, motivačnú, komparatívnu a korekčnú funkciu a rešpektovať právo žiaka na :

- vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom
- dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia
- objektívne hodnotenie

2/ V procese hodnotenia a klasifikácie predmetu uplatní vyučujúci voči žiakovi:

- dosiahnutie čo najvyššej validity (učiteľ skúša to čo má a čo preberal),
- poznanie individuálnych osobností žiaka (tréma, žiak so ŠVVP)
- dodržiavanie objektívnosti a spravodlivosti
- vytváranie tvorivej pracovnej atmosféry
- zabezpečenie pozitívnej orientácie hodnotenia
- zabezpečenie otvorenosti hodnotenia a klasifikácie
- dodržiavanie komplexnosti hodnotenia
- formulovanie jasných, zrozumiteľných, logických a štylisticky správnych otázok
- nepriemerovanie výslednej známky

○ pribežne informovať zákonného zástupcu žiaka o prospechu a správaní žiaka prostredníctvom triedneho učiteľa, ústnou a písomnou formou. V prípade výrazného zhoršenia prospechu alebo správania informuje zákonných zástupcov žiaka riaditeľ školy písomne.

3/ Žiak bude skúšaný len z učiva v učebných osnovách a z učiva prebraného na vyučovacích hodinách a to:

- ústne
- písomne

Podľa počtu skúšaných žiakov môže byť skúšaný:

- individuálne
- skupinovo
- frontálne

4/ Skúšanie musí byť rovnomerne rozvrhnuté v jednotlivých klasifikačných obdobiach. Vyučujúci je povinný skúšať systematicky tak, aby získal určité množstvo známok u žiaka. V predmetoch s:

- 1 hodinovou dotáciou týždenne – minimálne 2 známky za klasifikačné obdobie
- **2 hodinovou dotáciou týždenne a viac – minimálne 3 známky za klasifikačné obdobie**
-

5/ Žiakovi sa oznámi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením.

6/ Po ústnom vyskúšaní oznámi výsledok hodnotenia učiteľ ihneď. Výsledky písomných prác oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 14 dní.

7/ Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením je potrebné zohľadňovať zdravotné postihnutie týchto žiakov a vychádzať zo záverov a odporúčaní k hodnoteniu a klasifikácii školských poradenských zariadení.

II. Hodnotenie písomných previerok vedomostí.

Písomná previerka vedomostí môže trvať 15 - 40 minút, v jeden deň môžu žiaci písať najviac 2 písomné previerky z rôznych premetov.

Percentuálny obsah vedomostí	Stupeň hodnotenia
100 % – 90 %	výborný
89 % – 75 %	chválitebný
74 % – 50 %	dobrý
49 % – 34 %	dostatočný
33 % – 0 %	nedostatočný

Uvedený percentuálny obsah vedomostí a stupeň hodnotenia platí aj pre didaktické testy

III. Ústne odpovede

Pri ústnych odpovediach je hodnotený rozsah a presnosť osvojenia poznatkov, faktov, pojmov, definícií, zákonitostí a vzťahov, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky. Ústna odpoveď by nemala presiahnuť čas skúšania 10 minút. Klasifikácia výsledkov v odborných vyučovacích predmetoch v rámci teoretického vyučovania musí byť sa v súlade s požiadavkami výkonových štandardov, obsahových štandardov, učebných osnov stanovených v školských vzdelávacích programoch.

Výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka sa v odbornom predmete klasifikujú v rámci ústnej odpovede podľa uvedených kritérií v primeranom rozsahu pre príslušný ročník štúdia :

Stupňom 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami. Je schopný samostatne študovať vhodné texty.

Stupňom 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Žiak je schopný samostatne alebo s menšou pomocou študovať vhodné texty.

Stupňom 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí nepodstatné medzery. Požadované intelektuálne a motorické činnosti nevykonáva vždy presne. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie za pomoci učiteľa korigovať. Osvojené vedomosti a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh s chybami. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky. Je schopný samostatne študovať podľa návodu učiteľa.

Stupňom 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby. Pri využívaní vedomostí pri výklade a hodnotení javov je nesamostatný. V logickosti myslenia sa vyskytujú závažné chyby a myslenie je spravidla málo tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má spravidla závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby vie žiak za pomoci učiteľa opraviť. Pri samostatnom štúdiu má veľké nedostatky.

Stupňom 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné nedostatky. Jeho schopnosť vykonávať požadované intelektuálne a praktické činnosti má veľmi podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa. Nevie samostatne študovať.

Názov predmetu	Odborný výcvik
Casový rozsah výučby	24 hodín týždenne, spolu 1536 hodín
Ročník	Prvý 792 hodín , druhý 744 hodín
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Základným cieľom vyučovacieho predmetu odborný výcvik je nadobudnúť a osvojiť si odborné zručnosti a návyky, ktoré sú stanovené charakteristikou učebného odboru a profilom absolventa. Súčasne si žiaci uplatňujú, upevňujú a prehľbujú teoretické vedomosti, získané z odborných vyučovacích predmetov.

Úlohou je vypestovať v žiakoch pracovné návyky, návyky na dodržiavanie zásad osobnej a pracovnej hygieny, návyky na dodržiavanie hygienických zásad pri práci s potravinami, na hospodárne využívanie potravín, na šetrné zaobchádzanie so zariadením prevádzky, na hrdosť k svojmu povolaniu a pestovanie stavovskej hrdosti. Majster odbornej výchovy je príkladom v dodržiavaní osobnej a pracovnej hygieny a bezpečnosti pri práci, v odievaní a vystupovaní a tieto požiadavky prenáša na žiaka.

Odborný výcvik bezprostredne nadväzuje na teoretické vyučovanie. Úlohou majstra odbornej výchovy je naučiť žiakov uplatňovať v praxi vedomosti, získané v odborných predmetoch, preto musí sústavne spolupracovať s vyučujúcimi týchto predmetov. Od prvého ročníka sú žiaci vedení k presnej a precíznej práci, k disciplíne pri dodržiavaní sanitácie a upratovania výrobných priestorov a zariadení, technologických postupov pri príprave surovín, polotovarov a výrobkov.

V úvodnom tematickom celku v každom ročníku sa žiaci oboznámia so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, s hygienickými predpismi a svojim podpisom v „Zápisníku bezpečnosti práce“ potvrdia, že boli poučení a porozumeli jeho obsahu.

V priebehu osvojovania každého tematického celku pri nácviku a upevňovaní zručností a návykov sa musí vždy začleniť oboznámenie s bezpečnostnými predpismi a nariadeniami. Pri každej novej téme a pri prechode na nové pracovisko je majster odbornej výchovy povinný vykonať inštrukciú o bezpečnosti práce a osvojenie overiť preskúšaním vedomostí žiakov.

V prvom ročníku žiaci získavajú vedomosti o základných pracovných činnostiach vo výrobných strediskách, naučia sa základné postupy sanitácie a upratovania výrobných priestorov a zariadení, základy manipulácie, prípravy a ošetrovania surovín a polotovarov rastlinného a živočíšneho pôvodu, balenia a uskladňovania výrobkov.

V druhom ročníku je ťažisko vyučovania v získavaní a upevňovaní zručnosti pri príprave surovín a polotovarov na výrobu, jednoduché činnosti vo výrobe, spracovanie hydiny a mäsa, pekárskych výrobkov a výrobkov v konzervárskom priemysle.

Odborný výcvik sa môže uskutočniť len na pracoviskách, ktoré sú vybavené podľa určeného normatívu a ktoré vyhovujú hygienickým a bezpečnostným predpisom.

V prvom ročníku žiaci nesmú obsluhovať mechanizmy výrobného strediska, v druhom ročníku môžu túto činnosť vykonávať len pod priamym dozorom majstra odbornej výchovy.

Žiaci môžu vykonávať príležitostné práce v chladiarenských priestoroch krátkodobého skladovania potravín a práce v príručných skladoch. Práce v mraziarňach a zmrazovacích komorách nesmú vykonávať. Ďalej nesmú vykonávať práce, pri ktorých je nebezpečenstvo nákazy a ochorenia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu odborný výcvik v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba je vytvárať a upevňovať morálne hodnoty, zvyšovať sociálne kompetencie detí a mládeže, rozvíjať znalosti, skúsenosti ktoré vedú k odmietaniu všetkých foriem sebadeštrukcie, prejavov agresivity a porušovania zákona. Pri agresivite, zlom správaní žiaka postupujeme podľa paragrafu 58 odsek 3 ŠZ. Naučiť žiakov vykonávať základné pracovné úkony a operácie od najjednoduchších k zložitejším, podľa stanoveného technologického a pracovného postupu, dobre si organizovať prácu, vypestovať

odbornú technológiu, pripraviť pracovisko, pracovať sa surovinami a materiálmi, voliť správne pracovné postupy. Používať príslušné nástroje, náradia, stroje a zariadenia. Uskutočňovať práce v expedícii, uskutočniť jednoduchú údržbu príslušných strojov, správne odkladať a ukladať nástroje a náradie.

Skladovať a manipulovať s hotovými výrobkami, vykonávať sanitačné opatrenia na pracovisku, dodržiavať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, protipožiarnej ochrany. Formovať logické myslenie a rozvíjať vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie využiteľné aj v ďalšom vzdelávaní, odbornom výcviku a občianskom živote.

Úlohou majstra je viesť žiakov k tomu, aby si osvojili a dodržiavali zásady a predpisy hygieny, ochrany životného prostredia, bezpečnosti práce a požiarnej ochrany pri všetkých pracovných činnostiach. Žiak by mal mať vyhranený postoj k takým spoločenským javom ako gamblerstvo, terorizmus, drogy, globalizácia sveta, ochrana životného prostredia, novodobé nemoci a poskytovať najjednoduchšie cesty na riešenie protispoločenských javov. Žiak by si mal osvojiť potrebu zodpovedného, mravného rozhodovania a riadiť sa všeobecne uznávanými mravnými a právnymi zásadami a normami. Dôležité je žiakov oboznámiť so súčasným postavením Slovenskej republiky v európskych a svetových štruktúrach, so súčasným dianím vo svete a s globálnymi problémami ľudstva. Je potrebné rozvíjať morálne a vôľové vlastnosti, akými sú kritickosť, húževnatosť, samostatnosť a primerané sebavedomie. Žiaci si osvoja vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života.

Prehľad výkonových štandardov

Žiak po absolvovaní daného učebného odboru vie :

- používať jednoduchú odbornú technológiu
- používať príslušné nástroje, náradia, stroje a zariadenia
- uskutočňovať práce v expedícii
- uskutočniť jednoduchú údržbu príslušných strojov
- správne odkladať a ukladať nástroje a náradie
- skladovať a manipulovať s hotovými výrobkami
- chápať funkciu peňazí, ako prostriedku harmonizácie vzťahu trvalých životných hodnôt s reálnym uspokojovaním životných potrieb

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a PO

- školenie žiakov k BOZP a PO
- dbať na dodržiavanie bezpečnostných predpisov
- dodržiavať predpisy a pokyny o BOZP a PO
- používať osobné ochranné prostriedky podľa predpisu
- v teoretickej inštrukčii oboznámiť žiakov so svojimi právami a povinnosťami, s pracovným poriadkom, všeobecnými a špeciálnymi bezpečnostnými predpismi a PO
- majster na pracovisku OV upozorní a predvedie bezpečné pracovné spôsoby a predpísané technologické postupy
- oboznámiť žiakov s prostredím pracoviska a prevádzkou, upozorniť na miesto a spôsob poskytovania prvej pomoci, popritom si aj overovať či si žiak primerane osvojil predvedené spôsoby práce a poskytnuté informácie
- upozorniť na nebezpečenstvo úrazov a poškodenia zdravia na pracovisku

Ochrana života a zdravia

- integrovať postoje, vedomosti a zručnosti na ochranu zdravia
- realizovať aktivity súvisiace s ochranou života a zdravia a ochranou životného prostredia
- vychovávať žiakov k uvedomelej disciplíne, k dodržiavaniu určených pracovných postupov
- v teoretickej inštrukčii oboznámiť žiakov so svojimi právami a povinnosťami, s pracovným poriadkom, všeobecnými a špeciálnymi bezpečnostnými predpismi
- vychovávať žiakov ako občanov schopných vytvoriť si vlastný názor na základe prijímaných informácií
- rozvíjať u žiakov sebareflexiu, sebaopoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a psychickú záťaž v náročných životných situáciách
- význam prevencie detských úrazov a násillia na deťoch
- riešenie zložitých životných situácií detí a mládeže zamerané na prevenciu a elimináciu šikanovania v zmysle Metodického usmernenia MŠ SR c. 7/2006 R

Zdravie a zdravý životný štýl

- vytvoriť systém informovania mládeže o zdravom životnom štýle a ochrane zdravia
- ochrana mládeže pred negatívnymi vplyvmi
- viesť diskusie so žiakmi o zdravom životnom štýle – pohyb a pobyt v prírode

Životné prostredie – enviromentálna výchova

V rámci OV viesť žiakov k ochrane prírody a životného prostredia. Prehlbovať citový vzťah k prírode.

- zorganizovať akciu s enviromentálnou tematikou
- poukázať na negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky na obmedzovanie rozmanitých foriem života
- protipožiarna ochrana
- ochrana čistoty vody a vodných tokov
- človek vo vzťahu k ochrane a tvorbe životného prostredia jednoduchých hygienických zariadení
- recyklácia odpadov

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

V odbornom výcviku využívame pre utváranie a rozvíjanie kľúčovej kompetencie „Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách“ výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- disponovať s manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru v pracovných skupinách, pozitívne motivovať seba, ale aj skupinu, absolvent má vedieť základné práce teoreticky opísať a prakticky vykonať.

metódy a formy na rozvíjanie kľúčových kompetencií

- výklad
- opis
- heuristická metóda, cvičenie, produktívna práca

spôsob hodnotenia kľúčových kompetencií

- pozorovanie
- rozhovor

výsledky pozorovania sa zaznamenávajú jedenkrát za polrok do klasifikačného hárku stupnicou od 0-4 zelenou farbou, 0- najnižšia, 4 – najvyššia úroveň kompetencií žiaka

Očakávané výstupy:

1. schopnosťou pracovať samostatne aj v skupine pracovníkov,
2. dodržiavaním osobnej hygieny,
3. osvojovaním nových vedomostí a zručností,
4. uplatňovaním sebapoznávania a sebakontroly aj v osobnom živote
5. vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívnosť

Výkonové štandardy

Absolvent má :

- používať jednoduchú odbornú technológiu
- pripraviť pracovisko
- pracovať so surovinami a materiálmi
- voliť správne pracovné postupy
- používať príslušné nástroje, náradia, stroje a zariadenia
- uskutočňovať práce v expedícii
- uskutočniť jednoduchú údržbu príslušných strojov
- správne odkladať a ukladať nástroje a náradie
- skladovať a manipulovať s hotovými výrobkami
- vykonávať sanitačné opatrenia na pracovisku
- dodržiavať zásady hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a protipožiarnu ochranu
- chápať funkciu peňazí, ako prostriedku harmonizácie vzťahu trvalých životných hodnôt s reálnym uspokojovaním životných potrieb
- preskúmať internetové a tlačové zdroje aktuálnych informácií týkajúce sa práv spotrebiteľov

Obsahové štandardy

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Zoznámenie sa s pracoviskom, sanitácia výrobných priestorov a zariadení

Základné pracovné úkony so surovinami a polotovarmi

Popis obsahových štandardov

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Žiaci získajú prehľad o základných ustanoveniach právnych noriem, bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, o hygiene pri práci a na pracovisku. Naučia sa správne zaobchádzať s pracovnými pomôckami, pochopia nutnosť dodržiavania bezpečnosti pri práci a používania pracovných ochranných pomôcok, naučia sa zásady správnej hygienickej praxe.

Zoznámenie sa s pracoviskom, sanitácia výrobných priestorov a zariadení

Učivo je zamerané na oboznámenie sa žiakov s pracovným prostredím, pracovnými pomôckami, surovinami, materiálmi, náradím, na získanie zručnosti v používaní materiálov, pomôcok a náradia, správnom výbere vhodných pomôcok pre konkrétnu prácu. materiálmi a prostriedkami na dodržiavanie hygieny a čistoty vo výrobných priestoroch. Žiaci sa naučia správne zaobchádzať s pracovnými pomôckami, pochopia nutnosť dodržiavania BOZP a používania pracovných ochranných pomôcok. Osvoja si správne postupy pri dezinfekcii, dezinfekcii a deratizácii.

Základné pracovné úkony so surovinami a polotovarmi

Obsah učiva je zameraný na získanie zručnosti žiakov v používaní a obsluhu jednoduchých pracovných strojov a zariadení. Okruhy učiva umožnia žiakom oboznámiť sa s rozličnými materiálmi, vyskytujúcimi sa vo výrobe a vykonávať jednoduché práce v potravinárskej výrobe. Žiaci sa postupne zdokonaľujú v manuálnych činnostiach: ručného charakteru a obslužné činnosti jednotlivých zariadení a strojov, balení a expedícií hotových výrobkov. Obsah vychádza z potrieb potravinárskej výroby.

Naučia sa používať príslušné pracovné pomôcky a ochranné pomôcky. Sú vedení k disciplíne, k dobrej organizácii práce, k hospodárnemu využívaniu surovín a energie, k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny a životného prostredia.

Obsah učiva je zameraný na získanie zručností pri manipulácii, príprave a ošetrovaní surovín a polotovarov rastlinného a živočíšneho pôvodu. Na vykonávanie jednoduchých prác v potravinárskej výrobe, na získanie zručností pri balení a expedícii hotových výrobkov. Na postupné zdokonaľovanie v manuálnych činnostiach ručného charakteru a v obslužných činnostiach jednotlivých strojov a zariadení, na hospodárne využívanie surovín a energie, na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny a ochranu životného prostredia.

I. ročník

Názov tematického celku	Počet hodín
I. Úvod - BOZP	6
II. Zoznámenie sa s pracoviskom, hygiena a sanitácia	12
III. Suroviny na výrobu chleba	18
IV. Výroba chleba	
- výroba kvasov	24
- výroba a zrenie chlebového cesta	24
- delenie a tvarovanie chlebového cesta	36
- dokysnutie chlebových kusov	24
- pečenie chleba	48
- skladovanie, balenie a expedícia	36
- druhy chleba	12
- hodnotenie upečeného chleba	12
V. Výroba bežného pšeničného pečiva	
- suroviny na výrobu pečiva	18
- príprava múky	18
- príprava ostatných surovín	12
- výroba bežného pšeničného pečiva	90
VI. Polročná klasifikácia a celkové vyhodnotenie priebehu OV	6
I. Zoznámenie sa s pracoviskom cukrárskej výroby, hygiena a sanitácia	18
II. Cukrárska výroba	
- suroviny na výrobu cukrárskych výrobkov	12
- náplňové hmoty	30
- polevy	24
III. Cestá – výroba a výrobky z tuhých ciest	
- linecké cesto	18
- vaflové cesto	18
- trené linecké cesto	12
IV. Perníkové cestá	60
V. Čajové pečivo	42
VI. Odpaľovaná hmota	48
VII. Jadrová hmota	48
VIII. Listové cestá	60
IX. Koncoročná klasifikácia a vyhodnotenie OV za prvý ročník	6
SPOLU hodín za celý rok	792

Rozpis učiva pre predmet odborný výcvik

II.ročník

Názov tematického celku	Počet hodín
I. Úvod - BOZP	6
II. Hygiena a sanitácia na pracovisku	12
III. Výroba bežného pečiva	30
IV. Výroba jemného pečiva	
- suroviny na výrobu jemného pečiva	12
- pekárske náplne, polevy a posýpky	36
- výroba jemného pečiva	102
- expedícia pečiva	24
V. Ostatné pekárske výrobky	
- strúhanka	36
- sucháre	30
- vyprážené pekárske výrobky	36
VI. Výroba špeciálnych druhov chleba	42
VII. Polročná klasifikácia a komplexné vyhodnotenie OV	6

I. Hygiena a sanitácia v cukrárskej výrobe	6
II. Perníkové cestá	42
III. Listové cestá	36
IV. Šľahané hmoty	
- ľahké šľahané hmoty	48
- nahrievané šľahané hmoty	42
- ťažké šľahané hmoty	42
V. Trené hmoty	48
VI. Ostatné špeciálne hmoty	42
VII. Kysnuté a plundrové cestá	48
VIII. Príprava na záverečné skúšky	12
IX. Záverečná klasifikácia a záverečné zhodnotenie OV za druhý ročník	6
SPOLU hodín za celý rok	744

Žiaci sa prestriedajú pri výrobe pekárskych a cukrárskych výrobkov podľa požiadaviek firmy kde žiaci vykonávajú odborný výcvik. Začnú s tými najjednoduchšími úkonmi a postupne pod dohľadom skúsených pracovníkov budú zdokonalovať svoje zručnosti.

Stratégia vyučovania prvý ročník

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
I. Úvod – BOZP	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
II. Zoznámenie sa s pracoviskom, hygiena a sanitácia	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
III. Suroviny na výrobu chleba	Informačnéreceptívna - inštruktáž Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
IV. Výroba chleba - výroba kvasov - výroba a zrenie chlebového cesta - delenie a tvarovanie chlebového cesta - dokysnutie chlebových kusov - pečenie chleba - skladovanie, balenie a expedícia - druhy chleba - hodnotenie upečeného chleba	Informačnéreceptívna - inštruktáž Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
V. Výroba bežného pšeničného pečiva - suroviny na výrobu pečiva - príprava múky - príprava ostatných surovín - výroba bežného pšeničného pečiva	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VI. Polročná klasifikácia a celkové vyhodnotenie priebehu OV	Informačnéreceptívna - inštruktáž Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
I. Zoznámenie sa s pracoviskom cukrárskej výroby, hygiena a sanitácia	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov. Skupinová práca žiakov
II. Cukrárska výroba - suroviny na výrobu cukrárskych výrobkov - náplňové hmoty - polevy	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna výučba Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
III. Cestá – výroba a výrobky z tuhých ciest	Informačnéreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna a

- linecké cesto - vaflové cesto - trené linecké cesto	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
IV. Perníkové cestá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
V. Čajové pečivo	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VI. Odpaľovaná hmota	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VII. Jadrová hmota	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VIII. Listové cestá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov

Stratégia vyučovania druhý ročník

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
I. Úvod – BOZP	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
II. Zoznámenie sa s pracoviskom, hygiena a sanitácia	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
III. Výroba bežného pečiva	Informačnoreceptívna - inštruktáž Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
IV. Výroba jemného pečiva - suroviny na výrobu jemného pečiva - pekárske náplne, polevy a posýpky - výroba jemného pečiva - expedícia pečiva	Informačnoreceptívna - inštruktáž Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
V. Ostatné pekárske výrobky - strúhanka	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor	Frontálna a

- sucháre - vyprážené pekárske výrobky	Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VI. Výroba špeciálnych druhov chleba		
VII. Polročná klasifikácia a komplexné vyhodnotenie OV	Informačnoreceptívna - inštruktáž Reproduktívna – rozhovor Heuristická – rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
I. Hygiena a sanitácia v cukrárskej výrobe	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov. Skupinová práca žiakov
II. Perníkové cestá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
III. Listové cestá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
IV. Šľahané hmoty - ľahké šľahané hmoty - nahrievané šľahané hmoty - ťažké šľahané hmoty	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
V. Trené hmoty	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VI. Ostatné špeciálne hmoty	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VII. Kysnuté a plundrové cestá	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
VIII. Príprava na záverečné skúšky	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov
IX. Záverečná klasifikácia a záverečné zhodnotenie OV za druhý ročník	Informačnoreceptívna - výklad Reproduktívna – rozhovor Heuristická - rozhovor, riešenie úloh	Frontálna a individuálna práca žiakov Skupinová práca žiakov

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	Vyhláška SOUP č.59/1985	Dataprotektor PC	Zákonník práce	Internet
Hygiena a sanitácia priestorov a zariadení	Stecová-Popelka:Hygiena potravín,Promixa press,2005 Dubová-Sládečková:Technológia ptravinárskej výroby pre 1.roč.SPŠ,2004	Videotechnika	Zariadenie výrobných priestorov Ochranné pomôcky Prostriedky na sanitáciu	Internet
Suroviny na výrobu chleba	Drdák-Studnický-Mórová-Kerovičová:Základy potravinárskych technológií spracovania rastlinných a živočíšnych surovín	Videotechnika	Vzorky surovín, polotovarov Ochranné pomôcky	Odborné časopisy
Výroba chleba	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprotektor PC Tabuľa	Vzorky surovín a polotovarov Ochranné pomôcky	Odborné časopisy Internet
Výroba bežného pšeničného pečiva	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč. SPŠ,2002 Drdák-Studnický-Mórová-Kerovičová:Základy potravinárskych technológií	Dataprotektor PC	Vzorky surovín a polotovarov a hotových výrob. Ochranné pomôcky	Internet Odborné časopisy
Zoznámenie sa s pracoviskom cukrárskej výroby, hygiena a sanitácia	Stecová-Popelka:Hygiena potravín,2005 Drdák-Studnický-Mórová-Kerovičová:Základy potravinárskych technológií	Dataprotektor PC	Ochranné pomôcky	Internet Odborné časopisy
Cukrárska výroba	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002 Drdák-Studnický-Mórová-Kerovičová:Základy potravinárskych technológií	Dataprotektor PC	Vzorky výrobkov,	Internet Odborné časopisy
Cestá – výroba a výrobky z tuhých ciest	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002 Drdák-Studnický-Mórová-Kerovičová:Základy potravinárskych technológií	Dataprotektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Odborné časopisy
Perníkové cestá	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprotektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Odborný časopis
Čajové pečivo	Technológia potravinárskej výroby	Dataprotektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet 76

	pre 2.roč.SPŠ,2002			
Odpaľovaná hmota	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Jadrová hmota	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Listové cestá	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Výroba jemného pečiva	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Ostatné pekárske výrobky	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Výroba špeciál. druhov chleba	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Šľahané hmoty	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Trené hmoty	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Ostatné špeciálne hmoty	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet
Kysnuté a plundrové cestá	Technológia potravinárskej výroby pre 2.roč.SPŠ,2002	Dataprojektor PC	Vzorky surovín, a výrobkov	Internet

Hodnotenie Oboznámiť žiakov s podmienkami hodnotenia

Priebežné – po vyučovacom dni , tematickom celku – poukázať na klady a nedostatky, disciplínu, dodržiavanie zásad hygieny a bezpečnosti práce.

Hodnotenie známkou:

- Od 80 % do 100 % - výborný
- 60 % 79 % - chválitebný
- 40 % 59 % - dobrý
- 25 % 39 % - dostatočný
- 0 % 24 % - dostatočný

Klasifikácia odborného výcviku

Pri klasifikácii výsledkov v odbornom výcviku v súlade s požiadavkami výkonových štandardov, obsahových štandardov, učebných osnov stanovených v školských vzdelávacích programoch sa hodnotí:

- a) vzťah k práci a k praktickým činnostiam,
- b) osvojenie praktických zručností a návykov, zvládnutie účelných spôsobov práce,
- c) schopnosť spolupracovať pri riešení úloh,
- d) využitie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach,
- e) aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, talent,
- f) kvalita výsledkov činností,
- g) organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku,
- h) dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, ochrane pred požiarom a starostlivosť o životné prostredie,
- i) dodržiavanie stanovených termínov,
- j) hospodárne využívanie surovín, materiálov, energie, prekonávanie prekážok v práci,
- k) obsluha a údržba výrobných alebo laboratórnych zariadení a pomôcok, nástrojov, náradia a meradiel.

Stupne klasifikácie:

1- výborný: žiak sústavne prejavuje kladný vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu. Ovláda a dodržiava zásady osobnej hygieny a hygienických predpisov pri práci s potravinami. Pohotovo, samostatne a tvorivo využíva získané teoretické poznatky pri základných pracovných činnostiach vo výrobných strediskách. Ovláda zručnosti, spôsobilosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre praktickú prípravu. Uplatňuje získané zručnosti a pracovné návyky. Pri práci sa dopúšťa len menších chýb, výsledky jeho práce sú bez závažných nedostatkov. Účelne si organizuje vlastnú prácu, udržiava pracovisko v poriadku. Vedome dodržiava predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a aktívne sa stará o životné prostredie. Hospodárne využíva suroviny, materiál, energiu. Vzorne obsluhuje a udržiava výrobné zariadenie pomôcky, nástroje, náradie a meradlá. Aktívne prekonáva vyskytujúce sa prekážky

2 - chváľitebný: sa žiak klasifikuje, ak prejavuje kladný vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu. Ovláda a dodržiava zásady osobnej hygieny a hygienických predpisov pri práci s potravinami. Samostatne, ale menej tvorivo a s menšou istotou využíva získané teoretické poznatky pri základných pracovných činnostiach vo výrobných strediskách. Ovláda zručnosti, spôsobilosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre praktickú prípravu. Uplatňuje získané zručnosti a pracovné návyky a v postupoch a spôsoboch práce sa nevyskytujú podstatné chyby. Výsledky jeho práce majú drobné nedostatky. Účelne si organizuje vlastnú prácu, pracovisko udržiava v poriadku. Vedome dodržiava predpisy o bezpečnosti ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a stará sa o životné prostredie. Pri hospodárnom využívaní surovín, materiálu a energie robí malé chyby. Výrobné zariadenia obsluhuje a udržiava s drobnými nedostatkami. Prekážky v práci prekonáva s občasnou pomocou

3 - dobrý: žiak prejavuje vzťah k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu prevažne kladne, s menšími výkyvmi. Ovláda a dodržiava zásady osobnej hygieny a hygienických predpisov pri práci s potravinami. V základných postupov predbežnej úpravy jedál sa dopúšťa chýb a pri postupoch a spôsoboch prípravy jedál práce potrebuje občasnú pomoc majstra. Výsledky práce majú nedostatky. Vlastnú prácu organizuje menej účelne, udržiava pracovisko v poriadku. Dodržiava predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a v malej miere prispieva k tvorbe a ochrane životného prostredia. S pomocou majstra je schopný hospodárne využívať suroviny, materiály a energiu. Pri obsluhu a údržbe výrobných zariadení a pomôcok, nástrojov, náradia a meradiel ho musí častejšie usmerňovať majster. Prekážky v práci prekonáva s častou pomocou majstra.

4 - dostatočný: žiak pracuje bez záujmu a vzťahu k práci, k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu. Nemá dostatočné pracovné návyky na dodržiavanie zásad hygieny pri práci s potravinami. Nemé požadované zručnosti, spôsobilosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre praktickú prípravu. Len za sústavnej pomoci majstra uplatňuje získané zručnosti pri základných

pracovných činnostiach vo výrobných strediskách. Vo výsledkoch práce má závažné nedostatky. Nevie si sám organizovať prácu, menej dbá na poriadok pracoviska, dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a taktiež o životné prostredie. Porušuje zásady hospodárnosti využívania surovín, materiálu a energie. V obsluhu a údržbe výrobných zariadení a pomôcok, prístrojov, nástrojov, náradia a meradiel sa dopúšťa závažných nedostatkov. Prekážky v práci prekonáva len s pomocou majstra.

5 - nedostatočný: žiak neprejavuje záujem o prácu a jeho vzťah k praktickým činnostiam a k pracovnému kolektívu nie je na potrebnej úrovni. Nedostatočne ovláda zásady hygieny pri práci s potravinami. Nevie ani s pomocou majstra uplatniť získané teoretické poznatky. Nevláda zručnosti, spôsobilosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre praktickú prípravu. V praktických činnostiach, zručnostiach a návykoch má neakceptovateľné nedostatky. Pracovný postup nezvládne ani s pomocou majstra. Výsledky jeho práce sú nedokončené, neúplné, nepresné, nedosahujú ani dolnú hranicu predpísaných ukazovateľov. Prácu na pracovisku si nevie organizovať, nedbá na poriadok pracoviska. Nevláda predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a ochrane pred požiarom a nedbá na ochranu životného prostredia. Nevyužíva hospodárne suroviny, materiál a energiu. V obsluhu a údržbe výrobných zariadení a pomôcok, prístrojov, náradia a meradiel má vážne nedostatky.

PODMIENKY NA REALIZÁCIU ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU V UČEBNOM ODBORE 2982 00 POTRAVINÁRSKA VÝROBA

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669 033 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v učebnom odbore 2982 F potravinárska výroba. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu Pracovník v potravinárstve. My sme ich rozpracovali podrobnejšie a konkrétne podľa potrieb a požiadaviek učebného odboru, aktuálnych cieľov a našich reálnych možností.

8.1 Materiálne podmienky

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy na Demänovskej ceste 669, Liptovský Mikuláš. Odborný výcvik je zabezpečený na pracoviskách firmy Liptovské pekárne a cukrárne VČELA – Lippek k.s. v Liptovskom Mikuláši / Pekáreň Liptovský Mikuláš, 1. Mája 1919, 031 01 Liptovský Mikuláš / a v Liptovskom Hrádku / Cukrárenská výroba Liptovský Hrádok, Vyšné Fabriky 54, 033 01 Liptovský Hrádok /

Kapacita školy:

Školský manažment:

kancelária riaditeľa školy,
kancelárie pre zástupcu riaditeľa školy TV, pre prax a OV
kancelárie pre zástupcu riaditeľa školy TEČ, / vedúca ekonomického úseku /
kancelária pre sekretariát,
kabinet pre výchovnú poradkyňu,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
sociálne zariadenie.

Pedagogickí zamestnanci školy:

zborovňa pre rokovania pedagogickej rady,
kabinety pre učiteľov,

Nepedagogickí zamestnanci školy:

kancelária pre zamestnancov ekonomického úseku a vedúcu vedľajšej hospodárskej činnosti
kancelária pre prevádzkára VHČ,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
dielňa,
kotolňa,
vratnica,
archív

Ďalšie priestory:

Hygienické priestory (WC,), sociálne zariadenia, šatne Sklady učebných pomôcok a učebníc

Sklady náradia, strojov a zariadení

Sklady materiálov, surovín a polotovarov

Knižnica

Priestory pre záujmovú a spoločenskú činnosť žiakov a zamestnancov školy, - spoločenská miestnosť

Makrointeriéry:

Školská budova

Školský dvor

Stredisko pre vyučovanie predmetu ODBORNÝ VÝCVIK Liptovské pekárne a cukrárne VČELA – Lippek k.s. v Liptovskom Mikuláši / Pekáreň Liptovský Mikuláš, 1. Mája 1919, 031 01 Liptovský Mikuláš / a v Liptovskom Hrádku / Cukrárenská výroba Liptovský Hrádok, Vyšné Fabriky 54, 033 01 Liptovský Hrádok /

✚ miestnosť pre UOV

✚ Viacúčelová miestnosť pre žiakov,

✚ Hygienické zariadenia (WC,)

Jedáleň a kuchyňa (s celodennou prevádzkou pri ubytovaní hostí v rámci VHČ)

Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy/ - učebne pre teoretické vyučovanie 13
2. Odborné učebne pre vyučovanie odborných predmetov 5
3. Odborné učebne pre informatiku 2
4. Odborné učebne pre cudzie jazyky 2
5. Laboratórium 1

Vyučovacie exteriéry

Školské ihrisko

Zmluvné pracoviská

Liptovské pekárne a cukrárne VČELA – Lippek k.s. v Liptovskom Mikuláši / Pekáreň Liptovský Mikuláš, 1. Mája 1919, 031 01 Liptovský Mikuláš / a v Liptovskom Hrádku / Cukrárenská výroba Liptovský Hrádok, Vyšné Fabriky 54, 033 01 Liptovský Hrádok /

8.2 Personálne podmienky

✚ Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program je v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.

Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecno-vzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom.

Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

Odborná a pedagogická spôsobilosť majstrov odborného výcviku, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činnosti sariadi platnými predpismi

- ✚ Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, školník, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- ✚ Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.).

8.3 Organizačné podmienky

- ✚ Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov je organizovaná ako trojročné štúdium.
- ✚ Teoretické a praktické vzdelávanie a príprava sú obmieňané po týždni. Vyučovanie a odborný výcvik začínajú o 7,30 hod. Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.
- ✚ Plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh školského vzdelávacieho programu vo väzbe na teoretické vyučovanie a odborný výcvik je v súlade. Výchovno-vzdelávací proces sa riadi Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon).
Odborný výcvik sa vyučuje v rozsahu stanovenom v učebnom pláne sa v školských zariadeniach: učebňa odborného výcviku pre potravinárstvo a v zmluvných pracoviskách odborného výcviku. Výučba prebieha pod vedením inštruktorov poverených zamestnávateľov a MOV. Všetky pracoviská majú základné štandardné vybavenie. Odborný výcvik nadväzuje na teoretické vyučovanie. Realizuje sa v 6 hodinových celkoch, štyri dni v týždni. Delenie skupín stanovuje platná legislatíva.
Vzdelávanie a príprava sa riadi podľa Školského poriadku. Zabezpečuje jednotnosť v celom výchovno-vzdelávacom procese. Obsahuje tiež práva a povinnosti žiakov. Školský poriadok je súčasťou Organizačného poriadku školy a Pracovného poriadku školy a riadi sa podľa nich. Žiaci sa oboznamujú so Školským poriadkom každý rok na prvej vyučovacej hodine prvý deň školského roka a podpisujú v osobitnom zázname svojím podpisom jeho rešpektovanie. Táto skutočnosť je zaznamenaná aj v triednych knihách.
- ✚ Na začiatku každého školského roka je spoločné zoznamovanie sa žiakov prvých ročníkov so žiakmi vyšších ročníkov. Oboznamujú sa nielen so svojimi povinnosťami, ale aj vzájomne nadväzujú kontakty medzi sebou, vymieňajú si postrehy a informácie. Prispieva to k vytvoreniu veľmi priaznivej atmosféry na škole a k ľahšiemu zaraďovaniu žiakov do kolektívu. Tiež stretnutia s rodičmi prvákov sú plánované pri slávnostnom zahájení školského roka , kde sa zoznamujú s učiteľmi, kolektívom v triede, získavajú informácie o škole, jej štýle práce, organizácii vyučovania a odborného výcviku, metódach a prostriedkoch hodnotenia, plánovanými aktivitami na škole a osobitnými predpismi odborného výcviku. Sú oboznámení s ich povinnosťami, právami a postupmi. Zároveň majú možnosť prezrieť si celú školu a pracovisku pre predmet odborný výcvik.
- ✚ Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi Klasifikačným poriadkom školy a je súčasťou školského vzdelávacieho programu ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov a ako osobitná spoločná časť. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.

- ✚ Ukončovanie štúdia a organizácia záverečnej skúšky sa riadi platným legislatívnym predpisom. Záverečná skúška sa z písomnej, praktickej a ústnej časti. Praktická skúška trvá najmenej 3 pracovné dni. Úspešní absolventi získajú vysvedčenie o záverečnej skúške.

Kurzy, exkurzie, športové akcie sa organizujú v rámci 7 týždňov školského roka. Kurzy nevyhnutné pre výkon povolania vyplývajúce z kompetencií (profilu) absolventa sa môžu vykonávať aj ako súčasť odborného výcviku. Účelový kurz Ochrana človeka a prírody sa v prvom ročníku koná jeden deň a v druhom ročníku trvá 3 dni.

Telovýchovný výcvikový kurz podľa podmienok v regióne školy organizovať s náplňou lyžiarsky a plavecký kurz skupinovú formou, najlepšie v 1. ročníku. Organizácia exkurzií je súčasťou praktického a teoretického vyučovania a zameriavajú sa na poznávanie nových výrobných technológií, nových materiálov, ekologických stavieb, odpadových technológií, na výstavy a prezentácie nových výrobkov a technológií.

Exkurzie sa konajú v prvom ročníku 1 deň a v druhom 2 dni. Obsah exkurzií vypláva z učebných osnov odboru a sú súčasťou ročných plánov práce školy. Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovných poradcov, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov, osobitnou komunikáciou s rodičmi alebo ich zákonnými zástupcami. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia Rodičovskej rady a zasadnutia Rady školy, v ktorých sú zastúpení rodičia a sociálni partneri. Obsahom týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkoch školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií organizovaných školou.

- ✚ Súťaže a prezentácia zručností a odborných spôsobilostí v odbore na školskej úrovni sa organizuje formou jednoduchých ročníkových prác ako spoločný výstup teoretického a praktického vyučovania na záver každého ročníka. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritéria hodnotenia, formu prác a ich prezentácie prípadne aj s prístupom verejnosti. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na súťažiach a prezentáciách vo svojom odbore na národnej a medzinárodnej úrovni. Výrobky a výpestky žiakov sa môžu predstaviť verejnosti na výstavách a prezentáciách na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.
- ✚ Škola má umiestnené na vhodnom mieste v priestoroch školy a v miestnostiach, v ktorých prebieha vyučovanie grafické znázornenie zástavy, text štátnej hymny a preambulu ústavy SR, tak aby nebola narušená ich dôstojnosť.

8.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne odborného výcviku. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod. Priestory, v ktorých prebieha teoretické a praktické vyučovanie musia zodpovedať platným právnym predpisom, vyhláškam, technickým normám a predpisom ES.

Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu všetkých rizík spojených najmä s odborným výcvikom. Učitelia, MOV, žiaci a rodičia sa podrobne s týmito rizikami oboznámia. Riziká, ktoré sa nedajú eliminovať, sú čiastočne riešené osobitnými ochrannými prostriedkami, ktoré žiaci dostávajú bezplatne na základe Smernice riaditeľa školy. Ich používanie sa dôsledne kontroluje.

Problematika bezpečnosti a hygieny práce je podrobne popísaná v Dennom poriadku teoretického a praktického vyučovania, žiaci ju musia poznať a rešpektovať. Denný poriadok je verejne prístupný vo všetkých triedach, pracoviskách.

Škola má spracovanú Metodickú osnovu vstupného školenia bezpečnosti práce, dodržiavania osobnej hygieny a protipožiarnej ochrany pre žiakov a učiteľov. Žiaci sú s predpismi podrobne oboznámení a poučení vždy v úvodných hodinách jednotlivých predmetoch. Obsahom školenia sú predpisy a normy používané v odbore potravinárska výroba, miesta, na ktorých sú umiestnené lekárničky prvej pomoci, vybrané ustanovenia vyhlášky o evidencii úrazoch, žiakov, nariadenie vlády o ochrane zdravia zamestnancov pri práci, o bezpečnej prevádzke a používaní strojov, Zákonníka práce, o prácach mladistvých, poskytovaní prvej pomoci, o požiarnej nebezpečnosti v organizácii, inštruktáži používania prenosných hasiacich prístrojov a pod.

Na odbornom výcviku sa žiaci zoznamujú s návodmi na obsluhu jednotlivých strojov, prístrojov a zariadení a prevádzkovými bezpečnostnými predpismi.

9 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V UČEBNOM ODBORE 2982 F POTRAVINÁRSKA VÝROBA

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669 033 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti).

V posledných rokoch sa výrazne zmenila filozofia výchovy a vzdelávania takýchto žiakov, presadzuje sa ich integrácia do bežných škôl, spolu s utváraním špecifických vzdelávacích podmienok zohľadňujúcich ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Žiaci so ŠVVP majú právo na to, aby im spoločnosť poskytovala rovnaké príležitosti a podnety na ich vývin, ako poskytuje ich zdravým rovesníkom. Pri integrácii žiaka so ŠVVP do bežnej školy (integrácia individuálna, v špeciálnych triedach) treba brať do úvahy v prvom rade prospech konkrétneho žiaka – druh a stupeň jeho postihnutia. V niektorých prípadoch poskytujú žiakom s určitým typom a stupňom zdravotného postihnutia najvhodnejšiu formu vzdelávania segregované špeciálne školy pre žiakov so zdravotným postihnutím.

Cieľom integračných snáh je podpora socializácie týchto žiakov, ich lepšia príprava pre bežný život – občiansky i profesionálny. Súčasne sa podporuje prístup majoritnej spoločnosti k akceptácii ľudí so zdravotným postihnutím, či sociálnym znevýhodnením.

Nevyhnutnou súčasťou integrácie žiakov so ŠVVP do bežných škôl je efektívny výchovno-poradenský servis (špeciálno-pedagogické, psychologické, sociálne, kariérové poradenstvo ako súčasť výchovného poradenstva v školstve) pre žiakov a rodičov, pre učiteľov.

V zmysle Európskej sociálnej charty sa vytvárajú podmienky pre uplatnenie práva žiakov so ŠVVP na slobodnú voľbu povolania, ktorá zohľadňuje ich predpoklady, zvyškový potenciál, potreby trhu práce, v neposlednom rade aj aplikáciu predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Absolventi učebných odborov skupiny 29 Potravinárstvo vykonávajú v praxi jednoduché a pomocné práce. Výkon prác v potravinárskej výrobe je zväčša fyzicky namáhavý. Pri práci treba počítať s hlučnosťou, s vysokými teplotami, prašnosťou, so zápachmi a výparmi. Pracuje sa zvyčajne na zmeny.

Ide napríklad o prevádzky bitúnkov, tovární na spracovanie a výrobu potravinárskych produktov, prevádzky mlynov, veľkopekáre, alebo menšie pekárne (aj v supermarketoch a veľkopredajniach potravín), prevádzky cukrárskej veľkovýroby, zariadenia malovýrobných cukrární, výrobné čokolády, čokoládových a iných cukroviniek.

Pre väčšinu potravinárskych odborov sa vyžaduje dobrý zdravotný stav, fyzická zdatnosť uchádzačov. Do učebných odborov 29 môžu byť prijatí iba tí uchádzači, ktorí sa podrobia vyšetreniam určeným pre

pracovníkov v potravinárstve a preukážu sa zdravotným preukazom. Uchádzači nesmú byť bacilonosičmi. Pre prácu v potravinárskej výrobe (strojová výroba, hlučnosť, vysoké teploty, prašnosť, zápachy a výpary, práca na zmeny) sú neprípustné poruchy pohyblivosti, ochorenia srdcovo-cievneho a respiračného systému, alergické alebo chronické ochorenia kože, zažívacieho ústrojenstva, závažné ochorenie centrálného nervstva, záchvatové stavy. V dôsledku zvýšeného rizika pri práci (práca so strojmi, vysoké teploty) a dodržiavania BOZP sú potrebné dobré zmyslové orgány pracovníkov.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dospelých.

9.1 Telesné postihnutie

Pre väčšinu potravinárskych odborov sa vyžaduje dobrý zdravotný stav, fyzická zdatnosť uchádzačov s nenarušenou pohyblivosťou, so zdravým srdcovocievny a respiračným systémom. V dôsledku zvýšeného rizika pri práci (práca so strojmi, vysoké teploty) sú potrebné dobré zmyslové orgány, neprípustné sú záchvatové stavy. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.

9.2 Zrakové postihnutie

Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.

9.3 Sluchové postihnutie

Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.

9.4 Špecifické poruchy učenia

Záleží od individuálneho prípadu, nakoľko sú špecifické vývinové poruchy učenia kompenzované. Dôležité je posúdiť stupeň narušenia schopnosti žiaka vo vzťahu k výkonu prác v potravinárskej výrobe. Učebný odbor skupiny 29 Potravinárstvo nie je vhodný pre dyspraktikov (vážna vývojová porucha motorickej funkcie), vzhľadom na manuálny charakter prác vykonávaných po absolvovaní odboru, tiež v záujme BOZP. Výkon manuálnych prác je vo všeobecnosti vhodný pre osoby s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.

Vhodnosť učebných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie.

9.5 Žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia

Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon povolání nadväzujúcich na príslušné učebné odbory. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov, nácvik hygienických návykov. V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, na cestovné, ubytovanie, stravovanie.

**10 . VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV V UČEBNOM ODBORE 2982 F
POTRAVINÁRSKA VÝROBA**

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demänovská cesta 669 033 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

Stredná odborná škola polytechnická považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov. Hodnotenie žiakov sa vykonáva podľa Metodického pokynu č.8/2009-R zo dňa 14.mája 2009 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných šôl v znení metodického pokynu č. 10/2009-R z 15.júla 2009 a metodického pokynu č. 11/2009-R z 25. Augusta 2009

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávacieho výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom **hodnotenie žiaka v škole** je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známku. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

10.1 Pravidlá hodnotenia žiakov

Naša škola si v rámci hodnotenia výkonov svojich žiakov vypracovala **Hodnotiaci štandard pre učebný odbor 2982 F potravinárska výroba**. Definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov. Vzťahuje sa na hodnotenie:

Počas štúdia hodnotíme všetky **očakávané vzdelávacie výstupy**, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce **pravidlá** sú **platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka** a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov **počas jeho štúdia jednotlivých predmetov** sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitostí, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
  - Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
  - Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
  - Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
  - Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
  - Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
  - Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.
- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.**
- Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručností a návyky a ich využitie.
  - Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
  - Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
  - Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
  - Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
  - Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
  - Zvládol obsluhu a údržbu laboratórných zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.
- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.**

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomostí, skúseností, činností a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

a) Sebahodnotenie kľúčových kompetencií

Pri sebahodnotení kľúčových kompetencií žiak vyplňuje po predchádzajúcej konzultácii s učiteľom a rodičmi Hodnotiaci dotazník pre absolventa školy. Dotazník je orientovaný na všetky oblasti kľúčových kompetencií, ktoré sú uvedené v tomto vzdelávacom programe. Hodnotenie sa realizuje 1 x do roka, na konci štúdia. Jednotlivé položky dotazníka vypracujú predmetové komisie v spolupráci s výchovnou poradkyňou a/alebo so sociológom.

V dotazníku žiak krúžkuje odpovede, ktoré najviac zodpovedajú realite. Hodnotí sa škálou od 1- po 4.

Dotazník je rozdelený na tieto oblasti:

1. Hodnotenie obsahu predmetov na SŠ
2. Hodnotenie učebníc predmetov na SŠ
3. Hodnotenie učiteľov predmetov na SŠ a hodnotenie technického vybavenia na SŠ

b) Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad tým, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Učiteľia - vyučujúci v spolupráci so školskou psychologičkou si pripraví Hodnotiaci dotazník a kritériá hodnotenia. Týmto spôsobom sa budeme usilovať viesť žiakov k hodnoteniu vlastného pokroku v danom predmete. Žiak touto formou vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť. Hodnotenie sa realizuje priebežne, počas celého školského roka.

Hodnotíme nasledovné:

- **Prácu v škole:** pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomosti, zručnosti a kompetencii.
- **Vzdelávacie výstupy:** podľa kritérií hodnotenia
- **Domácu prípravu:** formálne a podľa kritérií hodnotenia.
- **Práce žiakov:** didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdie, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.
- **Správanie:** v škole, na verejnosti, spoločenských aktivitách, odbornom výcviku, súťažiach, výstavách a pod.

Obdobie hodnotenia:

- **Denne.**
- **Mesačne.**
- **Štvrťročne.**
- **Polročne.**
- **Ročne.**

11. ZÁVEREČNÉ SKÚŠKY

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polytechnická Demánovská cesta 669 033 01 Liptovský Mikuláš
Názov školského vzdelávacieho programu	Pracovník v potravinárstve
Kód a názov ŠVP	29 Potravinárstvo Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 15. januára 2013 pod číslom 2013-762/1735:1-925 s účinnosťou od 1. septembra 2013 začínajúc prvým ročníkom.
Kód a názov učebného odboru	2982 F potravinárska výroba
Stupeň vzdelania	nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	Denná

Cieľom záverečnej skúšky (ďalej len „ZS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a overenie, ako sú žiaci pripravení používať nadobudnuté kompetencie pri výkone povolání a odborných činností na ktoré sa pripravujú.

Predmetom ZS je preukázať schopnosti žiakov ako:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií,
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom a vyučovacom jazyku,
- vedieť spracovať a použiť získané informácie.

ZS pozostáva z týchto častí v nasledujúcom poradí:

- písomná časť
- praktická časť
- ústna časť.

V písomnej, praktickej a ústnej časti ZS sa overujú vedomosti žiaka vo vyžrebovanej téme.

Jednotlivé časti ZS musia vychádzať z cieľových požiadaviek schváleného štátneho vzdelávacieho programu, pričom ich obsah je koncipovaný tak, aby žiak mal možnosť preukázať naplnenie kritérií hodnotenia.

Cieľom písomnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov vychádzajúcich z cieľových požiadaviek štátneho vzdelávacieho programu.

Cieľom practickej časti ZS je overiť úroveň osvojených zručností a spôsobilostí žiakov a ich schopnosť využiť získané teoretické poznatky a vedomosti pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Cieľom ústnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

ZS pozostáva z tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu s aplikáciou na konkrétny učebný odbor.

Ďalšie podrobnosti o ZS sú upravené platnými predpismi MŠ SR.

11.1 Témy na záverečné skúšky

Záverečná skúška je zásadným vzdelávacím výstupom absolventov učebných odborov. Vykonaním ZS získajú absolventi na jednej strane najnižšiu odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať jednoduché pracovné činnosti v danom povolání a na druhej strane majú možnosť ďalšieho vzdelávania na vyššom

stupni po ukončení primárneho vzdelávania. Získané vysvedčenie o záverečnej skúške potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie – najnižšiu odbornú kvalifikáciu na výkon pomocných odborných pracovných činností.

Pri ZS má žiak využívať získané vedomosti, zručnosti a kompetencie. Pri ZS sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať medzipredmetové vzťahy vo všeobecnej a odbornej zložke vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovej stránky a stránky správneho uplatňovania odbornej terminológie na základe kritériálneho hodnotenia výkonov. Vzdelávací štandard určuje vzdelávací výstup ako stupeň stanovenia vedomostí, zručností a/alebo postojov a hodnotovej orientácie, ktoré má žiak preukázať po ukončení vzdelávania. Určuje merateľnosť a hodnotenie vzdelávacích výsledkov. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Odpovedá na otázku, čo sa od žiaka očakáva, aby preukázal svoju kompetenciu a úspešne ukončil štúdium. Je základom pre sumatívne hodnotenie založené na výkonových kritériách. Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo urobiť v tom istom čase, kedy sa formulujú vzdelávacie výstupy. Skompletizovanie tém na záverečné skúšky znamená identifikáciu vzdelávacích výstupov. Každý vzdelávací výstup má priamy vzťah k výkonovým a obsahovým štandardom.

Postup prác na témach pre ZS je účelné rozložiť do niekoľkých etáp a etapy do logicky usporiadaných krokov. Téma pre ZS je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý/ktorú má žiak v priebehu ZS riešiť. Mala by sa formulovať v podobe konkrétnej úlohy,/činnosti, ktoré sú obdobou pracovnej činnosti na danej pracovnej pozícii priamo na pracovisku v rámci daného povolania (alebo skupín povolanií).

Téma ZS (ďalej len „téma“) je integratívna. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Profilová časť témy ZS sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov, ktoré sú určené v rámci profilových predmetov. Aplikačná časť ZS uvádza všetky dôležité väzby a súvislosti, ktoré dopĺňajú profilovú časť. Každá profilová a aplikačná časť ZS má svoje podtémy, ktoré sú koncipované tak, aby absolvent mal možnosť v plnom rozsahu pochopiť komplexnosť témy a preukázať naplnenie všetkých výkonov v rámci danej témy.

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečiť, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy ZS,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme ZS, dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

Pri tvorbe tém sa musíme vyvarovať nasledovnému:

- netvoriť tému podľa predmetov (téma bude v takom prípade nekonzistentná, odtrhnutá od profilového odborného problému, ktorý sa má v téme ZS komplexne riešiť, nebude vytvárať možnosti pre aplikačné a tvorivé schopnosti žiaka),
- extrémom, akým je buď príliš malé alebo príliš rozsiahle množstvo informácií. Ak stanovíme malý rozsah, žiak ťažko porozumie zmysluplnosti problému. Nebude mať potrebné množstvo zásadných a podporných informácií. Na druhej strane príliš rozsiahla téma sa môže prejavovať pre žiaka ako nezrozumiteľná, neriešiteľná a frustrujúca,
- nestanovovať tému iba mechanickým popisovaním bez uplatnenia výkonových štandardov, téma
- nesmie viesť žiakov k pamäťovému memorovaniu a reprodukovaniu osvojených poznatkov v priebehu štúdia.

Pri tvorbe podtém musia byť ich formulácie jasné, jednoznačné, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme ZS riešiť. Odvodzujú sa od obsahových štandardov.

Orientujú a podporujú žiaka na

preukázanie požadovaného výkonu a determinujú jeho výkonovú úroveň. Podtémy sa vzťahujú na všetky profilové - prioritné, aplikačné - príbuzné a doplňujúce informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetov daného učebného odboru získal.

Pri tvorbe tém v danom ŠkVP odporúčame používať relevantnú metodiku. ŠVP poskytuje iba odporúčania na tvorbu ŠkVP.

Súčasťou tém pre praktickú časť ZS musia byť aj jasne deklarované podmienky, za ktorých môže byť daná téma vykonaná. Týka sa to

- materiálnych podmienok,
- priestorových podmienok,
- pomôcok.

11.2 Hodnotenie vzdelávacích výstupov založené na výkonových kritériách

Hodnotenie ZS je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Kontrola vzdelávania sa skladá:

- zo zisťovania výsledkov vzdelávania, preverovanie alebo skúšanie žiakov, počas ktorého meriame ich výkon a zisťujeme, čo žiak vie, a čo nevie alebo čo by mal vedieť. Ide o zisťovanie stupňa cieľov vzdelávania – skúšanie žiakov,
- posúdenie výsledkov vzdelávania, hodnotenie, čiže porovnanie výsledkov činnosti žiakov zistených preverovaním podľa určených požiadaviek, noriem, kritérií, atď. – hodnotenie žiakov.

V systéme hodnotenia výsledkov ZS sa sledujú:

- vedomosti (fakty, pojmy, princípy, zákony, teória, atď.) sú osvojené (pochopené, zapamätané), poznatky o cieľoch, spôsoboch, požadovaných výsledkoch akejkoľvek cieľavedomej činnosti,
- zručnosti ako schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor pracovných činností. Sú súborom relevantných vedomostí a skúseností potrebných pre výkon špecifickej práce alebo úlohy. Sú všeobecné (generické, základné), špecifické odborné. V tejto skupine odborov sú primárne sledované,
- spôsobilosti (kompetencie) sú schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor činností na určitej úrovni výkonu. Sú preto súhrnom vedomostí, zručností a postojov. V tejto skupine odborov sú primárne sledované.

Vzdelávacie výstupy

Predstavujú základ pre kritériálne hodnotenie vedomostí žiaka. Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Záznam o výkone žiaka pri ZS sa môže pripraviť niekoľkými spôsobmi:

1. Skupinovo

Ak sme stanovili napr. 10 zásadných výkonových kritérií na hodnotenie výkonu žiaka (vyhláška uvádza iba doporučujúce kritériá, učitelia si sami vytvoria kritériá, hlavne tie, ktoré sa týkajú odborných kompetencií – najmä zručnosti v zmysle komplexného prístupu k hodnoteniu témy ZS – profilová časť, aplikačná časť), ktoré nám pomôžu hodnotiť celkový výkon žiaka z rôznych aspektov, môžeme ich zhodnotiť rôznym spôsobom: známku, percentuálne, slovom, atď. V našom príklade sme využili slovné hodnotenie : zvládol žiak kritérium? (áno, nie). Zvolíme stupnicu úspešnosti, napr.:

Dosiahnutá úspešnosť (áno)	Známka
10 - 9	1
8 - 7	2
6 - 5	3
4 - 3	4
2 - 1	5

2. Jednotlivo

Škola:						
Trieda:			Školský rok:			
Učebný odbor:						
Meno a priezvisko absolventa:						
Forma: napr. ústna časť ZS						
Názov témy ZS:						
Zoznam výkonových kritérií	Hodnotenie					Sumár
	1	2	3	4	5	
Porozumenie téme						
Používanie odbornej terminológie						
Samostatnosť prejavu						
Schopnosť aplikácie						
Správnosť a vecnosť odpovede						
Atd.						

Sumár = vážený aritmetický priemer

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

11.3 Cieľové požiadavky na záverečnú skúšku

Cieľom je preveriť dosiahnuté výsledky podľa výkonových štandardov - profilu absolventa.

Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Rozsah a obsah úloh záverečnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretickej a praktickej prípravy. Všeobecné kritériá hodnotenia sú nasledovné:

Ústna časť ZS:

1. porozumenie téme,
2. celkom správne používanie odbornej terminológie,
3. vecnosť a správnosť odpovede,
4. samostatnosť prejavu s podporou učiteľa,
5. schopnosť praktickej aplikácie teoretických poznatkov s pomocou učiteľa.

Praktická časť ZS:

1. pochopenie úlohy,
2. voľba postupu s pomocou učiteľa,
3. správny výber náradia, materiálov, surovín a pod. ,prístrojov, strojov a zariadení s podporou učiteľa,
4. organizácia práce na pracovisku,
5. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
6. ochrana životného prostredia,
7. výsledok práce (60% úspešnosť).

Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie záverečnej skúšky

Materiálne a priestorové podmienky sú v jednotlivých učebných odboroch rozdielne, preto je potrebné ich konkretizovať a spresniť pre každý učebný odbor osobitne.

1. náradie, nástroje a prístroje,
2. stroje a zariadenia,
3. suroviny, materiály a polotovary,

Priestory

1. odborné učebne,
2. strediská odborného výcviku (podľa učebného odboru),

Povolené pomôcky

1. vlastné práce / ich použitie napr. potrav. výrobkov je podľa rozhodnutia komisie,